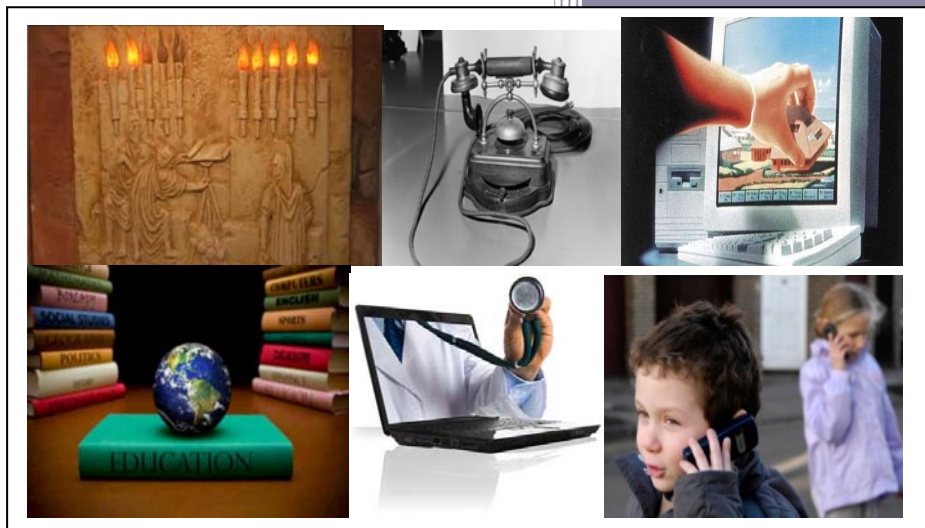

Διαπροσωπικές σχέσεις & τηλεπικοινωνίες: μια κοινωνική & ψυχολογική προσέγγιση

Υπεύθυνες Καθηγήτριες

Παναγιώτα Βελέντζα (ΠΕ 05)

Άννα Παναγιωτάκη (ΠΕ 07)

ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΤΗΝΟΥ

ΤΜΗΜΑ Β₁

ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2012-13

Διαπροσωπικές σχέσεις και τηλεπικοινωνίες μια κοινωνική και ψυχολογική προσέγγιση

Ομάδα Α΄ : Ιστορική αναδρομή

Κωνσταντίνα Βαλάκα

Δήμητρα Βιδάλη

Μαρίνα Γερολύμου

Παναγιώτα Δεσύπρη

Δέσποινα Διαμαντάκη

Ομάδα Β΄ : Τηλεπικοινωνίες και κοινωνία

Άννα - Λουίζα Άιχερ

Ελένη Αλβέρτη

Μαρία Αλβέρτη

Δήμητρα Γάσπαρη

Αγνή Δανάλια

Ομάδα Γ΄ : Τηλεπικοινωνίες και άτομο

Μηνάς Αλβέρτης

Θεόδωρος Άσπρος

Ιωάννα Βίλλα

Ευαγγελία Δεσύπρη

Βαπτιστής Διαμαντόπουλος

Ένας Έλληνας και ένας Αιγύπτιος συζητούσαν για τον πολιτισμό τους:

- Εμείς έχουμε τις πυραμίδες.

- Κι εμείς έχουμε την Ακρόπολη.

- Εμείς σκάψαμε κάτω από τις πυραμίδες και βρήκαμε καλώδια.

- Και τι μ' αυτό;

- Πάει να πει πως τότε υπήρχαν τηλέφωνα!

- Κι εμείς σκάψαμε κάτω από την Ακρόπολη και δεν βρήκαμε τίποτα.

- Και τι μ' αυτό;

- Πάει να πει πως τότε είχαν κινητή τηλεφωνία!

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Εισαγωγή	σελ. 5
2. Πρώτη ενότητα : <i>Ιστορική αναδρομή στις Τηλεπικοινωνίες</i>	7
3. Δεύτερη ενότητα : <i>Τηλεπικοινωνίες και κοινωνία</i>	27
4. Τρίτη ενότητα : <i>Τηλεπικοινωνίες και άτομο</i>	48
5. Παράρτημα	66
6. Πηγές	74

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

«Διαπροσωπικές σχέσεις και Τηλεπικοινωνίες : Μια κοινωνική και ψυχολογική προσέγγιση» είναι το θέμα με το οποίο ασχοληθήκαμε στα πλαίσια του μαθήματος της «Ερευνητικής Εργασίας - Project». Η εργασία αυτή αποτελεί προϊόν έρευνας των μαθητών της Β΄ τάξης του Γενικού Λυκείου Τήνου και εκπονήθηκε κατά το σχολικό έτος 2012-2013.

Περιγραφή μεθόδου της έρευνας :

- Εργασία σε ομάδες, στην ολομέλεια και εξατομικευμένη εργασία κάθε μαθητή σύμφωνα με τις αρχές της ομαδοσυνεργατικής μεθόδου
- Αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο
- Συζήτηση και ανάλυση των συγκεντρωθεισών πληροφοριών στην τάξη υπό την καθοδήγηση των υπεύθυνων καθηγητών
- Παρακολούθηση οπτικοακουστικού υλικού
- Συνεντεύξεις από γνώστες του θέματος
- Δημοσκόπηση με δημιουργία ερωτηματολογίου

Η εργασία αυτή αποτελείται από τρεις βασικές ενότητες :

Η πρώτη ενότητα έχει θέμα **«Ιστορική αναδρομή στις Τηλεπικοινωνίες»**. Σε αυτή την ενότητα ανατρέχουμε στον πολιτισμό των Αρχαίων Ελλήνων αρκετούς αιώνες πριν, επιχειρώντας να φέρουμε στο φως μερικά από τα επιτεύγματά τους που σχετίζονταν με τη μετάδοση πληροφοριών από απόσταση, τα οποία μαρτυρούν την επινοητικότητα και την οξύνοια των προγόνων μας. Στη συνέχεια, αφού παρουσιάσουμε τα τηλεπικοινωνιακά μέσα (τηλέφωνο, ραδιοτηλέφωνο, ραδιόφωνο, τηλεόραση, διαδίκτυο), προχωρούμε σε μια λεπτομερή ανάλυση της ιστορικής τους διαδρομής μέχρι τη μορφή που έχουν σήμερα και παραθέτουμε μερικές από τις βασικές αρχές λειτουργίας τους.

Η δεύτερη ενότητα έχει θέμα **«Τηλεπικοινωνίες και κοινωνία»**. Εδώ, προσεγγίζουμε διάφορες νέες μορφές τηλεπικοινωνίας, οι οποίες γεννήθηκαν από την ανάγκη της κοινωνίας να εφεύρει τρόπους ώστε να βελτιώσει και να διευκολύνει τους όρους και τις συνθήκες ζωής των μελών της. Στη συγκεκριμένη ενότητα υπάρχουν και δυο συνεντεύξεις από ανθρώπους, οι οποίοι μας έδωσαν χρήσιμες πληροφορίες για τους τομείς της **τηλεργασίας** και της **τηλεκπαίδευσης**. Τέλος, ερευνάται η καταλυτική επίδραση που έχει ασκήσει η τηλεόραση και το διαδίκτυο (κοινωνικά δίκτυα) στις δομές της κοινωνίας μας.

Η τρίτη και τελευταία ενότητα έχει θέμα «**Τηλεπικοινωνίες και άτομο**». Στην ενότητα αυτή διερευνήσαμε την επίδραση του τηλεφώνου, της τηλεόρασης και του διαδικτύου στον ψυχισμό του ατόμου κάνοντας ιδιαίτερη αναφορά και στα κοινωνικά δίκτυα. Μετά από πολύωρη έρευνα για το κάθε μέσο, προχωρήσαμε στη σύνθεση ενιαίων κειμένων που παρουσιάζουν τον τρόπο με τον οποίο επιδρά το κάθε μέσο στην ψυχοσύνθεση του ατόμου και τα αποτελέσματα (θετικά και αρνητικά) που έχει μια τέτοια επίδραση στο χαρακτήρα και τη συμπεριφορά του ανθρώπου.

Η εργασία μας ολοκληρώνεται με την παρουσίαση των συμπερασμάτων του ερωτηματολογίου που μοιράσαμε στους συμμαθητές μας με τη μορφή γραφημάτων.

Τέλος, αισθανόμαστε την υποχρέωση και την ανάγκη να ευχαριστήσουμε θερμά τον κ. Γεώργιο Βιδάλη, υπάλληλο της εταιρείας Unilever, τον κ. Απόστολο Δρεμλή, καθηγητή του ΓΕΛ Τήνου και τον κ. Ματθαίο Βίλλα, γεωπόνο, για την πολύτιμη βοήθειά τους, η οποία συνέβαλε καθοριστικά στην ολοκλήρωση της εργασίας μας.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΩΤΗ

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Κάθε φορά που εκφράζουμε μια ιδέα ή αναμεταδίδουμε μια πληροφορία, επικοινωνούμε. Μπορεί να θέλουμε να ευχηθούμε, να στείλουμε ένα μήνυμα, να προειδοποιήσουμε για έναν κίνδυνο, να ευχαριστήσουμε, να διασκεδάσουμε. Για να επικοινωνήσουμε όμως, χρειαζόμαστε μια γλώσσα ή έναν κώδικα καθώς και ένα μέσο για να μεταφερθεί το μήνυμα.

Αν βρισκόμαστε στον ίδιο χώρο με κάποιον, μπορούμε να επικοινωνήσουμε με λέξεις. Συχνά όμως πρέπει να επικοινωνήσουμε με κάποιον που βρίσκεται μακριά ή θέλουμε να καταγράψουμε μόνιμα κάποιες σκέψεις ή πληροφορίες.

Η λέξη **τηλεπικοινωνία**, από το αρχαίο επίρρημα **τῆλε** (μακριά) και τη λέξη **επικοινωνία**, σημαίνει **επικοινωνία από απόσταση**, μια ανάγκη του ανθρώπου που υπήρχε από πολύ παλιά.

Το τηλέφωνο, το φαξ, το ραδιόφωνο και η τηλεόραση είναι τρόποι άμεσης αποστολής λέξεων και εικόνων μεταξύ μεγάλων αποστάσεων. Αποκαλούνται τηλεπικοινωνίες και οι εφευρέσεις αυτές επιτρέπουν στους ανθρώπους όλου του κόσμου να επικοινωνούν μεταξύ τους.

Η Ελλάδα από αρχαιότατων χρόνων, λόγω του πολιτισμού της και της γεωγραφικής της θέσης, κατείχε δεσπόζουσα θέση ανάμεσα στους λαούς και των τριών Ηπείρων με τις οποίες συνορεύει.

Η επιτυχία αυτή οφειλόταν κατά κύριο λόγο στη συνεργασία της με τους λαούς αυτούς, χάρη στα συστήματα επικοινωνιών που επινόησε και κατά καιρούς χρησιμοποίησε σε όλες τις ιστορικές περιόδους.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ

Ο πρώτος τύπος επικοινωνίας ήταν με πεζούς ή έφιππους δρομείς. Ο Φειδιππίδης έγινε ο γνωστότερος αγγελιοφόρος δρομέας, που μετέφερε από τον Μαραθώνα στην Αθήνα το μήνυμα της νίκης των Ελλήνων κατά των Περσών, ιδρύοντας εν αγνοία του αλλά και προς τιμή του το αγώνισμα του Μαραθώνιου Δρόμου. Αλλά και το Ολυμπιακό αγώνισμα της σκυταλοδρομίας είναι το κατάλοιπο αρχαίου ταχυδρομικού συστήματος. Η σκυτάλη στην αρχαιότητα περιείχε το μεταφερόμενο μήνυμα.

Φρυκτωρίες (φρυκτός = πυρσός + ώρα = φροντίδα)

Η ανάγκη για κάτι γρηγορότερο από τους ταχυδρόμους, οδήγησε στην απόφαση να δημιουργηθεί σύστημα μηνυμάτων με φωτιά. Όταν η Τροία έπεσε στα χέρια των Ελλήνων η υπόλοιπη Ελλάδα το έμαθε μέσα σε μια ημέρα χρησιμοποιώντας αυτό το σύστημα επικοινωνίας. Για τη μετάδοση του μηνύματος χρησιμοποιήθηκε το σύστημα της *πυρσείας* δηλαδή η χρήση φωτεινών αναμεταδοτών από βουνοκορφή σε βουνοκορφή. Η διαδρομή του συστήματος ήταν από την Ίδη της Τροίας στο Έρμαιο της Λήμνου

μετά στο όρος Άθω, στο Μάκιστο της Εύβοιας κατόπιν, μετά στον Εύριπο, στον Κιθαιρώνα, στα Μέγαρα και τέλος στις Μυκήνες. Οι κορυφές των βουνών δεν επιλέχθηκαν τυχαία. Ακόμα και σήμερα παρατηρούμε ότι υπάρχει καλή ορατότητα μεταξύ τους. Είναι αμφίβολο αν το σήμα που έφερνε το μήνυμα ότι έπεσε η Τροία έφτασε πράγματι σε μια νύχτα από την Μικρά Ασία στην Ελλάδα, όπως διατείνεται ο Αισχύλος, επειδή η απόσταση είναι σχεδόν 550 χιλιόμετρα, στο διάστημα της οποίας υπάρχουν και δύο τεράστιες υδάτινες εκτάσεις (από την Λήμνο στον Άθω και από κει στην Εύβοια), που έπρεπε να γεφυρωθούν. Είναι όμως αδύνατον; Όχι βέβαια, μιας και π.χ. από το βουνό της Σαμοθράκης «Φεγγάρι» με ύψος 1664 μέτρα (απ' όπου ο θρύλος θέλει και τον Ποσειδώνα να παρακολουθεί τις μάχες στην Τροία), θα μπορούσαν εύκολα να αναμεταδοθούν αντίστοιχα οπτικά σήματα! Ακόμα και σήμερα από τα σημεία που αναφέρει ο Αισχύλος υπάρχει οπτική επαφή σε μέρες με καθαρή ατμόσφαιρα. Έπειτα, ο Τρωικός πόλεμος έγινε 700 χρόνια πριν ο Αισχύλος γράψει την τραγωδία του και μέχρι τότε είχε γίνει σχεδόν θρύλος. Είναι όμως φανερό πως ο Αισχύλος εκτιμούσε τις πρακτικές δυνατότητες του οπτικού τηλέγραφου. Τα έργα άλλων Ελλήνων ποιητών, του μεγάλου Ομήρου για παράδειγμα, μας πληροφορούν πως ο τηλέγραφος με τη φωτιά ήταν χρησιμοποιούνταν πολύ στον καιρό τους, και ότι οι Αρχαίοι Έλληνες είχαν εφεύρει έξυπνους τρόπους για να μεταδίδουν σήματα με τα πιο περίπλοκα μηνύματα, ακόμα και ξεχωριστά γράμματα του αλφαβήτου.

Υδραυλικός τηλεγράφος (Ο τηλεγράφος του Αινεία)

Περιγραφή αυτού του οργάνου υπήρχε στο βιβλίο του Αινεία του Τακτικού Πολιορκητικά (4ος αι. π.Χ.), που απωλέσθη. Διασώθηκε η περιγραφή του από τον Πολύβιο, την ονομασία του όμως "υδραυλικός τηλεγράφος" την οφείλει στον Ε. Σταμάτη. Δε διασώθηκε απεικόνιση του οργάνου από την αρχαιότητα, παρά μόνο πολύ μεταγενέστερης περιόδου. Για να μεταδοθεί το μήνυμα ήταν απαραίτητοι δύο μηχανισμοί, οι οποίοι έπρεπε να συγχρονιστούν. Στους σηματοδοτικούς σταθμούς υπήρχαν δύο πανομοιότυποι κάδοι κυλινδρικοί γεμάτοι με νερό μέχρι το ίδιο σημείο που είχαν στη βάση τους από μια βρύση ίδιας διαμέτρου, ώστε όταν έτρεχε νερό η ροή του να είναι η ίδια και στους δύο κάδους. Το ύψος των κάδων ήταν περίπου 1,50 μέτρο και το πλάτος τους περίπου μισό μέτρο. Πάνω στο νερό του κάθε κάδου επέπλεε ένα ξύλινο ραβδί που ήταν κάθετα στηριγμένο σε έναν κυλινδρικό φελλό με διάμετρο λίγο μικρότερη από τους κάδους. Το ραβδί ήταν χωρισμένο σε παράλληλους κύκλους που είχαν απόσταση περίπου 6 εκατοστά μεταξύ τους. Στα κενά αυτών των κύκλων ήταν σημειωμένες διάφορες κωδικοποιημένες πληροφορίες στρατιωτικής κυρίως φύσης, οι ίδιες και στους δύο κάδους. Όταν άνοιγε η βρύση, το νερό άδειαζε και κατέβαινε το στέλεχος με τα μηνύματα. Η βρύση έκλεινε όταν η ράβδος έφτανε στο συγκεκριμένο μήνυμα που έπρεπε να μεταδοθεί. Τη στιγμή του ανοίγματος της βρύσης ένας οπλίτης ύψωνε δάδα και ο δέκτης του μηνύματος με όμοια συσκευή άνοιγε τον κρουνό της δικής του. Όταν το στέλεχος του πέμποντος το μήνυμα έφτανε στο επιθυμητό ύψος, αυτός έσβηνε τη δάδα και ο αποδέκτης έκλεινε τον κρουνό. Έτσι οι δύο πλωτήρες των αντίστοιχων συσκευών βρίσκονταν στο ίδιο επίπεδο το οποίο καθόριζε και το αντίστοιχο μήνυμα που μεταδιδόταν. Το σύστημα αυτό βασίζεται στο συγχρονισμό κινήσεων πομπού και δέκτη.

Ο τηλεγράφος του Πολύβιου

Ο Έλληνας ιστορικός Πολύβιος σχεδίασε μία μέθοδο σηματοδότησης, όπου τα γράμματα του αλφαβήτου ήταν χωρισμένα σε πέντε ομάδες πέντε στήλες με πέντε γράμματα στην κάθε μια. Η τελευταία στήλη είχε ένα γράμμα λιγότερο, αλλά αυτό δεν εμπόδιζε την χρήση του τηλεγράφου.

	1	2	3	4	5
1	A	B	Γ	Δ	E
2	Z	H	Θ	I	K
3	Λ	M	N	Ξ	O
4	Π	P	Σ	T	Υ
5	Φ	Χ	Ψ	Ω	

Μετά, τις στήλες αυτές, τις έγραφαν σε πέντε πινακίδες. Η μετάδοση του μηνύματος γινόταν πάλι με πυρσούς. Ο πομπός πρώτα υψώνει τον πυρσό από αριστερά για να δείξει ποια πινακίδα πρέπει να προσέξει ο δέκτης : έναν πυρσό για την 1η πινακίδα, δύο για την 2η κτλ. Ύστερα υψώνει τον πυρσό από δεξιά για να δείξει ποιό γράμμα πρέπει να προσέξει ο άλλος. Θα πρέπει επίσης να έχουν και οι δύο μια διόπτρα για να βλέπουν καλύτερα. Δίπλα στην διόπτρα πρέπει να τοποθετήσουν όρθιες τις πινακίδες, και να υψώσουν δεξιά και αριστερά από ένα τοίχωμα πέτρινο για να φαίνονται καλά οι πυρσοί όταν υψώνονται πάνω από αυτό και να μη φαίνονται όταν κατεβαίνουν. Όταν και οι δύο είναι έτοιμοι πρέπει ο πομπός να διαλέξει λέξεις που να έχουν την ίδια έννοια και όσο το δυνατό λιγότερα γράμματα.

Ανακλαστήρες ενίσχυσης

Οι ανακλαστήρες που χρησιμοποιούνται στις τηλεπικοινωνίες είναι παραβολικοί, η εγκάρσια διατομή τους δηλαδή είναι καμπύλη με την ιδιότητα να συγκλίνει τις κάθετα προσπίπτουσες ακτίνες σε αυτήν σε ένα σημείο, στο σημείο εστιασμού. Ειδικοί ανακλαστήρες βοηθούσαν τα σήματα από φωτιές να φαίνονται από πιο μακριά. Οι πρώτοι ανακλαστήρες λέγεται ότι ήταν καλογουαλισμένες ασπίδες οι οποίες θεωρούνταν πολύ καλές γι' αυτή τη χρήση.

Αργότερα η χρήση κανονικών κατόπτρων μπορούσε να ενισχυθεί προφανώς και από την ανάκλαση του ηλιακού φωτός για επικοινωνία. Οι ανακλαστήρες ενίσχυσης χρησιμοποιήθηκαν στο φάρο της Αλεξάνδρειας ίσως με κάποιο ειδικό φακό, ώστε να φτάνει το φως του στην μέγιστη δυνατή απόσταση. Λέγεται μάλιστα ότι παρατηρώντας μέσα από αυτό το φακό υπήρχε η δυνατότητα να εντοπιστούν ευκολότερα τα μακρινά πλοία αλλά και να καούν από μακριά εχθρικά πλοία.

Ακουστικός τηλεγράφος

Κάποιες αναφορές μιλάνε για ειδικές μεταλλικές συσκευές (τηλεβόες) που χρησιμοποιήθηκαν από το στρατό του Μεγάλου Αλεξάνδρου για τις ακουστικές επικοινωνίες. Η εμβέλειά τους λέγεται ότι ήταν περίπου 2500 μέτρα. Είχαν τη μορφή μεταλλικών κυκλικά αναδιπλωμένων χωνιών που κρέμονταν σε τρίποδα. Κάποιοι λένε ότι εδώ έχουμε και την πρώτη μορφή ακουστικού ραντάρ που έδινε τη δυνατότητα ακρόασης μακρινών κινήσεων των εχθρών. Το ακουστικό ραντάρ ξαναχρησιμοποιήθηκε με επιτυχία στον 20ο αιώνα για έγκαιρη προειδοποίηση των Άγγλων όταν πλησίαζαν τα γερμανικά βομβαρδιστικά.

Ο τηλεγράφος του Αινεία

Ένας άλλος συγγραφέας, ο Αινείας ο Τακτικός, είχε επίσης επινοήσει ένα έξυπνο σύστημα τηλεγραφίας. Σε όλες τις σηματοδοτικές σκοπιές υπήρχαν πανομοιότυποι κάδοι γεμάτοι ίσαμε το ίδιο σημείο με νερό. Κάθε κάδος είχε από μία όμοια βρύση. Στην επιφάνεια του νερού επέπλεε ένας φελλός με κάθετο ραβδί προσαρμοσμένο σ' αυτόν, πάνω στο οποίο ήταν χαραγμένα τα γράμματα του αλφαβήτου. Όταν ήθελαν να μεταδώσουν ένα μήνυμα, ειδοποιούσαν την επομένη σκοπιά υψώνοντας έναν αναμμένο πυρσό. Μόλις ερχόταν από απέναντι το σήμα «έτοιμος», πάλι με κούνημα πυρσού, άνοιγαν και οι δύο σκοπιές την βρύση να τρέξει, ακριβώς την στιγμή που η πρώτη σκοπιά ύψωνε τον αναμμένο πυρσό.

Όταν έτρεχε μία ποσότητα νερού, τόση όση χρειαζόταν για να φτάσει το γράμμα που ήθελαν να μεταδώσουν στο χείλος του κάδου, ο πυρσός χαμήλωνε πάλι. Βλέποντας τον πυρσό να χαμηλώνει, ο άνθρωπος που δεχόταν το σήμα, έκλεινε κι αυτός την δικιά του βρύση. Μαζί με την στάθμη του νερού κατέβαινε και ο φελλός με το ραβδί και έφερνε τα γράμματα στο ίδιο σημείο στους κάδους και στις δύο σκοπιές. Έτσι ο άνθρωπος που δεχόταν το μήνυμα μπορούσε αμέσως να διαβάσει το σωστό γράμμα. Ξαναγεμίζοντας τον κάδο με νερό, η δεύτερη σκοπιά σηματοδοτούσε με τον ίδιο τρόπο το γράμμα στην Τρίτη σκοπιά.

Παρόλο που ήταν σαν σύστημα έξυπνα φτιαγμένο, στην πραγματικότητα, στην πρακτική του εφαρμογή θα δούλευε πολύ αργά. Αν οι Έλληνες το χρησιμοποίησαν ποτέ, το πιθανότερο είναι ότι θα είχαν φτιάξει έναν κώδικα, έτσι ώστε κάθε σηματοδοτούμενο γράμμα να αντιπροσωπεύει κάποιο μήνυμα: το γράμμα «Λ», για παράδειγμα, θα μπορούσε να σημαίνει «ο εχθρός πλησιάζει», το γράμμα «Π», «από το νότο». Το «καλημέρα» καθώς και το «καλό ύπνο» δεν θα περιλαμβάνονταν πιθανότατα στον κώδικα, επειδή μέχρι τον περασμένο αιώνα μονάχα για κυβερνητικά και στρατιωτικά μηνύματα χρησιμοποιούσαν τον τηλεγράφο. Το σύστημα που είχε επινοήσει ο Πολύβιος ήταν κι αυτό δύσκολο στη χρήση. Ένα μήνυμα όπως «εκατό Κρήτες λιποτάκτησαν» θα χρειαζόταν πάνω από εκατό ξεχωριστά σήματα. Είναι λοιπόν αμφίβολο αν χρησιμοποιήθηκε σε μεγάλη έκταση. Είναι όμως βέβαιο πως όλοι οι αρχαίοι πολιτισμοί έκαναν χρήση του οπτικού τηλεγράφου, μεταχειριζόμενοι φωτεινά σήματα την νύχτα και σήματα καπνού την ημέρα.

Το περίφημο Σινικό τείχος, που χτίστηκε πριν από 2200 χρόνια για να προστατευθεί η χώρα από τις ορδές των Τατάρων, ήταν επανδρωμένο διαρκώς, σε έκταση, πάνω από 300 μίλια, με σηματοδότες. Το εύφλεκτο υλικό, που είχαν στην διάθεσή τους, ανάδινε ένα λαμπερό φως ακόμα και με βροχερό καιρό. Τι υλικό ήταν αυτό, γνωστό στους Κινέζους δυόμισι χιλιάδες χρόνια πριν; Η παράδοση λέει πως ο Μέγας Αλέξανδρος αν και είχε ήδη επεκτείνει το δίκτυο των φρουκτωριών, εξόρισε χλευάζοντας τον εφευρέτη ενός νέου τηλεγραφικού συστήματος, που θα μπορούσε να ενώσει όλα τα μέρη της αχανούς αυτοκρατορίας του. Αργότερα μετάνιωσε και προσπάθησε να επαναπατρίσει τον άνθρωπο, αλλά δεν τον βρήκε πουθενά. Οι Κινέζοι, οι Πέρσες, οι Έλληνες, οι Καρχηδόνιοι - όλοι έκαναν χρήση του οπτικού τηλεγράφου και αν πίστευε κανείς όλα όσα έχουν γράψει οι Έλληνες, θα έπρεπε να πιστέψει πως ολόκληρη η Ελλάδα ήταν σκεπασμένη από πύργους τηλεγραφίας και φάρους. Γι' αυτό απορεί κανείς πώς οι Ρωμαίοι, που τόσα έμαθαν από τους Έλληνες στα ζητήματα της επιστήμης και της τέχνης και που ήταν καλοί μηχανικοί οι ίδιοι, συντέλεσαν τόσο λίγο στην ανάπτυξη της τηλεγραφίας. Οι ιστορικοί τους ούτε καν την αναφέρουν, και πολύ λίγα γνωρίζουμε από τις επιτεύξεις τους στον τομέα αυτό.

Οι στρατοί των αρχαίων συχνά είχαν ιδιαίτερο σώμα σηματοδοτών, και θα χτίστηκαν χιλιάδες πύργοι, ώστε τα σήματα της φωτιάς και του καπνού να μεταφέρονται όσο το δυνατό μακρύτερα. Όταν πολιορκούσαν μία πόλη, οι επιτιθέμενοι έστηναν κοντάρια, στα οποία είχαν στερεώσει πυρσούς. Μ' αυτούς μεταβιβάζονταν οι διαταγές και οι απαντήσεις στο διάστημα της επίθεσης. Την ημέρα συχνά χρησιμοποιούσαν χρωματιστές σημαίες αντί για σήματα με καπνό. Το ίδιο γινόταν και στις ναυμαχίες - χρησιμοποιούσαν φωτεινά σήματα και χρωματιστές σημαίες. Ο Ασιάτης κατακτητής Ταμερλάνος ήταν ξακουστός για την αποτρόπαιη απλότητα των σημάτων του. Όταν πολιορκούσε μία πόλη, χρησιμοποιούσε μονάχα τρεις σημαίες στα σήματα του. Μία άσπρη σημαία που σήμαινε, «παραδοθείτε, θα δείξω επιείκεια», μία κόκκινη, «θα πάρω εκδίκηση για το χρόνο που έχασα - όλοι οι αξιωματικοί και οι διοικητές θα πληρώσουν με το κεφάλι τους», και μία μαύρη σημαία που σήμαινε:

«θα σας περάσω όλους από το σπαθί, είτε κυριευτεί η πόλη είτε παραδοθεί». Μηνύματα χαράς ή συγχαρητηρίων δεν υπήρχαν στον κώδικα του Ταμερλάνου.

Όπως είδαμε, οι αρχαίοι Έλληνες είχαν καταφέρει να αναπτύξουν ένα πρωτότυπο σύστημα τηλεπικοινωνιών που βασιζόταν τόσο στο οπτικό όσο και στο ηχητικό τηλεπικοινωνιακό πρότυπο. Εφευρέσεις όπως το ακουστικό κέρας, ο οπτικός τηλεγράφος (ή πυρσεΐα), ο υδραυλικός τηλεγράφος και το σύστημα των φρυκτωριών έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην εξέλιξη των τηλεπικοινωνιών. Πολλοί, λοιπόν, ήταν εκείνοι που στα ύστερα χρόνια τις βελτίωσαν ή έκαναν εφευρέσεις βασισμένες πάνω σε αυτές.

Αρκετά χρόνια αργότερα, με τη βιομηχανική επανάσταση η ανάγκη για ένα γρήγορο και αξιόπιστο μέσο επικοινωνίας είχε γίνει πλέον επιτακτική. Έτσι δεν άργησε να εμφανιστεί ο σπουδαιότερος πρόδρομος του τηλεφώνου, ο τηλεγράφος. Η ιδέα του τηλεγράφου, αν και προέρχεται όπως είδαμε προηγουμένως από τα αρχαία χρόνια, υλοποιήθηκε το 1774 από τον Ελβετό George Luis που κατασκεύασε μια πρώιμη μορφή τηλεγράφου. Αργότερα εμφανίστηκαν οι τηλεγράφοι του Semmering (1810), του Ampere και των Cooke και Wheaton. Ο Αμερικανός, όμως, Samuel Morse (1791-1872) παρουσίασε το 1837 τον τηλεγράφο του, που είχε την δυνατότητα να μεταδίδει μηνύματα σε πολύ μακρινές αποστάσεις γρήγορα και χωρίς μεγάλο κόστος. Το πρώτο μήνυμα από αυτόν τον τηλεγράφο στάλθηκε το 1844 από την Ουάσιγκτον στην Βαλτιμόρη.

ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΣΗΜΕΡΑ

Σήμερα οι τηλεπικοινωνίες είναι εξαιρετικά διαδεδομένες και οι συσκευές που υποστηρίζουν τεχνικά τη διαδικασία όπως το τηλέφωνο, το ραδιοτηλέφωνο, ο ασύρματος, το ραδιόφωνο, η τηλεόραση κ.ά. και φυσικά το διαδίκτυο, είναι πολύ κοινές στα περισσότερα μέρη του πλανήτη. Υπάρχει επίσης μια απέραντη σειρά δικτύων που διασυνδέουν αυτές τις συσκευές, όπως τα δίκτυα υπολογιστών, τα δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα, τα δίκτυα κινητής τηλεφωνίας, καθώς και τα ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά δίκτυα. Τα δίκτυα αυτά αποτελούνται από τηλεπικοινωνιακά κανάλια, φυσικές διόδους, οι οποίες επιτρέπουν σε σήματα κωδικοποιημένα μέσω μίας συγκεκριμένης φυσικής ποσότητας να μεταδοθούν κατά μήκος τους, και κόμβους ή σταθμούς στα άκρα αυτών των καναλιών, δηλαδή τηλεπικοινωνιακές συσκευές όπως αυτές που προαναφέρθηκαν.

Τα συστήματα τηλεπικοινωνιών σχεδιάζονται εν γένει από τους μηχανικούς τηλεπικοινωνιών. Οι πρώτοι εφευρέτες στον τομέα ήταν Ελίσα Γκρέι (Elisha Gray), ο Νικόλα Τέσλα, ο Γκουλιέλμο Μαρκόνι και ο Τζον Λόγκι Μπερντ (John Logie Baird). Τα τηλεπικοινωνιακά τους συστήματα ήταν αναλογικά, αλλά κατά τις τελευταίες δεκαετίες του εικοστού αιώνα επικράτησαν καθολικά τα ψηφιακά συστήματα, που προέκυψαν από τα δίκτυα υπολογιστών. Έτσι οι περισσότερες τηλεπικοινωνιακές συσκευές σήμερα είναι ουσιαστικά ηλεκτρονικοί υπολογιστές, ακόμα και αν δεν έχουν την εμφάνιση ενός τυπικού μικροϋπολογιστή γενικής χρήσης.

Από τη δεκαετία του 1970 κι έπειτα η οπτική ίνα έχει βελτιώσει ριζικά το εύρος ζώνης που είναι διαθέσιμο για τη διηπειρωτική επικοινωνία, γεγονός που βοηθά στην ταχύτερη μεταφορά δεδομένων και την παροχή πλουσιότερων υπηρεσιών. Η ψηφιακή τηλεόραση έχει εξαλείψει τα προβλήματα όπως το «χιόνι» στην εικόνα και τα παράσιτα, προσφέροντας παράλληλα υψηλή ποιότητα σήματος. Οι τηλεπικοινωνίες παραμένουν ένας σημαντικός τομέας της παγκόσμιας οικονομίας και το εισόδημα της βιομηχανίας τηλεπικοινωνιών είναι 3% του Ακαθάριστου Παγκόσμιου Προϊόντος.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ

Γρήγορα προέκυψε η ανάγκη κατασκευής μιας συσκευής που θα μπορούσε να μεταφέρει ήχους και πάνω από όλα την ανθρώπινη ομιλία. Πολλοί ήταν εκείνοι που προσπάθησαν να κατασκευάσουν ένα μηχάνημα που θα μπορούσε να μεταβιβάσει τον ήχο διαμέσου του ηλεκτρισμού. Αυτό το κατάφερε ο Αμερικανός φυσικός Αλεξάντερ Γκράχαμ Μπελ το 1876. Η αρχή λειτουργίας της μηχανής του Γκράχαμ Μπελ ήταν πολύ απλή σε σύγκριση με τις σημερινές πολύπλοκες μηχανές. Η συσκευή που χρησιμοποιήθηκε περιελάμβανε μια ελαστική μεμβράνη από σίδηρο, η οποία βρισκόταν μπροστά από ένα σιδηρομαγνητικό πυρήνα, περιτυλιγμένο με μονωμένο αγωγό. Μια γραμμή από δυο καλώδια συνέδεε τη συσκευή αυτή με μια άλλη παρόμοια. Και οι δυο συσκευές χρησιμοποιήθηκαν ως δέκτες και ως πομποί. Στη συσκευή του Μπελ, η φωνή έπεφτε πάνω στη μεμβράνη και την έκανε να πάλλεται. Από αυτή την κίνηση της μεμβράνης δημιουργούνταν επαγωγικά κύματα, τα οποία μεταφέρονταν μέσω ενός καλωδίου στον άλλο μαγνήτη, όπου βρισκόταν ο άλλος ομιλητής. Εδώ σχηματίζονταν και πάλι επαγωγικά ρεύματα που κινούσαν τη μεμβράνη. Έτσι ακουγόταν η φωνή από τον άλλο ομιλητή. Η συσκευή αυτή χρησίμευε μόνο για ομιλίες σε κοντινή απόσταση.

Μετά την εφεύρεση όμως του μικροφώνου από τον Αμερικανό Χίγκες το 1877, το τηλέφωνο άρχισε να εξελίσσεται και να χρησιμοποιείται για τη σύνδεση μακρινών αποστάσεων. Το μικρόφωνο αυτό περιλάμβανε μικρή ράβδο από άνθρακα, η οποία περιβαλλόταν από δυο στρώματα άνθρακα. Στην αρχή μικρόφωνο και ακουστικό ήταν τοποθετημένα μαζί. Το τηλέφωνο πέρασε διάφορες φάσεις εξέλιξης για να φτάσει στη σημερινή του μορφή.

Το τηλέφωνο είναι μία συσκευή συνδιάλεξης, η οποία μεταφέρει τον ήχο μέσω ηλεκτρικών σημάτων. Συγκεκριμένα πρόκειται για συσκευή που μετασχηματίζει τις ηλεκτρικές ταλαντώσεις σε ηχητικές. Η συσκευή αυτή αποτελείται από πομπό και δέκτη και συνδέεται με καλώδιο με το τηλεφωνικό κέντρο. Ο πομπός έχει μέσα σ' ένα σωλήνα μια μεταλλική πλάκα μπροστά σε ηλεκτρομαγνήτη. Μόλις ακουστεί η φωνή μας επάνω στην πλάκα, αυτή αρχίζει να κάνει παλμικές κινήσεις ισχυρές ή αδύνατες, ανάλογα με τον τόνο που έχει η φωνή μας, που επηρεάζουν τον

ηλεκτρομαγνήτη. Με τη βοήθεια του ηλεκτρικού ρεύματος, τα ηχητικά κύματα περνούν από το καλώδιο και φτάνουν στο δέκτη που έχει κι αυτός έναν ηλεκτρομαγνήτη μ' ένα διάφραγμα μπροστά του. Το διάφραγμα του δέκτη με τη σειρά του αρχίζει να έχει παλμικές κινήσεις από τα ηχητικά κύματα του πομπού που μεταδίδει ο ηλεκτρομαγνήτης. Μ' αυτόν τον τρόπο η ανθρώπινη ομιλία ξανακούγεται στο ακουστικό με την αναπαραγωγή των ήχων. Ο πομπός και ο δέκτης ενός τηλεφώνου είναι τοποθετημένοι σ' ένα όργανο που λέγεται ακουστικό.

Στα χειροκίνητα τηλεφωνικά κέντρα ο συνδρομητής για να καλέσει το κέντρο έστρεφε μια μαγνητοηλεκτρική μηχανή που είχε το τηλέφωνό του. Στο κέντρο άναβε ένα λαμπάκι. Η τηλεφωνήτρια ρωτούσε τον συνδρομητή με ποιον αριθμό επιθυμούσε να μιλήσει και μετά συνέδεε τους δυο ομιλητές.

Σήμερα τα χειροκίνητα τηλεφωνικά κέντρα χρησιμοποιούνται σε αραιοκατοικημένες περιοχές. Στα ημιαυτόματα τηλεφωνικά κέντρα ο συνδρομητής συνδέεται με το κέντρο αμέσως μόλις σηκώσει το ακουστικό. Στη συνέχεια η σύνδεσή με τον αριθμό που ζητάει γίνεται όπως και στα χειροκίνητα κέντρα. Τα ημιαυτόματα κέντρα χρησιμοποιούνται σε περιοχές όπου θα εγκατασταθούν αυτόματα κέντρα.

Τα αυτόματα τέλος τηλεφωνικά κέντρα είναι η πιο εξελιγμένη μορφή που χρησιμοποιείται σήμερα σ' όλο τον κόσμο. Ο συνδρομητής, χωρίς να έχει καμιά επαφή με το κέντρο, μπορεί να μιλήσει απευθείας με τον αριθμό που ζητάει, αρκεί να σχηματίσει τον αριθμό αυτό πάνω στο δίσκο που έχει η συσκευή του.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΦΩΝΟΥ

Όπως το λέει και η λέξη, το ραδιοτηλέφωνο είναι μια συσκευή που χρησιμοποιείται για επικοινωνία, χωρίς τηλεφωνικά καλώδια συνδέσεως, γιατί λειτουργεί με ραδιοφωνική μετάδοση ή λήψη. Συχνότητα και έκταση : Γενικά η ραδιοφωνία χρησιμοποιεί τις VHF (30MHz-300MHz) & UHF (300MHz-3000MHz) ζώνες συχνότητας. Η εκπομπή σε VHF & UHF είναι αποτελεσματική σε "ορατή γραμμή" και συνεπώς περιορίζεται από γεωγραφικά εμπόδια και τεχνητά εμπόδια όπως τα κτίρια. Με τις

αυξανόμενες ανάγκες για ραδιοτηλέφωνα οι κυβερνήσεις κάθε χώρας έχουν θεσπίσει αυστηρούς κανόνες στο πού και πώς να χρησιμοποιούνται. Οι κανόνες αυτοί είναι αναγκαίοι όσον αφορά τις σημαντικές υπηρεσίες, γιατί αυτές δεν πρέπει να εμποδίζονται από την παρεμβολή. Το πρίσμα συχνότητας είναι συνεπώς χωρισμένο σε ζώνες συχνότητας, οι οποίες διανέμονται σε μια ειδική κατηγορία εκείνων που τις χρησιμοποιούν. Η αποτελεσματικότητα των διαφορετικών ζωνών συχνότητων ποικίλλει σημαντικά με τις διάφορες εφαρμογές, για παράδειγμα, όσο υψηλότερη είναι η

συχνότητα, τόσο μικρότερη είναι η έκταση. Αυτό συμβαίνει, γιατί καθώς οι σχηματισμοί συχνότητων γίνονται μικρότεροι (αυτό σημαίνει ότι αυξάνει η συχνότητα) η απορρόφηση των σημάτων από τη Γη με τη μορφή λόφων παρεμβολής γίνεται μεγαλύτερη. Η κυβερνητική αρχή, που εκδίδει τις άδειες, θα διανείμει σε εκείνον, που θέλει να χρησιμοποιήσει ραδιοτηλέφωνο, μια πολύ μικρή μερίδα της ζώνης συχνότητας που είναι η πιο κατάλληλη στον τύπο της εφαρμογής. Η μερίδα αυτή λέγεται κανάλι. Το βασικό ραδιοτηλέφωνο αποτελείται από έναν μεταδότη και έναν λήπτη. Ο μεταδότης δημιουργεί την απαιτούμενη ραδιοσυχνότητα και το σήμα διοχετεύεται στην κεραία, όπου εκπέμπεται με την μορφή ραδιοκυμάτων (ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία). Ο λήπτης συλλαμβάνει την ειδική μετάδοση ή σήμα, ενώ απορρίπτει όλες τις άλλες συχνότητες. Κατόπιν το σήμα αναδιαμορφώνεται και το ακουστικό σήμα προωθείται στο μεγάφωνο.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

Η **τηλεόραση** είναι ένα σύστημα τηλεπικοινωνίας που χρησιμεύει στη μετάδοση και λήψη κινούμενων εικόνων και ήχου εξ αποστάσεως. Αποτελεί το κυριότερο και δημοφιλέστερο Μέσο Μαζικής Επικοινωνίας και η χρήση της είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη σε όλο τον κόσμο. Συνήθως, λέγοντας "τηλεόραση" εννοούμε τη συσκευή, δηλαδή τον δέκτη, ο οποίος λαμβάνει το (τηλεοπτικό) σήμα που εκπέμπουν οι τηλεοπτικοί σταθμοί σε συγκεκριμένες συχνότητες (ή αλλιώς κανάλια) με την οθόνη που απεικονίζει το αποτέλεσμα της εκπομπής (μετατροπή του σήματος σε εικόνα και ήχο).

Ο τηλεοπτικός δέκτης λαμβάνει το τηλεοπτικό σήμα είτε ασύρματα είτε ενσύρματα. Η ασύρματη λήψη γίνεται με δύο τρόπους: Ο ένας τρόπος είναι η λήψη με κεραία στραμμένη σε κάποιο επίγειο σταθμό εκπομπής (που βρίσκεται στην κορυφή κάποιου βουνού). Ο δεύτερος τρόπος είναι η λήψη από δορυφόρο μέσω δορυφορικής κεραίας (πιάτο) και ειδικού δέκτη. Στην ενσύρματη λήψη έχουμε την καλωδιακή τηλεόραση και τη λήψη μέσω δικτύου (IPTV). Τα τελευταία χρόνια, η ανάπτυξη της ευρυζωνικής δικτύωσης (καθώς και οι νέες τεχνικές συμπίεσης τηλεοπτικού σήματος) κατέστησε ικανή τη μετάδοση τηλεοπτικού προγράμματος μέσω Διαδικτύου. Πρόσφατα έχει ξεκινήσει και η μετάδοση τηλεοπτικού σήματος μέσω δικτύου κινητής τηλεφωνίας (Mobile TV).

Από την πρώτη τηλεόραση των 30 γραμμών περάσαμε στην πλήρως ψηφιακή τηλεόραση.

Η πρώτη εικόνα από τηλεόραση 30 γραμμών το 1930

Πέρασαν ακριβώς 79 χρόνια για την εξέλιξη αυτή, αφού τον Απρίλιο του 1927 μεταδόθηκε στις ΗΠΑ το πρώτο δελτίο ειδήσεων από την τηλεόραση. Τον Απρίλιο του 2006 η τηλεόραση του ΣΚΑΪ χρησιμοποιώντας πλήρως την τελευταία λέξη της ψηφιακής τεχνολογίας βγαίνει στον «αέρα».

Η ιστορία της Ελληνικής τηλεόρασης αρχίζει το 1951, οπότε με το νόμο 1663 προβλέπεται η ίδρυση και λειτουργία ραδιοτηλεοπτικών σταθμών των Ενόπλων Δυνάμεων - διάταξη η οποία καταργείται 15 χρόνια αργότερα - ενώ παράλληλα προβλέπεται και η λειτουργία της Υπηρεσίας Ενημέρωσης Ενόπλων Δυνάμεων (ΥΕΝΕΔ) που θα είχε την αρμοδιότητα για την εγκατάσταση και λειτουργία ραδιοτηλεοπτικών σταθμών.

Αυτό ορισμένοι το θυμούνται. Οι νεότεροι μπορούν να ανατρέξουν στο αρχείο του υπουργείου Εξωτερικών, όπου αναφέρεται, μεταξύ άλλων: Στις αρχές της δεκαετίας του '60 ξεκινά η πειραματική μετάδοση τηλεοπτικών εκπομπών στη Θεσσαλονίκη. Ο πρώτος πειραματικός σταθμός Ελληνικής τηλεόρασης λειτούργησε το 1961 στη Θεσσαλονίκη από τη ΔΕΗ στα πλαίσια της Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης. Η επίσημη όμως έναρξη της Ελληνικής κρατικής τηλεόρασης έγινε στις 23 Φεβρουαρίου 1966, με πρώτη παρουσιάστρια την Ελένη Κυπραίου και συντονιστή το δημοσιογράφο Γεώργιο Κάρτερ.

Το 1969 γίνεται η διεθνής απευθείας σύνδεση με το κύκλωμα της Eurovision για τη μετάδοση της προσεδάφησης και του περιπάτου του πληρώματος του Απόλλο 12 στη Σελήνη.

Το 1970 το Εθνικό Ίδρυμα Ραδιοτηλεόρασης μετεξελίσσεται σε Εθνικό Ίδρυμα Ραδιοφωνίας και Τηλεόρασης (Ε.Ι.Ρ.Τ). Το 1975, με τη μεταπολίτευση, το Ε.Ι.Ρ.Τ μετατρέπεται σε Ελληνική Ραδιοφωνία Τηλεόραση (Ε.Ρ.Τ) με σκοπό την «ενημέρωση, την επιμόρφωση και την ψυχαγωγία του Ελληνικού λαού».

Η έγχρωμη τηλεόραση

Η έγχρωμη μετάδοση στην Ελληνική τηλεόραση με το σύστημα Secam γίνεται το 1979. Οι πρώτες προσπάθειες, αναφέρει το Κέντρο Διάδοσης Επιστημών & Μουσείο Τεχνολογίας, έγιναν με εικόνα τηλεόρασης 30 γραμμών τη δεκαετία του 1930.

Δέκτης του 1938. Παρόλο που το μέγεθος της οθόνης ήταν μόνο 12 ίντσες (~ 30.48 cm), ο σωλήνας ήταν τόσο μακρύς ώστε έπρεπε να στερεωθεί κάθετα. Με την βοήθεια ενός καθρέφτη ήταν δυνατό να παρακολουθήσει κανείς τηλεόραση.

Το στούντιο Marconi-EMI στο Alexandra Palace στα 1936, στην Αγγλία. Εκείνη την εποχή τα τηλεοπτικά στούντιο ήταν φτωχά εξοπλισμένα με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η παραγωγή ποιοτικών τηλεοπτικών εκπομπών.

Η πρώτη παγκόσμια εκπομπή «υψηλής στάθμης» τέθηκε σε λειτουργία από το BBC το φθινόπωρο του 1936, από το Alexandra Palace, στο Λονδίνο και χρησιμοποιούσε 405 γραμμές.

Το 1940, τη χρονιά που ξέσπασε ο δεύτερος παγκόσμιος πόλεμος, οι τακτικές τηλεοπτικές εκπομπές διακόπηκαν. Μετά τον πόλεμο ξανάρχισαν οι μεταδόσεις, αλλά ήταν λιγότερες σε αριθμό. Το 1946 δώδεκα εμπορικοί τηλεοπτικοί σταθμοί λειτουργούσαν στις ΗΠΑ και οι πωλήσεις τηλεοπτικών συσκευών ανέβηκαν κατακόρυφα.

Με την ανακάλυψη της αύξησης της ηλεκτρικής αγωγιμότητας του σεληνίου με την έκθεσή του στο φως το 1873 (φωτοαγωγιμότητα), έγινε θεωρητικά δυνατή η λήψη εικόνων με ηλεκτρισμό. Μια από τις πρώτες απόπειρες κατασκευής συσκευής βασισμένης στο φαινόμενο της φωτοαγωγιμότητας ήταν η συσκευή σάρωσης εικόνας με έναν περιστρεφόμενο δίσκο με μικρές τρύπες τοποθετημένες σε σπείρα, από τον Νίγκοφ (Nirkow) το 1884 (μηχανικό σύστημα τηλεόρασης). Η αργή απόκριση του σεληνίου στο φως δεν επέτρεπε τη γρήγορη σάρωση που απαιτείται για τη λήψη κινούμενων εικόνων. Οι πρώτες επιτυχείς τηλεοπτικές μεταδόσεις έγιναν από τον Τζών Λότζι Μπαίρντ (John Logie Baird), μεταξύ 1928 και 1935 στη Μ. Βρετανία, χρησιμοποιώντας τους πομπούς μεσαίων κυμάτων του BBC. Στο σύστημα αυτό οι εικόνες αποτελούνταν μόνο από 30 γραμμές και δεν μπορούσαν να αναπαραχθούν οι μικρές λεπτομέρειες.

Στούντιο έγχρωμης τηλεόρασης. Τα φώτα και οι οθόνες που κρέμονται από το ταβάνι αφήνουν περισσότερο χώρο ελεύθερο για να κινηθεί το συνεργείο.

Στα τέλη της δεκαετίας του 1980 λειτουργούν στην Αμερική 1300 τηλεοπτικοί σταθμοί και το 98% των αμερικανικών νοικοκυριών διαθέτει τηλεόραση. Οι εκπομπές πραγματοποιούνται κάτω από καλύτερες τεχνικές συνθήκες και είναι έγχρωμες.

Η ΕΡΤ το 1987

Η αντίστοιχη απελευθέρωση και ανάπτυξη της τηλεόρασης στην Ελλάδα άργησε πολλές δεκαετίες. Το 1987 η ΕΡΤ αναδιαρθρώνεται εν' όψει της εισαγωγής των ιδιωτικών σταθμών. Η ΕΡΤ1 και η ΕΡΤ2 συγχωνεύονται σε έναν ενιαίο φορέα, την ΕΡΤ Α.Ε. που λειτουργεί ως ανώνυμη εταιρία νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου. Η ΕΡΤ ελέγχεται και εποπτεύεται από το κράτος μέσω του Υπουργείου Προεδρίας της Κυβερνήσεως και έχει διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια. Επίσης προβλέπεται η ίδρυση ενός Ινστιτούτου Οπτικοακουστικών Μέσων (ΙΟΜ) ως απλή διεύθυνση για τη «θεωρητική και εφαρμοσμένη έρευνα και μελέτη των οπτικοακουστικών μέσων» και δεύτερον μια Εταιρεία Παραγωγής και Εμπορίας Εκπομπών και Προγραμμάτων Ραδιοτηλεόρασης. Το 1989 ιδρύεται το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης για την εποπτεία του ραδιοτηλεοπτικού πεδίου. Από το 1993 το αρμόδιο Υπουργείο είναι το Υπουργείο Τύπου και ΜΜΕ.

Ιδιωτική τηλεόραση

Η απορρύθμιση του τηλεοπτικού πεδίου στα τέλη της δεκαετίας του '80 μεταμόρφωσε το τηλεοπτικό περιβάλλον της χώρας θέτοντας νέους όρους και φέρνοντας νέους πρωταγωνιστές στο προσκήνιο. Η Ελλάδα ως μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης επηρεάζεται άμεσα από την κοινή πολιτική της Ευρώπης που με την έκδοση της Πράσινης Βίβλου για μια «Τηλεόραση Χωρίς Σύνορα» διαμόρφωσε το

κατάλληλο πλαίσιο για μια φιλελεύθερη πολιτική στο τηλεοπτικό πεδίο. Σύντομα κάνουν την εμφάνισή τους 140 ιδιωτικοί τηλεοπτικοί σταθμοί - εθνικοί και τοπικοί - ανατρέποντας έτσι το κρατικό μονοπώλιο. Η απορρύθμιση είχε καταλυτική σημασία και για την εγχώρια διαφημιστική αγορά, στην οποία έδωσε τεράστια ώθηση. Επέτρεψε επίσης την ανάπτυξη ενός ολόκληρου τομέα παραγωγής τηλεοπτικών προγραμμάτων στην Ελλάδα, αλλά και την αύξηση της εισαγωγής τηλεοπτικών προγραμμάτων από άλλες χώρες.

Προς το τέλος του 1989 εμφανίζονται στις τηλεοπτικές συχνότητες τα δύο πρώτα ιδιωτικά κανάλια, το Mega Channel και ο Antenna TV, γεγονός που σηματοδοτεί την ουσιαστική αναδιάρθρωση του επικοινωνιακού πεδίου της χώρας. Με την πάροδο λίγων μηνών το ένα τηλεοπτικό κανάλι μετά το άλλο εμφανίζονται σε ολόκληρη την Ελληνική επικράτεια, εκπέμποντας είτε πανελλαδικά είτε τοπικά.

Συνδρομητικό κανάλι

Το 1994 εμφανίζεται το πρώτο συνδρομητικό κανάλι, το Filmnet, που προσέφερε εμπορικές ταινίες και ζωντανούς αγώνες ποδοσφαίρου. Το 1997 η EPT 2 μετεξελιίσσεται σε NET με ενημερωτικό κυρίως προφίλ και η ET1 σε ψυχαγωγικό κανάλι, ενώ πλέον από κρατική αποκαλείται δημόσια τηλεόραση. Το 1999 παρέχεται επίσημη άδεια λειτουργίας ψηφιακής δορυφορικής τηλεόρασης στο Nova αλλά η σύμβαση με το Ελληνικό δημόσιο και την Multichoice Hellas υπογράφεται στην εκπνοή του έτους.

Η σημερινή εικόνα του Ελληνικού τηλεοπτικού πεδίου χαρακτηρίζεται από πολυμέρεια, πολυσυλλεκτικότητα και δυναμισμό. Παράλληλα προς τους κρατικούς τηλεοπτικούς σταθμούς που προσφέρουν υψηλές πληροφοριακές και ψυχαγωγικές υπηρεσίες, λειτουργούν πολλοί ιδιωτικοί τηλεοπτικοί σταθμοί, πανελλαδικής ή τοπικής εμβέλειας. Η EPT και ο Antenna TV έχουν τα δικά τους δορυφορικά προγράμματα για τους Έλληνες του εξωτερικού. Επίσης, στην Ελλάδα αναμεταδίδονται μέσα από τοπικές συχνότητες και δορυφορικά κανάλια όπως το CNN, το MCM, το Euronews και το γαλλικό TV 5.

Ευτράπελα

Στο μεταξύ, συνέβησαν και μερικά ευτράπελα. Το greektechforum θυμάται ότι το 1987 ο ανώνυμος πειρατής κατάφερε για περίπου πέντε μέρες να παίζει πρόγραμμα τις πρώτες πρωινές ώρες και να προκαλέσει ένα σχετικό σάλο στην Αθήνα κυρίως λόγω του ακατάλληλου του προγράμματος, μέχρι τελικά να σωπάσει ή να τον σωπάσουν καλύτερα οι αρχές. Το σήμα του μάλιστα ήταν αρκετά καλό για πειρατικό σταθμό. Ανάλογες προσπάθειες γίνονταν συχνά πυκνά, δίνοντας ελπίδα σ' αυτούς που μέσα από το τηλεοπτικό «χιόνι» αναζητούσαν εναλλακτικές προτάσεις στην μονοκρατορία της EPT, την ώρα που όλη η Ευρώπη είχε από καιρό ιδιωτική και δορυφορική τηλεόραση.

Σύμφωνα με το greektechforum, το 1987 αποτελεί έτος σταθμό για τα τηλεοπτικά δεδομένα καθώς για πρώτη φορά εκφράζεται έντονα η βούληση των δήμων να σπάσουν το κατεστημένο της EPT, αρχικά μεταδίδοντας δορυφορικά προγράμματα και στη συνέχεια το δικό τους τηλεοπτικό κανάλι. Το

ραδιόφωνο αρχίζει ήδη να απελευθερώνεται, η τηλεόραση όμως συναντά αρκετά εμπόδια καθώς είναι σαφές ότι δεν υπάρχει πολιτική βούληση για κάτι τέτοιο. Οι ιστορίες με τις επιδρομές των ΜΑΤ στη Θεσσαλονίκη εναντίων των πομπών του δήμου γίνονται καθημερινά πρωτοσέλιδο στις εφημερίδες και αποτελούν την αιτία για έντονη πολιτική διαμάχη.

Στην Αθήνα, ο δήμος δηλώνει κατηγορηματικά ότι είναι έτοιμος να ακολουθήσει το παράδειγμα της πρωτοπόρου Θεσσαλονίκης. Η ΕΡΤ, βλέποντας ότι η κατάσταση πλέον έχει ξεφύγει κι ότι ο κόσμος διψάει για νέα κανάλια, αποφασίζει να προλάβει το δήμο και να κάνει η ίδια αυτό που αρνείται στους άλλους...

Από το ξεκίνημα της ελληνικής τηλεόρασης τη δεκαετία του '60 με ΕΡΤ και αργότερα με ΥΝΕΔ, υπήρξαν κάποιες δειλές προσπάθειες εκπομπής τηλεοπτικού σήματος από πειρατές, οι οποίες όμως συνήθως κατέληγαν σε αποτυχία, καθώς η εκπομπή τηλεοπτικού καναλιού είναι πολύ πιο δύσκολη τεχνικά και οικονομικά από ένα ραδιοφωνικό σταθμό.

Οι προσπάθειες αυτές ήταν πιο έντονες κυρίως από τα μέσα της δεκαετίας του '80 με πειρατές να εκπέμπουν συνήθως «εκπαιδευτικό πρόγραμμα» τις μεταμεσονύκτιες ώρες. Μια χαρακτηριστική προσπάθεια έγινε γύρω στο 1987 όταν από την συχνότητα της ΕΡΤ 1 κάποιος πειρατής για αρκετές μέρες έπαιζε ταινίες που νοίκιαζε από το βιντεοκλάμπ της γειτονιάς του. Όπως θα θυμούνται οι παλιότεροι, η ΕΡΤ ολοκλήρωνε το πρόγραμμα της ως τις 2 το πρωί και μετά κατέβαζε τους πομπούς μέχρι να ξεκινήσει και πάλι το πρόγραμμά της. Έτσι οι πειρατές εκμεταλλεύονταν τη συχνότητά της κι έπαιζαν ό,τι ήθελαν ανεμπόδιοι. Συνήθως όμως το κατόρθωμα αυτό κρατούσε για λίγες μέρες, γιατί αργά ή γρήγορα η αστυνομία εντόπιζε το χώρο εκπομπής και το πειρατικό κανάλι σταματούσε.

Το ζάπινγκ μπαίνει στη ζωή μας!

Το 1988, η πίεση του κόσμου που ζητά κάτι νέο στις τηλεοπτικές συνήθειες αλλά και η πρωτοβουλία της τοπικής αυτοδιοίκησης, αναγκάζει την ΕΡΤ να κάνει η ίδια αυτό που δεν ήθελε να κάνουν οι άλλοι. Η απόφαση λαμβάνεται, και ανακοινώνεται ότι η κρατική τηλεόραση «συμφώνησε» με 6 δορυφορικά κανάλια για την επίγεια αναμετάδοσή τους στην Αθήνα και άλλες μεγάλες πόλεις, συμπεριλαμβανομένης και της Θεσσαλονίκης, όπου ήδη ο δήμος είχε ξεκινήσει την μετάδοση όχι μόνο δορυφορικών προγραμμάτων, αλλά και του δικού του τηλεοπτικού καναλιού, του TV100 που είναι ο πρώτος μη κρατικός σταθμός στην Ελλάδα!

Τη Δευτέρα, 24 Οκτωβρίου 1988, ξεκινά ανεπίσημα στην Αθήνα, η αναμετάδοση των πρώτων δορυφορικών καναλιών που ολοκληρώνεται δύο μέρες αργότερα, όταν πλέον στον αέρα βρίσκονται 6

Τώρα η τηλεόραση τσέπης κοστίζει λίγο και αποτελεί gadget

συνολικά προγράμματα. Είναι η εποχή που οι Αθηναίοι έχουν για πρώτη φορά τη δυνατότητα να κάνουν ζάπινγκ ανάμεσα σε παραπάνω από τα δύο γνώριμα κρατικά κανάλια. Είναι η εποχή που οι ταρατσες των σπιτιών αλλάζουν ραγδαία όψη, όταν στις ήδη εγκατεστημένες μεγάλες κεραιές των VHF προστίθενται οι λίγο πιο κομψές κεραιές UHF που προορίζονται για την λήψη των νέων καναλιών. Οι τεχνικοί δεν προλάβαν να τοποθετούν κεραιές σε όλη την Αθήνα, φαινόμενο που δύσκολα θα παρατηρηθεί ξανά στο μέλλον, εκτός κι αν καταργηθεί η επίγεια λήψη και αντικατασταθεί από δορυφορική, οπότε όλοι θα τρέχουν να προμηθευτούν δορυφορικά πιάτα.

Η επιλογή της ΕΡΤ πάντως όσον αφορά το ποια κανάλια θα μετέδιδε κρίθηκε εκ του αποτελέσματος ως πετυχημένη. Αναλυτικά τα πρώτα έξι δορυφορικά κανάλια στην Αθήνα ήταν τα εξής:

1. *Super Channel (Μ. Βρετανία)*: Ίσως το καλύτερο κανάλι από τα 6. Πρόγραμμα ποικίλης ύλης, με πολλή μουσική και παιδικά προγράμματα τα πρωινά, τηλεπαιχνίδια, πανευρωπαϊκά δελτία καιρού και διάφορα σήριαλ τα μεσημέρια, ενώ τα βράδια μεταδίδονταν ταινίες, σόου κλπ. Πολύ ενδιαφέρον κανάλι πραγματικά, με ατού την αγγλική γλώσσα, του οποίου όμως η τύχη σήμερα αγνοείται. Πιθανόν να έχει ενταχθεί σε κάποιο ψηφιακό πακέτο και ακόμα πιο πιθανό να έχει κλείσει ή αντικατασταθεί από κάποιο θεματικό κανάλι. Την εποχή εκείνη πάντως ήταν πραγματικά super επιλογή για τους Αθηναίους.
2. *TV5 Europe (Γαλλία)*: Είναι το μοναδικό (μαζί με το CNN) κανάλι που επιβιώνει ακόμα στον αθηναϊκό τηλεοπτικό χάρτη από εκείνα τα 6 πρώτα. Στα συν του η γαλλική γλώσσα που ομιλείται από αρκετούς στην Ελλάδα, πολλά τηλεπαιχνίδια, εκπομπές μαγειρικής από Γάλλους σεφ, ταινίες και ειδήσεις από τις γαλλόφωνες περιοχές του πλανήτη.
3. *SAT1 (Γερμανία)*: Ένα πολύ καλό γερμανικό κανάλι ποικίλης ύλης, με πρωινά μαγκαζίνο και παιδικά προγράμματα τα Σαββατοκύριακα, ταινίες, σόου, μουσική και σήριαλ.
4. *RAIDUE (Ιταλία)*: Το δεύτερο κρατικό κανάλι της Ιταλίας συμπλήρωνε μαζί με τα προαναφερόμενα, μία τετράδα προγραμμάτων από τις μεγαλύτερες χώρες της Ευρώπης. Πλεονέκτημα του καναλιού η μετάδοση του ιταλικού πρωταθλήματος ποδοσφαίρου, φαντασμαγορικών σόου τύπου Ciao Ant1 και Μπράβο και άλλων εκπομπών από τους μετρ του είδους Ιταλούς, πολύ πριν έρθουν στην ελληνική τηλεόραση.

Στο σπίτι τώρα προτιμάμε συσκευές home cinema τελευταίας τεχνολογίας για τέλειο αποτέλεσμα σε εικόνα και ήχο.

5. *CNN International (Η.Π.Α):* Το πασίγνωστο ενημερωτικό κανάλι την εποχή που δεν είχε γίνει ακόμα τόσο διάσημο όσο είναι σήμερα, καθώς δεν είχε μεσολαβήσει ο Πόλεμος του Κόλπου.

6. *Horizon (ΕΣΣΔ):* Ίσως το πιο αδιάφορο από τα 6 κανάλια, κατά πολλούς επιλέχθηκε ως το κομμουνιστικό αντίβαρο στα καπιταλογενή δυτικοευρωπαϊκά κανάλια. Σε γλώσσα που ελάχιστοι μιλούσαν στην Αθήνα, και μάλλον αδιάφορα προγράμματα που θύμιζαν ελληνική τηλεόραση του '70, ήταν ο πρόγονος του καναλιού ORTι που μεταδίδεται σήμερα στον Hot Bird.

Από την παρουσίαση των καναλιών αυτών γίνεται σαφές ότι ο τηλεθεατής είχε πλέον αρκετές επιλογές από διαφορετικές κουλτούρες, τηρουμένων των αναλογιών φυσικά. Πολλοί ήταν αυτοί που μέσω αυτής της διαδικασίας, «ανακάλυψαν» τη δορυφορική τηλεόραση κι έτσι μαζί με τις χιλιάδες κεραίες UHF εμφανίστηκαν δειλά δειλά τα πρώτα τεράστια πιάτα στις αθηναϊκές ταράτσες.

Η εποχή αυτή ήταν ιδιαίτερα ρομαντική, γιατί κάθε καινούργιο κανάλι ήταν είδηση, καθώς δεν υπήρχε η πληθώρα των σημερινών επιλογών. Όπως ήδη αναφέρθηκε, δεν είναι μυστικό ότι πέρα από κάποιους πολύ ενημερωμένους, οι περισσότεροι τότε ανακαλύψαμε τη μαγεία της δορυφορικής λήψης, η οποία φυσικά είναι ασυγκρίτως μεγαλύτερη, όταν επιτυγχάνεται με το δικό μας δέκτη και πιάτο.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ INTERNET

Το σημερινό Internet αποτελεί εξέλιξη του ARPANET, ενός δικτύου που άρχισε να αναπτύσσεται πειραματικά στα τέλη της δεκαετίας του '60 στις ΗΠΑ.

Δεκαετία '60: ένα ενδιαφέρον πείραμα

Στα πανεπιστήμια των ΗΠΑ οι ερευνητές ξεκινούν να πειραματίζονται με τη διασύνδεση απομακρυσμένων υπολογιστών μεταξύ τους. Το δίκτυο ARPANET γεννιέται το 1969 με πόρους του προγράμματος ARPA (Advanced Research Project Agency) του Υπουργείου Άμυνας, με σκοπό να συνδέσει το Υπουργείο με στρατιωτικούς ερευνητικούς οργανισμούς και να αποτελέσει ένα πείραμα για τη μελέτη της αξιόπιστης λειτουργίας των δικτύων. Στην αρχική του μορφή, το πρόγραμμα απέβλεπε στον πειραματισμό με μια νέα τεχνολογία γνωστή σαν μεταγωγή πακέτων (packet switching), σύμφωνα με την οποία τα προς μετάδοση δεδομένα κόβονται σε πακέτα και πολλοί χρήστες μπορούν να μοιραστούν την ίδια επικοινωνιακή γραμμή.

Στόχος ήταν η δημιουργία ενός διαδικτύου που θα εξασφάλιζε την επικοινωνία μεταξύ απομακρυσμένων δικτύων, έστω και αν κάποια από τα ενδιάμεσα συστήματα βρίσκονταν προσωρινά εκτός λειτουργίας. Κάθε πακέτο θα είχε την πληροφορία που χρειαζόταν για να φτάσει στον προορισμό του, όπου και θα γινόταν η επανασύνθεσή του σε δεδομένα, τα οποία μπορούσε να χρησιμοποιήσει ο τελικός χρήστης. Το παραπάνω σύστημα θα επέτρεπε σε υπολογιστές να μοιράζονται δεδομένα και σε ερευνητές να υλοποιήσουν το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.

Δεκαετία '70: οι πρώτες συνδέσεις

Το 1973 ξεκινά ένα νέο ερευνητικό πρόγραμμα που ονομάζεται Internetworking Project (Πρόγραμμα Διαδικτύωσης) προκειμένου να ξεπεραστούν οι διαφορετικοί τρόποι που χρησιμοποιεί κάθε δίκτυο για να διακινεί τα δεδομένα του. Στόχος είναι η διασύνδεση πιθανώς ανόμοιων δικτύων και η ομοιόμορφη διακίνηση δεδομένων από το ένα δίκτυο στο άλλο. Από την έρευνα γεννιέται μια νέα τεχνική, το Internet Protocol (IP : Πρωτόκολλο Διαδικτύωσης) από την οποία θα πάρει αργότερα το όνομα Internet. Διαφορετικά δίκτυα που χρησιμοποιούν το κοινό πρωτόκολλο IP μπορούν να συνδέονται και να αποτελούν ένα διαδίκτυο. Σε ένα δίκτυο IP όλοι οι υπολογιστές είναι ισοδύναμοι, οπότε τελικά οποιοσδήποτε υπολογιστής του διαδικτύου μπορεί να επικοινωνεί με οποιονδήποτε άλλον.

Επίσης, σχεδιάζεται μια άλλη τεχνική για τον έλεγχο της μετάδοσης των δεδομένων, το Transmission Control Protocol (TCP : Πρωτόκολλο Ελέγχου Μετάδοσης). Ορίζονται προδιαγραφές για τη μεταφορά αρχείων μεταξύ υπολογιστών (FTP) και για το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (E-mail). Σταδιακά συνδέονται με το ARPANET ιδρύματα από άλλες χώρες, με πρώτα το University College of London (Αγγλία) και το Royal Radar Establishment (Νορβηγία).

Δεκαετία '80: ένα παγκόσμιο δίκτυο για την ακαδημαϊκή κοινότητα

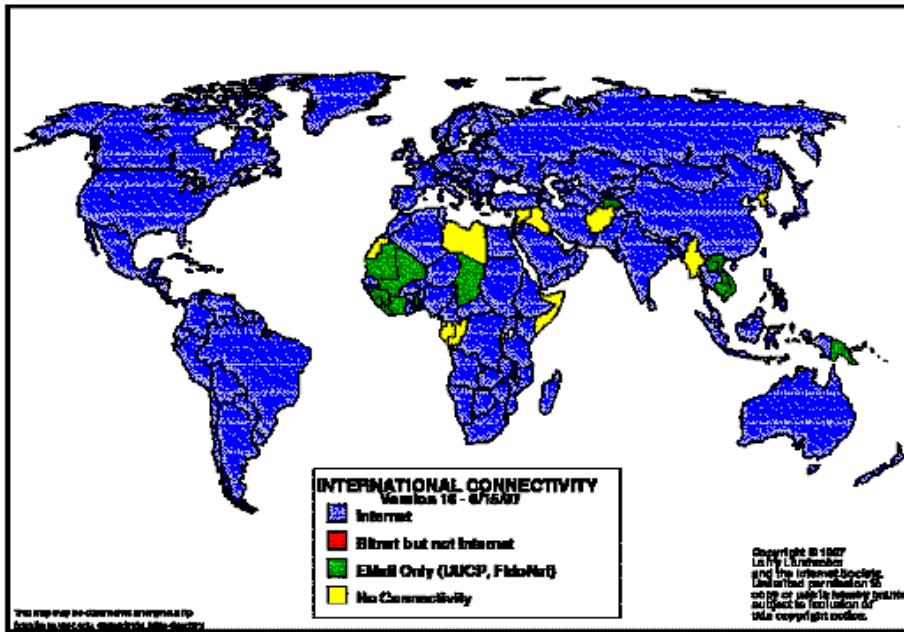
Το 1983, το πρωτόκολλο TCP/IP (δηλαδή ο συνδυασμός των TCP και IP) αναγνωρίζεται ως πρότυπο από το Υπουργείο Άμυνας των ΗΠΑ. Η έκδοση του λειτουργικού συστήματος Berkeley UNIX το οποίο περιλαμβάνει το TCP/IP συντελεί στη γρήγορη εξάπλωση της διαδικτύωσης των υπολογιστών. Εκατοντάδες Πανεπιστήμια συνδέουν τους υπολογιστές τους στο ARPANET, το οποίο επιβαρύνεται πολύ και το 1983 χωρίζεται σε δύο τμήματα: στο MILNET (για στρατιωτικές επικοινωνίες) και στο νέο ARPANET (για χρήση αποκλειστικά από την πανεπιστημιακή κοινότητα και συνέχιση της έρευνας στη δικτύωση).

Το 1985, το National Science Foundation (NSF) δημιουργεί ένα δικό του γρήγορο δίκτυο, το NSFNET χρησιμοποιώντας το πρωτόκολλο TCP/IP, προκειμένου να συνδέσει πέντε κέντρα υπερ-υπολογιστών μεταξύ τους και με την υπόλοιπη επιστημονική κοινότητα. Στα τέλη της δεκαετίας του '80, όλο και περισσότερες χώρες συνδέονται στο NSFNET (Καναδάς, Γαλλία, Σουηδία, Αυστραλία, Γερμανία, Ιταλία, κ.α.). Χιλιάδες πανεπιστήμια και οργανισμοί δημιουργούν τα δικά τους δίκτυα και τα συνδέουν πάνω στο παγκόσμιο αυτό δίκτυο, το οποίο αρχίζει να γίνεται γνωστό σαν INTERNET και να εξαπλώνεται με τρομερούς ρυθμούς σε ολόκληρο τον κόσμο. Το 1990, το ARPANET πλέον καταργείται.

Δεκαετία '90: ένα παγκόσμιο δίκτυο για όλους

Όλο και περισσότερες χώρες συνδέονται στο NSFNET, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα το 1990. Το 1993, το εργαστήριο CERN στην Ελβετία παρουσιάζει το World Wide Web (Παγκόσμιο Ιστό) που αναπτύχθηκε από τον Tim Berners-Lee. Πρόκειται για ένα σύστημα διασύνδεσης πληροφοριών σε μορφή πολυμέσων (multimedia) που βρίσκονται αποθηκευμένες σε χιλιάδες υπολογιστές του Internet σε ολόκληρο τον κόσμο και παρουσίασής τους σε ηλεκτρονικές σελίδες, στις οποίες μπορεί να περιηγηθεί κανείς χρησιμοποιώντας το ποντίκι. Το γραφικό αυτό περιβάλλον έκανε την εξερεύνηση του Internet προσιτή στον απλό χρήστη. Παράλληλα, εμφανίζονται στο Internet διάφορα εμπορικά δίκτυα που ανήκουν σε εταιρίες παροχής υπηρεσιών Internet (Internet Service Providers - ISP) και προσφέρουν πρόσβαση στο Internet για όλους. Οποιοσδήποτε διαθέτει PC και modem μπορεί να συνδεθεί με το Internet σε τιμές που μειώνονται διαρκώς. Το 1995, το NSFNET καταργείται πλέον επίσημα και το φορτίο του μεταφέρεται σε εμπορικά δίκτυα.

Η ανακάλυψη του παγκόσμιου ιστού (www) σε συνδυασμό με την ευκολία απόκτησης πρόσβασης στο Internet προσέλκυσε έναν μεγάλο αριθμό καινούργιων χρηστών και έφερε την "έκρηξη" που παρακολουθήσαμε τα τελευταία χρόνια.

Σήμερα, όπως φαίνεται και από την παραπάνω εικόνα, το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού της Γης ζει σε χώρες που είναι συνδεδεμένες στο Internet. Παρατηρούμε διαρκώς ότι περιοδικά και εφημερίδες εκδίδονται “on-line” και μας παραπέμπουν στις ηλεκτρονικές τους διευθύνσεις, επιχειρήσεις και ιδιώτες φτιάχνουν τις δικές τους ιστοσελίδες κλπ. Είναι προφανές ότι το Internet δεν αποτελεί πλέον ένα δίκτυο των φοιτητών και των ερευνητών, αλλά ότι επεκτείνεται και επιδρά στις καθημερινές πρακτικές όλων μας. Ήδη μιλάμε για ηλεκτρονικό εμπόριο, τηλεργασία, τηλεκαίτευση, τηλεϊατρική μέσα από το Internet.

Είναι προφανές ότι η ανάπτυξη, παρά τις όποιες συνθήκες, δε σταματά ποτέ. Έτσι λοιπόν και στον τομέα των τηλεπικοινωνιών μπορούμε, αντλώντας στοιχεία από το παρελθόν αλλά και παρατηρώντας τις τωρινές καταστάσεις, να κάνουμε κάποιες εικασίες για το μέλλον ή για την αναβίωση κάποιων κλασικών τρόπων επικοινωνίας. Η αλληλογραφία δε χάνεται, παραμένει σημαντική. Πολλοί βιάστηκαν να πουν ότι η αλληλογραφία πέθανε όταν εφευρέθηκε το φαξ και η κινητή τηλεφωνία. Το e-mail αντιστρέφει όλα αυτά τα κινδυνολογικά επιχειρήματα, αντιπροτείνοντας, στη θέση τους, την τροπαιοφόρο επιστροφή της γραπτής επικοινωνίας. Μόνο στην Ελλάδα, μαθαίνουμε, διακινούνται περίπου 400.000 ηλεκτρονικά μηνύματα ημερησίως. Μ’ άλλα λόγια 400.000 άνθρωποι ανταλλάσσουν σκέψεις, πληροφορίες, συναισθήματα μέσω ηλεκτρονικών υπολογιστών. Αυτό σημαίνει ότι, όσο κι αν αλλάξει ο κόσμος μας, η επικοινωνία θα βρίσκει τον τρόπο της. Ακόμη κι αν χρειαστούν σύνθετοι αποκωδικοποιητές, τα μηνύματα θα ανταλλάσσονται και θα φτάνουν στον προορισμό τους. Το τηλέφωνο δε θα αντικαταστήσει τα γράμματα, ούτε ο υπολογιστής δημιουργεί, εξ ορισμού, μία ανώνυμη κοινωνία. Έχουμε ζήσει πολλά χρόνια με αναθέματα εναντίον της τεχνολογίας, εναντίον του μέλλοντος. Όταν οι συνήθειες αλλάζουν πρόσωπο, ακολουθεί μια περίοδος προσαρμογής. Μπορούμε τουλάχιστον να δοκιμάσουμε να ζούμε στο ρυθμό της εποχής μας, χρησιμοποιώντας τη γλώσσα της και τους κώδικές της που έχουν ως στόχο να στηρίξουν ποικιλοτρόπως την ανάγκη μας για επικοινωνία.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΤΗΛΕΙΑΤΡΙΚΗ

Η ανάγκη για βελτίωση της παροχής υγειονομικών υπηρεσιών οδήγησε στη χρήση της τεχνολογίας τηλεπικοινωνιών στον τομέα της υγείας. *Τηλεϊατρική* ή αλλιώς *τηλεϋγεία*, είναι μία σύνθετη λέξη από

τους όρους *Τήλε* που σημαίνει μακριά και την ιατρική και ονομάζεται έτσι η χρήση της τεχνολογίας τηλεπικοινωνιών και ηλεκτρονικών πληροφοριών για παροχή ιατρικών υπηρεσιών και δεδομένων από απόσταση. Πρόκειται για συνδυασμό ιατρικής, τηλεπικοινωνιών και πληροφορικής. Το πλαίσιο της τηλεϊατρικής περιλαμβάνει τη διάγνωση, την παρακολούθηση, την εκπαίδευση των ασθενών και τη θεραπεία τους. Πιο συγκεκριμένα μπορεί να αφορά τους τομείς της ψυχολογίας, ογκολογίας, δερματολογίας και ορθοπεδικής.

Το σκεπτικό εφαρμογής της τηλεϊατρικής στηρίζεται στη βελτίωση της πρόσβασης, τη μείωση του κόστους και την αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας. Η Τηλεϊατρική έχει ως απώτερο στόχο να συμβάλει αποφασιστικά στη βελτίωση των υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας και στην πιο ορθολογική διαχείριση πόρων προς όφελος του πολίτη. Αναφορικά οι βασικότεροι στόχοι της τηλεϊατρικής είναι:

- Μεταφορά της πληροφορίας, όχι του ασθενή.
- Καλύτερη πληροφόρηση των ασθενών για θέματα υγείας.
- Μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και παραγωγικότητα των υπηρεσιών ιατρικής περίθαλψης.
- Γρηγορότερες και ασφαλέστερες αποφάσεις για θεραπεία, χάρη στη μεταφορά ιατρικών εικόνων και την εύκολη πρόσβαση στον ιατρικό φάκελο.

Η ιστορία της τηλεϊατρικής ξεκινά από τη δεκαετία του '70. Άρχισε να αναπτύσσεται όμως με την εμφάνιση των υπολογιστικών συστημάτων τη δεκαετία του '80 και κυρίως του

‘90 ταυτόχρονα με την αλματώδη ανάπτυξη της τεχνολογίας, των δικτύων αλλά και την ανάπτυξη πολλών τηλεϊατρικών εφαρμογών (τηλεραδιολογία, τηλεπαθολογία, τηλεδερματολογία). Ακόμα και σήμερα βρισκόμαστε στην φάση ανάπτυξη της τηλεϊατρικής.

Η πρόσβαση στην τηλεϊατρική σήμερα είναι πλέον δυνατή από μεγαλύτερο αριθμό ατόμων, ενώ η ανταλλαγή πληροφοριών μέσω εικόνας, ήχου και κειμένου έχει εξαπλωθεί στο μέγιστο, με πολύ λιγότερο κόστος αλλά και ταχύτερους ρυθμούς. Μερικά ακόμα πλεονεκτήματα είναι τα παρακάτω :

Πλεονεκτήματα

1. Εξοικονόμηση χρημάτων
2. Μείωση της γεωγραφικής και φυσικής απομόνωσης ασθενών (έκτακτα περιστατικά)
3. Εξάλειψη φαινομένου μετανάστευσης προς τα αστικά κέντρα
4. Αποφυγή επανάληψης επώδυνων εξετάσεων και λαθών στη θεραπεία
5. Δυνατότητα παροχής συμβουλών από ειδικούς και από το εξωτερικό
6. Εκσυγχρονισμός του περιβάλλοντος εργασίας ιατρικού προσωπικού με χρήση σύγχρονης τεχνολογίας (ηλεκτρονικοί ιατρικοί φάκελοι)

Ωστόσο υπάρχουν και μερικά **μειονεκτήματα** :

1. Ο ειδικός γιατρός δεν έχει τη δυνατότητα χειρισμού της εικόνας που του αποστέλλεται π.χ. να την δει από άλλη γωνία
2. Εν μέρει, έλλειψη συνοδευτικών-κλινικών πληροφοριών που είναι χρήσιμες για τη διάγνωση
3. Δεν υπάρχει οπτική επαφή με τον ασθενή

Στον Ελλαδικό χώρο ενδιαφέρουσες προσπάθειες έχουν γίνει την τελευταία πενταετία για έρευνα και ανάπτυξη υπηρεσιών τηλεϊατρικής τόσο από το δημόσιο όσο και από τον ιδιωτικό τομέα. Σήμερα λειτουργούν συστήματα τηλεϊατρικής στην Αθήνα, ένα στην Κρήτη και ένα στη Θεσσαλονίκη.

Από την ανασκόπηση, προέκυψε ότι οι κυριότεροι παράγοντες που επηρέασαν θετικά το βαθμό ικανοποίησης των οικογενειών (γονείς και παιδιά) και των επαγγελματιών υγείας ήταν:

- η εξοικονόμηση χρόνου

- η εξοικονόμηση χρημάτων
- η εύκολη πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας
- το ενδιαφέρον και η κατανόηση από τους επαγγελματίες υγείας
- το αίσθημα άνεσης κατά την συνομιλία και κατά την έκφραση απόψεων και προβληματισμών.

Οι κυριότεροι παράγοντες που επηρέασαν αρνητικά το βαθμό ικανοποίησης αφορούσε περισσότερο στους επαγγελματίες υγείας παρά στις οικογένειες, όπως οι παρακάτω :

- η μη αξιόπιστη αξιολόγηση της κατάστασης των παιδιών
- η ανικανότητα για φυσική εξέταση και
- τα τεχνικά προβλήματα εξοπλισμού (ήχου και εικόνας)

Μεταξύ 2007 και 2008 πραγματοποιήθηκε στην Κύπρο ερευνητικό πρόγραμμα, το οποίο χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το πρόγραμμα διήρκεσε 24 μήνες και το δείγμα αποτελούνταν από 16 ασθενείς, που προέρχονταν από τη Χίο, με χρόνια νοσήματα και 6 μετεγχειρητικούς ασθενείς του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας, που βρίσκονταν υπό συνεχή παρακολούθηση στο σπίτι. Στους ασθενείς του Γενικού Νοσοκομείου εφαρμόστηκε πρώτον το σύστημα τηλεπαρακολούθησης, οποιαδήποτε ώρα του εικοσιτετραώρου και κατά δεύτερον η μέθοδος τηλεδιάσκεψης μεταξύ ασθενών και επαγγελματιών υγείας. Το ερευνητικό πρόγραμμα είχε θετικό αντίκτυπο στην ψυχολογία των συμμετεχόντων, ενώ αναμένεται πως μια τέτοια εφαρμογή θα βελτιώσει σημαντικά την ποιότητα ζωής των ατόμων και θα μειώσει το κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας .

Η τηλεϊατρική και γενικότερα η τηλευγεία δεν έχουν ευρεία χρήση στον παιδιατρικό πληθυσμό. Τα παιδιά με ειδικές ανάγκες χρειάζονται ιδιαίτερη μεταχείριση στο χώρο της υγείας. Επίσης, οι προϋποθέσεις για να γίνει εφικτή η πρόσβαση οικογενειών από απομακρυσμένες περιοχές στις υπηρεσίες υγείας είναι πολλές. Ο βαθμός ικανοποίησης στις οικογένειες και στους επαγγελματίες υγείας από τη χρήση της τηλεϊατρικής φάνηκε να είναι σε αυξημένα επίπεδα. Αυτό δείχνει ότι η χρήση τέτοιων υπηρεσιών βελτιώνει την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας στις συγκεκριμένες

οικογένειες. Η καλύτερη πρόσβαση, η μείωση του κόστους και η εξοικονόμηση χρόνου υποδηλώνουν πως η τηλεϊατρική θα μπορούσε να εφαρμοστεί αποτελεσματικά σε αυτόν τον πληθυσμό. Όσο για τον εξοπλισμό, τα τεχνικά προβλήματα και την αδυναμία για κλινική εξέταση, είναι οι κυριότεροι παράγοντες που επηρεάζουν το έργο και τη απόδοση των επαγγελματιών υγείας. Γενικά όμως οι ερευνητές προσπαθούν όλο και περισσότερο για την βελτίωσή της και η πορεία της τηλεϊατρικής είναι ανοδική σε πολλούς τομείς.

ΤΗΛΕΦΡΟΝΤΙΔΑ

Μέσα από τα πακέτα τηλεφροντίδας αναλαμβάνεται η φροντίδα ηλικιωμένων ή ατόμων που χρειάζονται 24ωρη παρακολούθηση για διάφορες παθήσεις όπως αλτσχάιμερ, καρδιακές παθήσεις υπέρταση κλπ. Με αυτόν τον τρόπο τα άτομα αυτά δε νιώθουν ανήμπορα ή ότι είναι βάρος στην οικογένεια, σε συγγενείς και φίλους αφού μπορούν να λειτουργούν εντελώς ανεξάρτητα με την σιγουριά του ότι υπάρχει κάποιος που έχει την έννοια τους ανά πάσα στιγμή. Με το πάτημα ενός κουμπιού, οι ειδικά εκπαιδευμένοι τηλεφωνητές της εταιρίας που τους παρέχει την τηλεφροντίδα ανοίγουν αυτόματα τη γραμμή επικοινωνίας και μιλούν με τον πελάτη τους για να βεβαιωθούν ότι είναι καλά ή αν χρειάζονται βοήθεια. Για τον κάθε πελάτη υπάρχουν καταγεγραμμένα τα άτομα επικοινωνίας, οι παθήσεις, ο υπεύθυνος γιατρός κλπ και η εταιρία φροντίζει να ακολουθείται η διαδικασία ενημέρωσης που ο κάθε πελάτης έχει καθορίσει.

Σε ορισμένες εταιρίες με τη χρήση επιπρόσθετου εξοπλισμού αναλαμβάνεται και η υπενθύμιση των φαρμάκων που χρειάζεται να πάρουν οι ασθενείς.

Η τηλεφροντίδα είναι μία υπηρεσία η οποία:

- Προσφέρει φροντίδα από μακριά για ηλικιωμένους και σωματικά ανήμπορους ανθρώπους, παρέχοντάς τους τη φροντίδα και την ασφάλεια που χρειάζεται ώστε να μπορούν να ζουν στο δικό τους σπίτι.
- Η χρήση αισθητήρων ίσως είναι κομμάτι ενός πακέτου που μπορεί να παρέχει στήριξη για ανθρώπους με ασθένειες όπως άνοια ή σε άτομα που κινδυνεύουν από πτώσεις.

Η τηλεφροντίδα διαφέρει από την τηλεϊατρική

Η τηλεφροντίδα αναφέρεται στην ιδέα του να επιτρέπει στους ανθρώπους να μένουν ανεξάρτητοι στο σπίτι τους παρέχοντας ανθρωποκεντρική τεχνολογία που στηρίζει τους ασθενείς ή τους φροντιστές τους.

Στην Ελλάδα ήδη υπάρχουν προγράμματα τηλεφροντίδας άλλα επί πληρωμή και άλλα με επιχορηγήσεις. Κάποια από αυτά είναι:

- Renewing Health
- Το κόκκινο κουμπί
- Omnitouch
- In Touch 24 κ.α.

Επίσης οι δήμοι κάποιων περιοχών παρέχουν δωρεάν προγράμματα τηλεφροντίδας στους δημότες που το χρειάζονται. Κάποιοι από αυτούς είναι:

- Ο Δήμος Τρικκαίων
- Λάρισας
- Ιωαννίνων
- Βόλου
- Λαμίας
- Κοζάνης
- Κατερίνης
- Βέροιας
- Καρδίτσας
- Τρικάλων
- Γρεβενών

ΤΗΛΕΔΙΑΣΚΕΨΗ

Ως τηλεδιάσκεψη ορίζεται η από απόσταση διάσκεψη, δηλαδή η επικοινωνία μεταξύ δύο ή περισσότερων ομάδων ή ατόμων μέσω συστημάτων ήχου, βίντεο ή υπολογιστών. Με την τηλεδιάσκεψη δίνεται η δυνατότητα στα άτομα να συμμετέχουν σε μια διάσκεψη χωρίς να παρευρίσκονται στο χώρο συνεδρίασης.

Η τηλεδιάσκεψη μπορεί να γίνει μέσω τηλεφώνου με χρήση ανοιχτής ακρόασης. Στην περίπτωση αυτή δίνεται στους συμμετέχοντες ένας κοινός αριθμός για να ξεκινήσει η συνεδρία. Ο εξοπλισμός που απαιτείται για την ανωτέρω μορφή διάσκεψης είναι απλός και χαμηλού κόστους.

Η τεχνολογικά προηγμένη μορφή τηλεδιάσκεψης παρέχει ήχο και εικόνα, μέσω οθόνης που εγκαθίσταται στο χώρο που βρίσκεται ένας, ή και περισσότεροι συμμετέχοντες στη διάσκεψη. Η οθόνη μπορεί να είναι μικρή ή μεγαλύτερη. Η συγκεκριμένη μέθοδος εφαρμόζεται ήδη στις Ένοπλες Δυνάμεις, σε νοσοκομεία, σε υπουργεία, σε δίκες για την εκδίκαση υποθέσεων από δικαστήριο άλλης χώρας, καθώς και σε εξετάσεις φοιτητών για την απόκτηση του διπλώματος τους.

Η τηλεδιάσκεψη, υπό παιδαγωγικές προϋποθέσεις, θα μπορέσει να συμβάλει στη βελτίωση του περιβάλλοντος επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης μεταξύ εκπαιδευτικών και εκπαιδευομένων. Η Διαδραστική Τηλεδιάσκεψη αποτελεί ένα σημαντικό τεχνολογικό μέσο το οποίο υπό παιδαγωγικές και κοινωνικές προϋποθέσεις μπορεί να συμβάλει σημαντικά στο άνοιγμα του σχολείου σε ευρύτερα κοινωνικά και μαθησιακά περιβάλλοντα, να ενθαρρύνει την κοινωνική διαπραγμάτευση και κριτική θέαση των σύγχρονων τοπικών βιογραφιών του μικρόκοσμου που περιβάλλει την σχολική τάξη, να καλλιεργήσει το πνεύμα της συνεργασίας, την αναγκαιότητα της ενσυναίσθησης και την κουλτούρα της καθημερινής διαβούλευσης με άλλες νοοτροπίες, στάσεις, συμπεριφορές και αντιλήψεις.

Η Διαδραστική Τηλεδιάσκεψη επιτρέπει σε εκπαιδευόμενους και εκπαιδευτές που βρίσκονται σε δύο περισσότερα απομακρυσμένα σημεία όχι απλά να επικοινωνούν ανταλλάσσοντας απόψεις ή να μοιράζονται δεδομένα μεταξύ τους, αλλά να συμμετέχουν ενεργά σε ένα δυναμικό περιβάλλον αλληλεπίδρασης, κύριο χαρακτηριστικό γνώρισμα του οποίου αποτελεί η συνεργατική οικοδόμηση της γνώσης από απόσταση σε πραγματικό χρόνο.

Η τηλεδιάσκεψη είναι ένα μέσο που ο δάσκαλος μπορεί να χρησιμοποιήσει εκμεταλλευόμενος την ποικιλία μεταβίβασης πληροφοριών για να παρέχει πλουσιότερη οπτικά υποστήριξη σε απομονωμένους μαθητές. Όχι μόνο γεφυρώνει το κενό, αλλά φέρνοντας τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές σε επαφή ουσιαστικά σε πραγματικό χρόνο, εμπλουτίζει την εξ αποστάσεως διαδικασία.

Η τηλεδιάσκεψη μπορεί να αξιοποιηθεί προκειμένου να ικανοποιήσει πολλές νοημοσύνες και μαθησιακά στυλ. Οι μαθητές μαθαίνουν καλύτερα μέσα από διαφορετικά είδη μάθησης. Η τηλεδιάσκεψη σήμερα προσεγγίζει περισσότερο την επικοινωνία face-to-face. Η γρήγορη μετάδοση επιτρέπει στους συμμετέχοντες να βλέπουν και να ακούν λεκτικές και μη επικοινωνίες παρέχοντας άμεση ανταπόκριση.

Σήμερα η χρήση mail, chat, voicemail είναι αποδεκτά μέσα που μειώνουν την απομόνωση στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, καθώς όλο και πιο πολλοί μαθητές επικοινωνούν με τους καθηγητές τους. Ένα σημαντικό πλεονέκτημα της τηλεδιάσκεψης είναι η δυνατότητα σύνδεσης με ειδικούς σε άλλες γεωγραφικές τοποθεσίες κι αυτό έχει ως αποτέλεσμα την καλλιέργεια της πολυπολιτισμικότητας. Οι εικονικές τάξεις ή τηλε-συναντήσεις είναι ένας από τους τρόπους που χρησιμοποιούνται για να γεφυρώσουν επικοινωνιακά την απόσταση χωρίς να αναιρούν τα πλεονεκτήματα της ελεύθερης από χωροχρονικούς περιορισμούς εκπαίδευσης.

Συνοψίζοντας τα θετικά στοιχεία της τηλεδιάσκεψης και το σημαντικό ρόλο της στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση μπορούμε να πούμε τα εξής:

1) Προσφέρει σε εκπαιδευτικούς και μαθητές πολλές ευκαιρίες, ακόμα και σε αυτούς που βρίσκονται στα πιο απομακρυσμένα σημεία.

2) Ευνοεί την παρατήρηση και την αλληλεπίδραση με μαθητές σε απομακρυσμένα σχολεία.

3) Δίνει την ευκαιρία να βιώσει κάποιος την εθνική, γλωσσολογική και κοινωνικοοικονομική ποικιλότητα που υπάρχει στους μαθητές.

4) Έχουν όλοι (μαθητές- εκπαιδευτικοί) την ευκαιρία να παρατηρήσουν και να συζητήσουν τα πάντα.

5) Αναπτύσσονται οι ικανότητες παρατήρησης. Αυτό είναι κάτι που οδηγεί σε συζήτηση όλη την τάξη. Καλλιεργεί την πολυπολιτισμικότητα, αφού μπορεί κάποιος να έρθει σε επαφή με διαφορετικούς ανθρώπους.

6) Οι εμπλεκόμενοι αναπτύσσουν τεχνολογικές ικανότητες.

7) Δημιουργεί ενθουσιασμό στα άτομα προκειμένου να επικοινωνήσουν με άλλα που βρίσκονται πολύ μακριά.

8) Βελτιώνει τα κίνητρα των μαθητών καθώς επίσης και τις ικανότητές τους στην επίλυση προβλημάτων.

9) Οι μαθητές αποκτούν εμπειρίες συνεργατικής μάθησης και ταυτόχρονα γίνονται μέλη μιας μεγαλύτερης κοινότητας μαθητών.

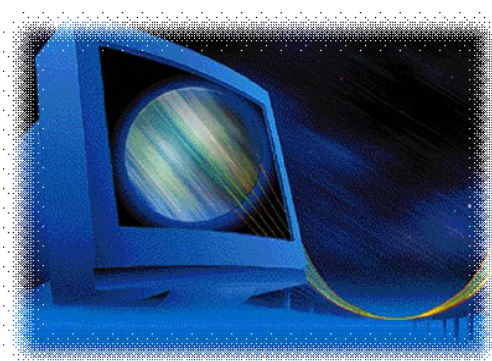
10) Οι εμπλεκόμενοι αποκτούν ουσιαστική και εποικοδομητική εμπειρία από απόσταση.

11) Η αμεσότητα του μέσου δίνει τη δυνατότητα οπτικής επαφής των εμπλεκομένων σε πραγματικό χρόνο. Αυτό κάνει τη συζήτηση πιο εύκολη και βελτιώνει τις ακουστικές ικανότητες.

12) Δημιουργείται ένα φιλικό και αμφίδρομο εκπαιδευτικό υλικό (με εργασίες και ασκήσεις αξιολόγησης και αυτοαξιολόγησης) το οποίο στοχεύει στη βελτίωση της διαδικασίας μάθησης σε αντίθεση με τα παραδοσιακά συστήματα, τα οποία στοχεύουν κυρίως στη διδασκαλία.

13) Προωθείται η διεπιστημονική προσέγγιση και οριοθετούνται κριτήρια για την ακαδημαϊκή γραπτή εργασία.

ΤΗΛΕΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ

Όπως έχει προαναφερθεί, η ανάπτυξη των δικτύων και των τηλεπικοινωνιών την τελευταία δεκαετία έχει ανοίξει νέους ορίζοντες και προσφέρει περισσότερες δυνατότητες. Τα δίκτυα υπολογιστών έχουν εκμηδενίσει τις αποστάσεις και προσφέρουν καινούριους τρόπους επικοινωνίας. Αρκετές χώρες έχουν συνδεθεί με τον Παγκόσμιο Ιστό και πλέον είναι φανερό πως οι περισσότερες κατοικίες έχουν έστω έναν ηλεκτρονικό υπολογιστή που είναι συνδεδεμένος στο διαδίκτυο. Αυτό οδήγησε στη διερεύνηση των δυνατοτήτων του διαδικτύου και στη δημιουργία αρκετών τηλεπικοινωνιακών εφαρμογών εκ των οποίων μία είναι και η τηλεσυμβουλευτική.

Με τον όρο «Τηλεσυμβουλευτική» εννοούμε την εξ αποστάσεως παροχή εξειδικευμένης συμβουλευτικής βοήθειας από κάποιο ή κάποια άτομα κατάλληλα εκπαιδευμένα και καταρτισμένα να επιτελούν τη λειτουργία μέσω κάποιας μηχανής. Απεναντίας, παλαιότερα η έννοια και η χρήση της τηλεσυμβουλευτικής ήταν διαφορετική, κυρίως ως προς τα θέματα που κάλυπτε. Ο άξονας με τον οποίο ασχολιόνταν ήταν η ιατρική. Πιο αναλυτικά, αφορούσε την κάλυψη της ανάγκης ανταλλαγής απόψεων καθώς και την οργάνωση συμβουλίων ειδικών ιατρών για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων σύνθετων καταστάσεων, όπου απαιτείται η ταυτόχρονη μελέτη της κατάστασης του ασθενούς από ειδικούς διαφορετικών ειδικοτήτων.

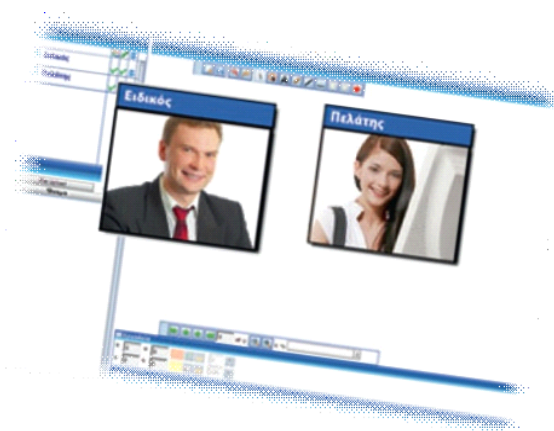
Η χρήση της τηλεσυμβουλευτικής διεκπεραιώνεται με δύο τρόπους. Δηλαδή, μπορεί να πραγματοποιηθεί είτε μέσω τηλεφώνου είτε μέσω του ηλεκτρονικού υπολογιστή. Παλαιότερα, επειδή η τεχνολογία δεν είχε αναπτυχθεί τόσο, αρχικά πραγματοποιούνταν με γράμματα και στη συνέχεια με το τηλέφωνο. Είναι φανερό όμως πως και στις δύο περιπτώσεις επικοινωνίας η εικόνα και η ταυτότητα του συμβουλευόμενου παραμένει μυστική. Αυτό είναι ίσως και το σημαντικότερο μειονέκτημα αυτού του είδους τηλεπικοινωνίας, για το οποίο θα γίνει λόγος παρακάτω. Επιπλέον, είναι σημαντικό να επισημάνουμε ότι η τηλεσυμβουλευτική εξυπηρετεί μία μερίδα ατόμων και όχι όλους. Συνήθως βοηθάει σε περιπτώσεις ατόμων που είτε δεν έχουν τη δυνατότητα να απευθυνθούν προσωπικά σε κάποιο σύμβουλο είτε προτιμούν την εξ αποστάσεως επικοινωνία γιατί έχουν πιο εύκολη πρόσβαση στα μέσα που χρειάζεται για να πραγματοποιηθεί.

Έχει διαπιστωθεί ότι τα τελευταία χρόνια ολοένα και περισσότεροι άνθρωποι αναζητούν αυτό τον τρόπο βοήθειας. Αποτέλεσμα λοιπόν των διαρκώς αυξανόμενων αναγκών των ανθρώπων για αναζήτηση συμβουλευτικής βοήθειας είναι η εντατική

προσπάθεια να δημιουργηθούν και να λειτουργήσουν όσο το δυνατό περισσότεροι διαδικτυακοί τόποι, πλήρως ενημερωμένοι και οργανωμένοι ώστε να καλύψουν τις ανάγκες. Ακόμα, χρειάζονται και περισσότερα εκπαιδευμένα άτομα για να επιτελούν αυτή τη λειτουργία που κάποιες φορές ίσως να μην έχει κάποιο χρηματικό αντίτιμο. Παρόλα αυτά, το αυξανόμενο ενδιαφέρον έχει οδηγήσει στη δημιουργία σχετικών επιστημονικών και επαγγελματικών φορέων και στη διατύπωση οδηγιών ή κανόνων που πρέπει να διέπουν τη διαδικασία αυτή. Ενώ οι σκοποί της τηλεσυμβουλευτικής έχουν επιτευχθεί κατά ένα πολύ μεγάλο μέρος, υστερεί σε ένα βασικό σημείο.

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω ένα σημαντικό μειονέκτημα είναι ότι δεν υπάρχει προσωπική επαφή μεταξύ συμβούλου και συμβουλευόμενου. Η αδυναμία αυτή όμως μπορεί να υπερκαλυφθεί κατά ένα μέρος από την άρτια ενημέρωση που παρέχει η τηλεσυμβουλευτική, όμως σε καμία περίπτωση αυτή δεν αποσκοπεί στην παροχή ολοκληρωμένων συμβουλευτικών υπηρεσιών και δεν υποκαθιστούν την προσωπική επαφή με ένα σύμβουλο. Όμως, σε περιπτώσεις που αντικειμενικοί λόγοι (απομακρυσμένες τοποθεσίες, ελλείψεις υπηρεσιών Συμβουλευτικής κ.ά.) το επιβάλλουν, δε θα πρέπει να αντιμετωπίζεται αρνητικά. Άλλο ένα μειονέκτημά της είναι ότι οι πληροφορίες που μας δίνονται κάποιες φορές δεν είναι αξιόπιστες. Γι'αυτό το λόγο πρέπει να είμαστε προσεκτικοί και να ερευνάμε σε βάθος τις πληροφορίες που μας δίνονται.

Κάποιες φορές όμως, προσπαθώντας να προσδιορίσουμε τα μειονεκτήματα και τα πλεονεκτήματα της τηλεσυμβουλευτικής τη μπερδεύουμε με τη συμβουλευτική. Σε μια τέτοια θεώρηση η Τηλεσυμβουλευτική μειονεκτεί ως προς ένα σημαντικό χαρακτηριστικό της Συμβουλευτικής που εφαρμόζεται με τη φυσική παρουσία του Συμβούλου και του ασθενή. Στη Συμβουλευτική ο Σύμβουλος έχει τη δυνατότητα να αντλήσει πληροφορίες από μη λεκτικές συμπεριφορές, όπως είναι η «γλώσσα» του σώματος, η εκφορά του λόγου κ.ά. Αντιθέτως, η «κλασική» Συμβουλευτική υστερεί έναντι της Τηλεσυμβουλευτικής σε αρκετά σημεία.

Μερικά πλεονεκτήματα της τηλεσυμβουλευτικής αφορούν την καλύτερη επικοινωνία του συμβουλευόμενου. Υπάρχει αμεσότητα στην έκφραση των συναισθημάτων, αφού ο ασθενής μπορεί

να στείλει μηνύματα εν μέσω κατάθλιψης ή της κρίσης πανικού. Επίσης, αξίζει να τονιστεί η αξιοποίηση της δακτυλογράφησης ως αποτελεσματικού μέσου εξωτερίκευσης του προβλήματος. Έτσι, η Τηλεσυμβουλευτική δε θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως εναλλακτική της Συμβουλευτικής, αλλά ως μια πρακτική της Συμβουλευτικής με εφαρμογή σε συγκεκριμένες περιπτώσεις και με σαφείς περιορισμούς.

Το τελευταίο κομμάτι που θα μας απασχολήσει σχετικά με την τηλεσυμβουλευτική είναι τα θέματα με τα οποία ασχολείται. Για διευκόλυνσή μας μπορούμε να τα κατατάξουμε σε τρεις τομείς:

A. Εκπαιδευτική Πληροφόρηση

B. Επαγγελματική Πληροφόρηση

Γ. Συμβουλευτική - Ψυχολογική υποστήριξη

Στον πρώτο τομέα εντάσσονται θέματα σχετικά με την ενημέρωση για μεταπτυχιακά προγράμματα τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, για διάφορα σεμινάρια, συνεδριάσεις και εκδηλώσεις και τέλος ερωτήματα σχετικά με επαγγελματικές επιλογές για κάθε βαθμίδα. Ο δεύτερος τομέας αφορά

κυρίως τους εφήβους : τους ενημερώνει για διεξόδους μετά από την αποφοίτησή τους από το λύκειο, για την αγορά εργασίας και για μεθόδους αναζήτησης εργασίας. Τέλος, ο τρίτος τομέας ασχολείται με την ψυχική βελτίωση, την ορθή λήψη αποφάσεων, την ανίχνευση των ικανοτήτων και τη διερεύνηση των ψυχοσυναισθηματικών αντιδράσεων των ατόμων.

ΤΗΛΕΡΓΑΣΙΑ

Στη σύγχρονη κοινωνία της πληροφορίας, όπου οι νέες τεχνολογίες έχουν εισαχθεί στην παραγωγική διαδικασία, οι εργασιακές σχέσεις και γενικότερα ο τρόπος παροχής υπηρεσιών αλλάζει συνεχώς, με στόχο να ανταποκρίνεται στις διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες της σύγχρονης κοινωνίας. Στα πλαίσια αυτά εφαρμόζεται τα τελευταία χρόνια μια εναλλακτική μορφή απασχόλησης που ονομάζεται τηλεργασία.

Η τηλεργασία είναι μια ρύθμιση εργασίας, κατά την οποία οι εργαζόμενοι απολαμβάνουν ευελιξία όσον αφορά τον τόπο και το ωράριο. Η καθημερινή δηλαδή μεταφορά τους σε ένα κεντρικό τόπο δουλειάς αντικαθίσταται από δεσμούς τηλεπικοινωνίας. Πολλοί εργάζονται από το σπίτι τους, ενώ άλλοι, περιστασιακά αναφερόμενοι και ως νομάδες εργαζόμενοι ή επιβάτες του διαδικτύου χρησιμοποιούν την τεχνολογία των κινητών τηλεφώνων για να εργαστούν από καφετέριες ή από άλλα σημεία.

Η εφαρμογή αυτής της μορφής απασχόλησης προϋποθέτει τη συχνή χρήση τεχνικών ηλεκτρονικής επεξεργασίας πληροφοριών και την εκτεταμένη χρήση τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού, όπως για παράδειγμα τηλεφώνου, αυτόματου τηλεφωνητή, φαξ, ηλεκτρονικών υπολογιστών με πρόσβαση σε δίκτυο, αλλά και άλλων προηγμένων τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών όπως ISDN, φωνητικό mail, φωνητική και βίντεο τηλεδιάσκεψη, εκτροπή κλήσεων και κινητή τηλεφωνία.

Τα οφέλη που έχουν προκύψει από αυτή τη μορφή απασχόλησης είναι πολλά και αφορούν την εταιρεία η οποία χρησιμοποιεί αυτό το μέσο εργασίας, τους εργαζόμενους, την κοινωνία, ακόμη και το περιβάλλον. Αρχικά για την **εταιρεία** η εξοικονόμηση χρημάτων προκύπτει κυρίως από τη μείωση κόστους υπηρεσιών, τη μείωση απαιτούμενων από την εταιρεία χώρων και τη μείωση προσωπικού. Επιπλέον αυξάνεται η ευελιξία της επιχείρησης, καθώς δεν επηρεάζεται η εργασία από αναδιοργανώσεις και ανοικοδομήσεις της επιχείρησης. Ενισχύεται ακόμη και η ευελιξία διαχείρισης προσωπικού. Σε εργασίες, στις οποίες ο φόρτος εργασίας δεν είναι σταθερός, αλλά παρουσιάζει διακυμάνσεις, η τηλεργασία μπορεί να χρησιμοποιηθεί, ώστε να γίνει καλύτερη εκμετάλλευση του χρόνου και να αποφευχθούν οι καθυστερήσεις εξαιτίας των μετακινήσεων. Τέλος η εταιρεία παραμένει ανεπηρέαστη από εξωτερικούς παράγοντες, όπως απεργίες στα μέσα μεταφοράς, άσχημες καιρικές

συνθήκες και φυσικές καταστροφές οι οποίες εμποδίζουν τη μετακίνηση των εργαζομένων με αποτέλεσμα τη μείωση της απόδοσης της επιχείρησης.

Για τα **άτομα**, η τηλεργασία εκμηδενίζει το χρόνο μετακίνησης προς και από το χώρο εργασίας, με αποτέλεσμα περισσότερη δουλειά και λιγότερες δαπάνες από τον εργαζόμενο. Ενισχύει την ελαστικότητα του ωραρίου και την ανάπτυξη πρωτοβουλιών, καθώς ο εργαζόμενος μπορεί να εργάζεται στον προσωπικό του χώρο και να αισθάνεται πιο ευχάριστα. Τέλος συμβάλλει στη μείωση της ανεργίας, ειδικά των νέων, των γυναικών και των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Οι νέοι μπορούν να ασχολούνται παράλληλα με τις σπουδές τους, να ψυχαγωγούνται και γενικά να επιδίδονται ταυτόχρονα και σε άλλες δραστηριότητες, οι γυναίκες μπορούν να συνδυάσουν την εργασία τους με τη φροντίδα του σπιτιού και τα άτομα με ειδικές ανάγκες μπορούν, αποφεύγοντας την μετακίνηση, να αξιοποιήσουν τις δυνατότητές τους και να χειραφετηθούν οικονομικά. Όσον αφορά την **κοινωνία**, μέσω της τηλεργασίας μειώνεται το κυκλοφοριακό πρόβλημα και κατά συνέπεια ο αριθμός των τροχαίων ατυχημάτων. Επιπλέον ενισχύεται η ανάπτυξη επιχειρήσεων στην περιφέρεια, γεγονός που έχει ως αποτέλεσμα την οικονομική ενδυνάμωση των γεωγραφικά απομακρυσμένων περιοχών. Τέλος παρατηρείται η ανάσχεση της αστυφιλίας, δεδομένου ότι οι τηλεεργαζόμενοι μπορούν να ζήσουν στην ύπαιθρο, καθώς έχουν τη δυνατότητα να διευθετήσουν τις εργασιακές τους υποχρεώσεις χωρίς να απαιτείται η προσωπική τους παρουσία στα γραφεία της εκάστοτε εταιρείας, που συνήθως έχει ως έδρα κάποιο μεγάλο αστικό κέντρο. Στο **περιβάλλον** τα πλεονεκτήματα της τηλεργασίας διαφαίνονται από τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, αποτέλεσμα της μειωμένης χρήσης των αυτοκινήτων.

Αν και τα οφέλη της τηλεργασίας είναι αρκετά, η διάδοσή της στη χώρα μας βρίσκεται σε χαμηλό επίπεδο. Οι περιπτώσεις εφαρμογής της τηλεργασίας είναι αποσπασματικές, μεμονωμένες και μη οργανωμένες. Παρά το γεγονός ότι δεν υπάρχουν αξιόπιστα στοιχεία σχετικά με την έκταση της

τηλεργασίας, ορισμένες μελέτες αναφέρουν ότι μόνο το 1.1% των εταιρειών χρησιμοποιούν μια τέτοια εργασιακή πρακτική. Επιπλέον, το θεσμικό πλαίσιο δεν κατοχυρώνει την τηλεργασία, τόσο από την πλευρά των εργοδοτών (επιχειρήσεις και οργανισμοί του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα) όσο κυρίως και από την πλευρά των εργαζομένων. Αντίθετα στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής οι περιστασιακά τηλεεργαζόμενοι - αυτοί δηλαδή που δουλεύουν από μακριά (αν και όχι απαραίτητα από το σπίτι) - ανήλθαν στο σύνολο των 17,2 εκατομμυρίων το 2008. Όπως καταδεικνύουν τα στοιχεία, 13,4 εκατομμύρια εργαζόμενοι στις Ηνωμένες Πολιτείες εφαρμόζουν την πρακτική της τηλεργασίας, καταγράφοντας αύξηση 4 εκατομμυρίων σε σύγκριση με το 1999. Πολύ λίγες εταιρίες απασχολούν μεγάλο αριθμό προσωπικού που εργάζεται αποκλειστικά από το σπίτι. Η βιομηχανία τηλεφωνικών κέντρων αποτελεί μια αξιοσημείωτη εξαίρεση σε αυτό, καθώς αρκετά από τα τηλεφωνικά κέντρα με έδρα τις ΗΠΑ απασχολούν χιλιάδες εργαζόμενους από το σπίτι. Για τους περισσότερους υπαλλήλους, η επιλογή να δουλέψουν από το σπίτι εκλαμβάνεται ως ένα πλεονέκτημα για τον απασχολούμενο, καθώς οι πιο πολλοί το κάνουν μόνον ως μερική απασχόληση.

Το 2009 το Γραφείο Διαχείρισης Προσωπικού ανέφερε ότι περίπου 102.000 εργάτες απασχολούνται από απόσταση σύμφωνα με στοιχεία της Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης. Στα επόμενα τρία χρόνια, οι λαμβάνοντας τις αποφάσεις στον τομέα της Τεχνολογίας της Πληροφορίας αναμένουν ότι στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα η τηλεργασία θα αυξηθεί κατά 65% και 33%, αντίστοιχα.

Αξίζει να αναφέρουμε βέβαια το γεγονός ότι, παρά τα οφέλη της τηλεργασίας στην κοινωνία, υπάρχουν και αρκετές αρνητικές συνέπειες. Για τους **εργαζόμενους** η νομιμοποίηση της μερικής απασχόλησης αλλά και η κατάργηση των εργασιακών δικαιωμάτων όπως προαγωγή, άδειες κ.λ.π. αποτελούν ένα από τα πιο σημαντικά μειονεκτήματα αυτής της μορφής απασχόλησης. Επιπλέον για τον **εργοδότη** το κόστος του εξοπλισμού είναι ιδιαίτερα υψηλό, ενώ παράλληλα απαιτείται και περαιτέρω εξειδίκευση στις νέες τεχνολογίες. Η έλλειψη τεχνικών γνώσεων συντελεί στη μείωση της απόδοσης των εργαζομένων μέσα στα πλαίσια της εργασίας. Επίσης, μέσω της τηλεργασίας, ο εργαζόμενος απομονώνεται, αποκοινωνικοποιείται, καθώς δεν έχει τα πλεονεκτήματα της συνεργασίας και της ομαδικότητας. Τέλος αν και αναφέραμε την τηλεργασία ως μέσο μείωσης της ανεργίας κυρίως για τις γυναίκες, ορισμένες φορές ο συνδυασμός της εργασίας στο σπίτι και της φροντίδας ανήλικων παιδιών και οικογενειακών καθηκόντων είναι ιδιαίτερα δύσκολος για μια εργαζόμενη γυναίκα. Όσον αφορά τους νέους, ελλοχεύει ο κίνδυνος ελλιπούς και αποσπασματικής εργασιακής εμπειρίας, καθώς και εσωστρέφειας. Τα άτομα με ειδικές ανάγκες αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο της περαιτέρω απομόνωσής τους από το κοινωνικό σύνολο.

Συμπερασματικά θα λέγαμε ότι η τηλεργασία είναι σύγχρονη, ευέλικτη μορφή απασχόλησης και παρέχει οφέλη τόσο στους εργοδότες όσο και στους εργαζόμενους. Όμως παρά την ταχεία ανάπτυξη του κλάδου της τεχνολογίας και των τηλεπικοινωνιών, τα τελευταία χρόνια η τηλεργασία δεν χρησιμοποιείται ευρέως από πολλές επιχειρήσεις. Η κυριότερη αιτία για τη σποραδική χρήση της είναι η απροθυμία των εργοδοτών να αποδεχτούν τον περιορισμό του διευθυντικού τους δικαιώματος που συνεπάγεται η απομακρυσμένη θέση του τηλεεργαζόμενου από την έδρα της επιχείρησης. Επιπλέον, όσον αφορά τη νομική κάλυψη της τηλεργασίας ανακύπτουν σημαντικά ζητήματα, καθώς στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες δεν υφίστανται ξεχωριστές διατάξεις για την τηλεργασία στην εργατική και φορολογική νομοθεσία.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι η τηλεργασία θα μπορούσε να συνεισφέρει στην ανάπτυξη της οικονομίας, εν έτη 2012-13, σε μία χρονική στιγμή όπου η οικονομική κρίση μαστίζει εργαζόμενους και εργοδότες. Λόγω αυτού του γεγονότος τα επόμενα έτη αναμένεται η περαιτέρω διάδοση της πρακτικής της τηλεργασίας.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΤΗΛΕΡΓΑΣΙΑΣ

Σύμφωνα με το παραπάνω γράφημα οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής χρησιμοποιούν σε μεγάλο βαθμό την τηλεργασία, ενώ αντίθετα στη χώρα μας δεν εφαρμόζεται από πολλές επιχειρήσεις.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΒΙΔΑΛΗ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ ΤΗΣ UNILEVER

1) Ποιούς τομείς της δουλειάς σας καλύπτει η τηλεργασία;

Στην εταιρεία μας, έχει θεσμοθετηθεί η ευέλικτη εργασία (agile working) όπου μια συγκεκριμένη ημέρα την εβδομάδα, εκτός Δευτέρας και Παρασκευής, μπορείς να εργάζεσαι από το σπίτι. Το σύνολο των εργασιών που διεκπεραιώνουμε στο γραφείο θα πρέπει να μπορεί να εκτελεστεί από απόσταση. Αυτό περιλαμβάνει τη συντήρηση αρχείων και εφαρμογών, την παραγωγή αναφορών και παρουσιάσεων, αλλά και τη συνεργασία, δηλαδή συμμετοχή σε συναντήσεις και ομάδες εργασίας που γίνεται με τηλεδιάσκεψη (web conference ή Tele conference) και πάσης φύσεως επικοινωνία γραπτή και προφορική.

2) Θεωρείτε ότι η δουλειά από το σπίτι έχει καλύτερα αποτελέσματα στην εταιρεία που δουλεύετε;

Με τη προϋπόθεση ότι η τηλεργασία προαπαιτεί διαφορετική προσέγγιση και αντίληψη εργασίας, ναι. Να το διευκρινίσω αυτό : η διαρρύθμιση του χώρου εργασίας μου σε open plan (ένας μεγάλος ενιαίος χώρος με δεκάδες συναδέλφους) πολλές φορές **αποτρέπει τη συγκέντρωση** είτε ακούσια (θόρυβος, επισκέψεις) είτε εκούσια - είναι πολύ εύκολο να απευθυνθείς στον οποιοδήποτε για να διευθετήσεις «άμεσα» κάτι «επείγον», διακόπτοντας έτσι πολλές φορές τη ροή των εργασιών. Επίσης, όντας σε πολυεθνική, η απαραίτητη καθημερινή συνεργασία με συναδέλφους του εξωτερικού που απαιτεί ενίοτε τηλεδιάσκεψη, είναι προβληματική έως αδύνατη σε open plan χώρο - η αναγκαία

μετακίνηση σε αίθουσα διάσκεψης έχει σαν πρακτικό αποτέλεσμα τη **μη διαθεσιμότητα** «στη θέση μου».

Η εταιρεία μπορεί να συν-εκμεταλλευτεί με μένα και **το χρόνο μετακίνησης**, που στη περίπτωση μου υπερβαίνει τις δύο ώρες ημερησίως. Υπάρχουν περιπτώσεις που καλύπτονται, μέσω της τηλεργασίας, **με ένα άτομο δύο θέσεις σε διαφορετικές πόλεις** ή και χώρες ακόμη. Έχω παρατηρήσει προσωπικά ότι η **παραγωγικότητα** είναι κατά πολύ αυξημένη όταν εργάζεται κανείς από το σπίτι, με την προϋπόθεση της απερίσπαστης ενασχόλησης και της διαθεσιμότητας των τεχνικών μέσων.

Αν δεν αντιμετωπίσεις την τηλεργασία σαν απουσία από το γραφείο και «ευκαιρία» για ξεκούραση ή τακτοποίηση άσχετων εκκρεμοτήτων, τότε τα καλύτερα παραδοτέα αποτελέσματα μπορούν να προστεθούν στις **οικονομίες, γεγονός** που συνεπάγεται για την επιχείρηση : λιγότερος χώρος άρα και μείωση σχετικού άμεσου (ενοίκια, κλιματισμός κλπ) και έμμεσου κόστους (πχ φύλαξη, καθαρισμός, office services κλπ), λιγότερη ενέργεια, τηλέφωνα, χωρητικότητα δικτύου κλπ.

Τέλος, ένας σημαντικός παράγοντας, που έχει λάβει η εταιρία υπόψη για την εφαρμογή της τηλεργασίας, είναι ότι αποτελεί **κίνητρο για την προσέλκυση στελεχών** που είτε το εντάσσουν στις παροχές (αντισταθμίζοντας ενδεχομένως χρηματική αμοιβή ή έξοδα μετακίνησης) είτε δε θα μπορούσαν να εργαστούν στις εγκαταστάσεις μας λόγω απόστασης (π.χ. ένας δημιουργικός marketer που ζει μόνιμα σε νησί).

3) Έχετε παρατηρήσει κάποιο οικονομικό όφελος από την τηλεργασία;

Σε ό,τι αφορά στο όφελος που εγώ «εισπράττω» έχει να κάνει κυρίως με τη **μετακίνηση** και τις σχετικές δαπάνες (από καύσιμα μέχρι εισιτήρια και φθορές). Επίσης μειώνεται και η δαπάνη για **σίτιση** – με ταυτόχρονη μάλιστα αύξηση της ποιότητάς της. Η **αξιοποίηση (utilization)** του προγράμματος τηλεπικοινωνιών που ούτως ή άλλως πληρώνω θα πρέπει να θεωρηθεί όφελος, σε συνδυασμό με τη κάλυψη από την εταιρία της σχετικής δαπάνης του κινητού τηλεφώνου. Υπάρχουν και άλλα μη προφανή κόστη που αποφεύγονται – στο σπίτι π.χ. μπορείς να εργαστείς χωρίς dress code μειώνοντας ενδεχομένως δαπάνες ένδυσης και υπόδησης κλπ. Αυτά αντισταθμίζουν, με το παραπάνω το ελαφρά αυξημένο κόστος της ενέργειας που θα καταναλωθεί στο σπίτι.

4) Δουλεύοντας στον προσωπικό σας χώρο βελτιώνεται η ψυχολογία σας;

Εδώ δεν μπορεί να δοθεί μια ξεκάθαρη απάντηση. Από τη μια η άνεση του οικείου χώρου και η χαλαρότερη συμπεριφορά βοηθούν στην ψυχολογία, αλλά ταυτόχρονα καθώς μειώνεται η ποικιλία χώρων «δράσης» και κοινωνικής επαφής είναι πολύ πιο εύκολο να πέσεις σε ρουτίνα. Επίσης «φέρνεις» τα προβλήματα της δουλειάς στο σπίτι και αυτή η μίξη χώρων και ζητημάτων δε βοηθάει

στο λεγόμενο «life balancing» - αν βέβαια είχες καταφέρει στην πρότερη κατάσταση να απομονώσεις τους χώρους μεταξύ τους. Και όπως προανέφερα μειώνεται και η ψυχική φθορά μιας δίωρης μετακίνησης.

5) Με την τηλεργασία νιώθετε ότι χάνετε την επικοινωνία και τη συνεργασία με τους υπόλοιπους συναδέλφους σας και ότι εσείς προσωπικά απομονώνεστε από το κοινωνικό σύνολο;

Όσο και να βοηθάει η τεχνολογία, πράγματι δεν μπορεί να υποκαταστήσει 100% την άμεση επαφή άρα η παρατήρησή σου ισχύει. Μίλησα πιο πάνω για τα προβλήματα που φέρνεις στο σπίτι. Τις επαγγελματικές επιτυχίες από την άλλη πλευρά, μπορείς να τις βιώσεις καλύτερα στο εργασιακό περιβάλλον μαζί με την ομάδα που - νομοτελειακά - πάντα βρίσκεται από πίσω. Κάτι άλλο που μπορεί να χάνεις είναι η εργονομία - συνήθως ο επαγγελματικός χώρος είναι σωστότερα οργανωμένος (έπιπλα γραφείου, υποδομές, ντουλάπες, φωτισμός) άρα μαζί με την απομόνωση μπορεί να προκύψουν και τέτοιας προέλευσης ζητήματα υγείας. Τα πλεονεκτήματα όμως γενικά καταγράφονται ισχυρότερα στην περίπτωσή μας, από το γεγονός της μερικής (και όχι αποκλειστικής) ενασχόλησης με τηλεργασία, που αποδυναμώνει τους αποθαρρυντικούς παράγοντες, συνδυάζοντας στην πράξη τα πλεονεκτήματα και των δύο προσεγγίσεων.

ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η χωρητικότητα των γραμμών διασύνδεσης έχει αυξηθεί πολύ τα τελευταία χρόνια δημιουργώντας τις κατάλληλες προϋποθέσεις για την ανάπτυξη καινούριων τεχνολογιών. Είναι προφανές ότι οι δυνατότητες αυτές δε θα άφηναν ασυγκίνητο το χώρο της εκπαίδευσης. Οι νέες τεχνολογίες μπορούν να αποτελέσουν ένα ισχυρό εργαλείο για την ενδυνάμωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και να δώσουν μία άλλη διάσταση στη μάθηση. Έτσι έχουμε τη δημιουργία μιας νέας εφαρμογής των τηλεπικοινωνιών, την τηλεεκπαίδευση.

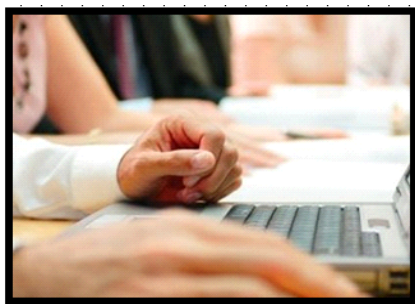

Γενικά η τηλεεκπαίδευση μπορεί να χαρακτηριστεί ως ένας τρόπος μάθησης με χρήση σύγχρονων τεχνολογικών μέσων. Αυτό σημαίνει ότι δεν προϋποθέτει τη φυσική παρουσία καθηγητή και την ύπαρξη παραδοσιακής αίθουσας διδασκαλίας. Συχνά αναφέρουμε τον όρο **e-learning** για να εκφράσουμε αυτόν τον τρόπο εκπαίδευσης. Τι εννοούμε όμως ακριβώς όταν χρησιμοποιούμε τον όρο e-learning; Η ελληνική μετάφραση του όρου τηλεεκπαίδευση (εκπαίδευση από μακριά), δεν αποτυπώνει ακριβώς την έννοια, ίσως πιο σωστή θα ήταν η μετάφραση **ηλεκτρονική μάθηση**. Η έννοια είναι αρκετά γενική και περιλαμβάνει οποιαδήποτε μορφή εκπαίδευσης χρησιμοποιεί τους πόρους του δικτύου ή γενικότερα τις δυνατότητες των ηλεκτρονικών υπολογιστών. Στο ερώτημα αν η

τηλεκπαίδευση θα αντικαταστήσει τον παραδοσιακό τρόπο μάθησης μας απάντησε ο κ.Δρεμλής, καθηγητής μαθηματικών και πληροφορικής :

Πιστεύετε πως η τηλεκπαίδευση μελλοντικά θα αντικαταστήσει την παραδοσιακή λειτουργία του σχολείου;

Η μάθηση λειτουργεί με όλες τις αισθήσεις γι' αυτό οι σχέσεις μαθητή-καθηγητή δεν μπορούν να αντικατασταθούν από τον υπολογιστή. Μία μηχανή, όσο έξυπνη και να είναι, δεν μπορεί να αντικαταστήσει τις σχέσεις μεταξύ δύο ατόμων που μιλάνε πρόσωπο με πρόσωπο. Αν όμως το σχολείο αντικατασταθεί από τα προγράμματα θα υπάρξει απίστευτη λογοκρισία και θα προκύψει μία εξειδικευμένη κοινωνία, όπου ο καθένας θα είναι εκπαιδευμένος να κάνει αυτό που πρέπει και δε θα σκέφτεται.

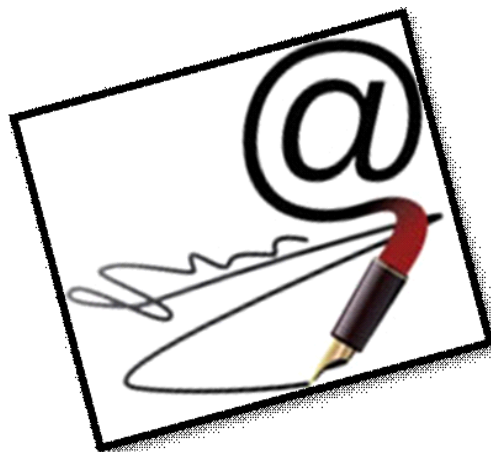

Για να προσδιορίσουμε με μεγαλύτερη ακρίβεια την έννοια της τηλεκπαίδευσης έχουν δημιουργηθεί τρεις κατηγορίες (σύγχρονη τηλεκπαίδευση, ασύγχρονη τηλεκπαίδευση και η τηλεκπαίδευση σε εξατομικευμένο ρυθμό). Η κατηγορία που αποδίδει καλύτερα την έννοια είναι η «σύγχρονη τηλεκπαίδευση». Σε αυτήν την περίπτωση το μάθημα γίνεται κανονικά, αλλά οι μαθητές και ο καθηγητής μπορούν να βρίσκονται σε διαφορετικό τόπο ο καθένας και, χρησιμοποιώντας τεχνολογίες τηλεδιάσκεψης, να βρίσκονται όλοι σε μία εικονική αίθουσα διδασκαλίας. Η διεξαγωγή του μαθήματος γίνεται με τέτοιο τρόπο, ώστε να προσφέρει τις ίδιες ή και περισσότερες δυνατότητες με αυτές που προσφέρονται σε μία κανονική αίθουσα. Έχει διαπιστωθεί ότι ο σύγχρονος τρόπος μάθησης έχει αρκετά πλεονεκτήματα και συμβάλλει θετικά στη μάθηση. Αυτό μας τονίζει και ο κ. Δρεμλής μέσα από τη συνέντευξή του:

Θεωρείτε ότι η τηλεκπαίδευση σαν τρόπος μάθησης συνεισφέρει θετικά ή αρνητικά στην παιδεία;

Μόνο θετικά, με την προϋπόθεση ότι θα χρησιμοποιείται συμπληρωματικά. Πιστεύω ότι θα έπρεπε σε όλα τα μαθήματα να συντελείται επικουρικά η τηλεκπαίδευση αν και σε κάποια μαθήματα υπάρχουν καλύτερες προϋποθέσεις για κάτι τέτοιο, ενώ σε άλλα το βιβλίο και ο χάρτης είναι αρκετά. Από εκεί και πέρα είναι στο χέρι του καθηγητή αν θα ακολουθήσει αυτή τη μέθοδο.

Αρχικά η τηλεκπαίδευση έφερε επανάσταση στο χώρο της εκπαίδευσης. Μέχρι τώρα, η κλασική μορφή εκπαίδευσης ήταν «δασκαλοκεντρική», επικεντρωνόταν δηλαδή στις ανάγκες του διδάσκοντα και οι εκπαιδευόμενοι ήταν υποχρεωμένοι να προσαρμοστούν σε αυτές. Αν σκεφτούμε όμως τους μαθητές, θα δούμε ότι η σχέση θα έπρεπε να είναι αντίστροφη, η εκπαίδευση πρέπει να είναι «μαθητοκεντρική». Η τηλεκπαίδευση

φέρνει το μαθητή στο επίκεντρο. Μέσω του διαδικτύου μπορεί να έχει πρόσβαση σε πλούσιο πληροφοριακό υλικό (διεθνή πανεπιστήμια, βιβλιοθήκες κλπ). Ο εκπαιδευόμενος μπορεί να προσαρμόσει τα μαθήματά του και να δημιουργήσει ένα πρόγραμμα που να καλύπτει τις ανάγκες του. Ακόμα, χάρη στην τηλεκπαίδευση, δίνεται η δυνατότητα στο μαθητή να παρακολουθεί το μάθημα και να έχει πρόσβαση στο μαθητικό υλικό από παντού και όποτε θέλει. Επιπλέον, με τη βοήθεια της σύγχρονης τηλεκπαίδευσης κερδίζεται πολύτιμος χρόνος και μειώνεται το κόστος από άσκοπες μετακινήσεις. Δίνεται η δυνατότητα σε περισσότερους να παρακολουθήσουν εύκολα και χωρίς κόστος διαλέξεις ειδικών και να υπάρχουν συνεργασίες μεταξύ πανεπιστημίων. Τέλος, ένα από τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα της τηλεκπαίδευσης είναι η ουσιαστικά «άπειρη» δυνατότητα επέκτασης. Δεν υπάρχει περιορισμός στον αριθμό των συμμετεχόντων. Ο κ.Δρεμλής στη συνέντευξη του μας μιλάει για το τι προσφέρει η τηλεκπαίδευση στους μαθητές:

Εσείς σαν καθηγητής χρησιμοποιείτε αυτό το μέσο εκπαίδευσης; Πώς πιστεύετε ότι μπορεί να προσφέρει στους μαθητές;

Ναι, πολύ. Θα έπρεπε να τη χαρακτηρίσουμε ασύγχρονη τηλεκπαίδευση γιατί ουσιαστικά είναι ένα καλά οργανωμένο ψηφιακό μάθημα χωρίς χρονικά όρια.

Όσον αφορά τον εκπαιδευτή, έχει τη δυνατότητα να εμπλουτίσει το μαθησιακό υλικό, να χρησιμοποιήσει καινούριες τεχνολογίες που κάνουν το μάθημα πιο ενδιαφέρον και προσφέρουν περισσότερες δυνατότητες. Σε έρευνες που έχουν γίνει, κυρίως σε σχολεία στην Αμερική, έχει αποδειχθεί ότι οι μαθητές κατανοούν και αφομοιώνουν πολύ πιο εύκολα το μαθησιακό υλικό, όταν αυτό τους δίνεται με παραστατικό τρόπο, κάτι το οποίο με τη χρήση των υπολογιστών και των προσφερόμενων τεχνολογιών είναι πλέον εφικτό για όλα τα μαθήματα. Επιπρόσθετα, το υλικό που παράγεται μπορεί να επαναχρησιμοποιηθεί και έτσι δίνεται η δυνατότητα στον εκπαιδευτή να ασχολείται μόνο με την ενημέρωση και τον εμπλουτισμό του υλικού και όχι με την εκ νέου δημιουργία του κάθε φορά που διδάσκεται το μάθημα. Επίσης από τη στιγμή που το μαθησιακό υλικό είναι

διαθέσιμο στο διαδίκτυο, δίνεται η δυνατότητα να δημιουργηθεί μία κοινή βάση για πολλά θέματα και μία ενιαία πηγή πληροφόρησης. Τέλος, η παρακολούθηση της προόδου των μαθητών και η αξιολόγησή τους από τον καθηγητή γίνεται πιο εύκολα και πιο σωστά.

Παρόλο που υπάρχουν αρκετά πλεονεκτήματα, όπως διατυπώνεται και παραπάνω, η τηλεκπαίδευση έχει και μερικά μειονεκτήματα. Ένα από αυτά και ίσως το σημαντικότερο, είναι ότι μειώνεται αισθητά η προσωπική επικοινωνία και επαφή μεταξύ του μαθητή και του διδάσκοντα. Ακόμα και στη σύγχρονη τηλεκπαίδευση η οθόνη είναι πολύ δύσκολο να αντικαταστήσει τη φυσική παρουσία του καθηγητή στην αίθουσα. Η έλλειψη εξοικείωσης των συμμετεχόντων με την χρησιμοποιούμενη τεχνολογία δημιουργεί μία αμηχανία και κάνει τις σχέσεις πιο «τυπικές». Επιπλέον, εκτός από την απαραίτητη ύπαρξη τεχνικού, το κόστος τόσο για την προμήθεια του εξοπλισμού όσο και για τη συντήρησή του είναι αρκετά υψηλό. Τέλος, άλλο ένα μειονέκτημα είναι ότι οι υποχρεώσεις του εκπαιδευτή αυξάνονται πολύ. Ο καθηγητής υποχρεώνεται εκτός από το χρόνο του μαθήματος να αφιερώνει και άλλο χρόνο για τη σωστότερη προετοιμασία του μαθήματος, για τη δημιουργία και συντήρηση του ψηφιακού υλικού, καθώς και για την ασύγχρονη επικοινωνία με τους μαθητές (συμμετοχή σε βήματα συζητήσεων, απαντήσεις σε ηλεκτρονικά μηνύματα κλπ). Τέλος, στην αρχή της δημιουργίας της υστερεί σε σημαντικά θέματα. Μερικά από αυτά υπογραμμίζει ο κ.Δρεμλής στη συνέντευξή του παρακάτω:

Κατά την γνώμη σας η τωρινή λειτουργία της τηλεκπαίδευσης υστερεί σαν μέθοδος; Τι πιστεύετε ότι χρειάζεται επιπλέον για να ολοκληρωθεί;

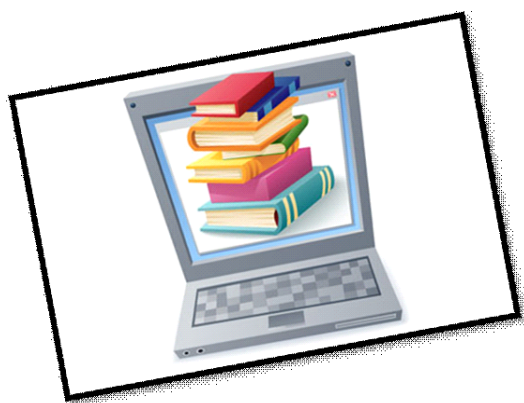
Ναι. Πρώτα απ' όλα εκπαίδευση στους εκπαιδευτικούς. Έπειτα υποδομή για κάτι τέτοιο (π.χ. όλοι οι μαθητές να έχουν internet). Αν και όποιος θέλει να ασχοληθεί με αυτό, βρίσκει τρόπο.

Όμως, όπως κάθε τεχνολογικό επίτευγμα του ανθρώπου, έτσι και η τηλεκπαίδευση εκτός από τις απεριόριστες δυνατότητες που προσφέρει κρύβει και κινδύνους. Η ευρεία χρήση των δυνατοτήτων που προσφέρονται μπορεί να οδηγήσει σε άδειες πανεπιστημιακές αίθουσες και στην αποξένωση των συμμετεχόντων στην εκπαιδευτική διαδικασία (σπουδαστών και διδασκόντων). Η εμπειρία δείχνει ότι η αλόγιστη χρήση της τηλεκπαίδευσης οδηγεί στην απώλεια του ενδιαφέροντος και της προσοχής από τους εκπαιδευόμενους. Ο υπερβολικός αριθμός από ειδικούς σε μερικά γνωστικά αντικείμενα μπορεί να χρειαστεί να μειωθεί, με αποτέλεσμα να υπάρχουν διαγκωνισμοί και διαξιφισμοί που θα βλάψουν την εικόνα της εκπαιδευτικής κοινότητας.

Τέλος, αξίζει να επισημάνουμε ότι στην Ευρώπη η τηλεκπαίδευση δεν είναι τόσο ανεπτυγμένη όσο στην Αμερική, και κυρίως στον επιχειρησιακό τομέα. Αυτό είναι απολύτως φυσιολογικό, αφού στην Ευρώπη δεν υπάρχει ενιαίο εκπαιδευτικό σύστημα, η παιδεία σε πολλές χώρες είναι δημόσια και υπάρχει διαφορετική κουλτούρα. Παρόλα αυτά, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει δώσει προτεραιότητα στην ανάπτυξη της τηλεκπαίδευσης και θα δεσμεύσει το 10% του προϋπολογισμού για την εκπαίδευση σε προγράμματα τηλεκπαίδευσης. Βέβαια, όπως μας επιβεβαιώνει και ο κ. Δρεμλής, υπάρχει μεγάλο ρίσκο στο τομέα της τηλεκπαίδευσης:

Πιστεύετε ότι υπάρχει ρίσκο στην τηλεκπαίδευση;

Ναι, είναι όμως ένα ρίσκο που πρέπει να πάρουμε. Υπάρχει πάντα η περίπτωση λάθους και φυσικά υπάρχουν κάποια πολύ λεπτά θέματα σε μαθήματα όπως η φιλοσοφία και τα θρησκευτικά.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΤΗ

ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΚΑΙ ΑΤΟΜΟ

ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ

Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης με τη σύγχρονη μορφή και λειτουργία τους αποτελούν έναν από τους κύριους διαμορφωτές της προσωπικότητας των ανθρώπων, αφού ασκούν καταλυτικό ρόλο στη διαπαιδαγώγηση τους και συμβάλλουν στη γνωστική τους ανάπτυξη. Η επίδρασή τους όμως έχει μεγάλο αντίκτυπο και στην κοινωνία.

Η τηλεόραση, που εμφανίστηκε στις πρώτες δεκαετίες του εικοστού αιώνα, αποτελεί ένα τεχνικό μέσο, βασικός σκοπός του οποίου είναι η μετάδοση ήχων και εικόνων σε μεγάλη απόσταση και σε ευρύ κοινό. Παρ' όλα αυτά η τηλεόραση έχει κατηγορηθεί ότι δε συμβάλλει πάντα στην προβολή σωστών προτύπων, αλλά αποτελεί βήμα προβολής εκπομπών κακής ποιότητας. Οι περισσότεροι ερευνητές υποστηρίζουν ότι οι αρνητικές επιδράσεις της υπερτερούν έναντι των θετικών. Καταλογίζουν, μάλιστα, στην τηλεόραση ότι συντελεί στην απευαισθητοποίηση και στην ισοπέδωση των αξιών, στη δημιουργία παραπλανητικής εικόνας για την έννοια του κόσμου και ακόμη ότι προτρέπει, με την προβολή παραβατικών συμπεριφορών, στην πρόκληση παράνομων ή και εγκληματικών πράξεων.

Επίσης έντονη είναι και η εμφάνιση της αλλοτρίωσης της πνευματικής αρτιότητας των ανθρώπων, δηλαδή το γεγονός ότι οι τηλεθεατές μετατρέπονται σε παθητικούς δέκτες και γίνονται υποχείρια της τηλεόρασης εφαρμόζοντας άκριτα όσα δέχονται από αυτήν.

Και αυτό γιατί η υπερβολική διόγκωση των προσωπικών αναγκών (που πολλές από αυτές είναι ουσιαστικά ανύπαρκτες, αλλά που η τηλεόραση τις πλάθει και τις μεταγγίζει σε μας) παραγκωνίζει, κατά τρόπο όχι άμεσο μα ακατάβλητο και σταθερό, τις επιτακτικότερες κοινωνικές ανάγκες που η ικανοποίησή τους, ενδεχομένως, θα θέραινε κοινωνικά προβλήματα τα οποία μαστίζουν και τον τόπο μας αλλά και άλλες χώρες. Άλλωστε δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας αποκαλούνται «τέταρτη εξουσία».

Ακόμη, αρνητική συνέπεια στην εξέλιξη της κοινωνίας αποτελεί ο υπερκαταναλωτισμός, μία τάση που εμφυτεύει η τηλεόραση προβάλλοντας ακατάπαυστα διαφημιστικά μηνύματα, και που σταδιακά οδηγεί στην εξασθένηση της οικονομίας. Το φαινόμενο αυτό τείνει να πάρει μεγάλες διαστάσεις, μιας και ήδη έχουμε διαμορφώσει μια καταναλωτική κοινωνική αντίληψη, που την ενισχύουν με συγκεκριμένα πρότυπα τα ΜΜΕ.

Συμπερασματικά θα λέγαμε πως εκτός από τις πολύπλευρες αρνητικές συνέπειες των ΜΜΕ, υπάρχουν αναμφισβήτητα ορισμένα θετικά στοιχεία της τηλεόρασης αν και είναι αμελητέα. Άλλωστε και οι σύγχρονοι στοχαστές παρατηρούν ότι η τηλεόραση είναι αυτή που έχει καταστήσει τη σημερινή κοινωνία, κοινωνία χωρίς αντιπολίτευση, θέλοντας να τονίσουν την ανασταλτική επίδρασή της στη γόνιμη και δημιουργική κρίση του ανθρώπου.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Είναι φανερό ότι πλέον το διαδίκτυο αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινότητας των νέων και όχι μόνο. Η γενιά μας είναι η πρώτη που έχει μεταλλάξει τον τρόπο μόρφωσης, διασκέδασης και κοινωνικής επαφής, από συμβατικό σε ηλεκτρονικό. Αυτό γίνεται μέσω του διαδικτύου, το οποίο μας δίνει πρόσβαση σε έναν πλούτο πληροφοριών. Αυτό συμβαίνει διότι με το πάτημα ενός **κουμπιού** μπορείς να μεταφερθείς σε οποιοδήποτε σημείο του κόσμου επιθυμείς, να ενημερωθείς για τα πάντα, άμεσα, σε χρόνο

ρεκόρ, αλλά και να έρθεις σε επαφή με ανθρώπους που βρίσκονται εκατοντάδες χιλιάδες χιλιόμετρα μακριά.

Αρκετοί υποστηρίζουν ότι η εξάπλωση της χρήσης του διαδικτύου έχει προκαλέσει επανάσταση στις σχέσεις. Αυτό συμβαίνει διότι όλο και περισσότεροι άνθρωποι χρησιμοποιούν το διαδίκτυο και ως μέσο κοινωνικής δικτύωσης και παραγωγής νέας πληροφορίας. Έχει παρατηρηθεί σε έρευνα που έγινε το 2009, ότι το 40% των ενηλίκων χρηστών του διαδικτύου παράγει νέο περιεχόμενο στο internet προς τέρψη των ιδίων αλλά και των φίλων τους (π.χ. εικόνες, βίντεο, μουσική). Ακόμα έχει διαπιστωθεί, ότι ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό, που αγγίζει το 70% των χρηστών, έχει στη κατοχή του προσωπικά blog με τα οποία τους δίνεται η δυνατότητα να επικοινωνούν και να ανταλλάζουν απόψεις και ιδέες με άλλους χρήστες. Τέλος πολλοί νέοι έχουν περιορίσει την προσωπική επαφή και επιλέγουν να επικοινωνούν μέσω ιστοσελίδων κοινωνικής δικτύωσης όπως το facebook.

Από την μία πλευρά το διαδίκτυο επιδρά θετικά στο άτομο και κατά συνέπεια στη κοινωνία. Αρχικά, διευρύνουμε τη σκέψη μας, αφού έχουμε πρόσβαση σε ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες, λεξικά, άρθρα και πολλά άλλα. Με αυτό το νέο μέσο διευρύνουμε τις γνώσεις μας και βελτιώνουμε τον τρόπο σκέψης μας. Άρα δημιουργείται μία πιο ενημερωμένη κοινωνία. Επιπλέον, το διαδίκτυο αποτελεί ένα πανίσχυρο μέσο μάθησης που οι προηγούμενες γενιές δεν είχαν στη διάθεσή τους. Για παράδειγμα οι σημερινοί μαθητές χρησιμοποιούν το διαδίκτυο ως πηγή πληροφοριών για τις διάφορες εργασίες τους. Στη συνέχεια, οι χρήστες του internet μπορούν να μιλάνε περισσότερο και πιο εύκολα για θέματα που τους ενδιαφέρουν, με απεριόριστο αριθμό άλλων ανθρώπων με τα ίδια ενδιαφέροντα. Αυτό οδηγεί στη δημιουργία κοινωνικών σχέσεων. Τέλος, νευροεπιστήμονες ανακάλυψαν σε μία έρευνά τους, ότι η αναζήτηση στο διαδίκτυο είναι ωφέλιμη για τους ηλικιωμένους, διότι ενεργοποιεί περιοχές του εγκεφάλου που σχετίζονται με τη λήψη αποφάσεων.

Από την άλλη πλευρά, κάποιιο θεωρούν ότι το διαδίκτυο έχει αρνητικά αποτελέσματα στην κοινωνία. Υποστηρίζουν ότι η ανωνυμία των ανθρώπων τους δίνει

τη δυνατότητα να προβάλουν ένα διαφορετικό χαρακτήρα, για δικούς τους σκοπούς. Ακόμα, παρατηρούμε ότι οι νέοι προτιμούν να παίζουν ηλεκτρονικά παιχνίδια, από τα οποία τα περισσότερα είναι άκρως εθιστικά, αντί να παίζουν έξω στις γειτονιές όπως παλαιότερα. Επιπρόσθετα, μία ερευνητική ομάδα επισημαίνει ότι οι χρήστες του διαδικτύου τείνουν να κάνουν πολλές εργασίες ταυτόχρονα με αποτέλεσμα να μην ολοκληρώνουν τις εργασίες που αρχικά είχαν σχεδιάσει. Τέλος, ένα σημαντικό αρνητικό αποτέλεσμα είναι ότι οι χρήστες επικεντρώνονται σε δραστηριότητες που τους δυσκολεύουν αργότερα στη συγκέντρωση και την αφαιρετική σκέψη.

Τελικά δε γνωρίζουμε που θα μας οδηγήσει η ολοένα αυξανόμενη χρήση του διαδικτύου στο μέλλον. Η γενιά μας, επειδή είναι η πρώτη που συμμετέχει σε αυτό το μορφωτικό και κοινωνικό πείραμα, χρειάζεται να βρει τρόπους να το χρησιμοποιεί με ασφάλεια και μέτρο. Γιατί πρέπει να το αξιοποιούμε μόνο προς όφελος μας. Κλείνοντας αξίζει να

επισημάνουμε, ότι σε έρευνα που έγινε στην Αμερική 1 στους 5 Αμερικανούς λέει "όχι" σε ένα από τα πιο σύγχρονα εργαλεία της δουλειάς και της διασκέδασης των περισσότερων. Σύμφωνα λοιπόν με έρευνα της Pew, το 48% των ερωτηθέντων δήλωσε πως το διαδίκτυο τους είναι αδιάφορο και πως δεν τους χρησιμεύει. Η αλήθεια είναι πως το ποσοστό είναι πολύ εντυπωσιακό. Μάλιστα, ήταν αρκετοί αυτοί που δήλωσαν πως θεωρούν το internet ένα ακριβό μέσο διασκέδασης, αλλά και χάσιμο χρόνου.

FACEBOOK

Το κοινωνικό δίκτυο Facebook αριθμούσε στα τέλη Ιουνίου 2012 955 εκατομμύρια ενεργούς χρήστες, μια αύξηση κατά 29% σε ένα χρόνο, από τους οποίους τα 552 εκατομμύρια συνδέονται με το δίκτυο αυτό καθημερινά, σύμφωνα με στοιχεία που δημοσιεύθηκαν από την εταιρεία Nielsen, η οποία κάνει μελέτες συμπεριφοράς των καταναλωτών.

Οι χρήστες βρίσκονται όλο και περισσότερο σε κίνηση, καθώς 543 εκατομμύρια από αυτούς συνδέονται τουλάχιστον μία φορά το μήνα μέσω κινητού τηλεφώνου, μια αύξηση της τάξης του 67% σε σύγκριση με το 2011, σύμφωνα με στοιχεία που έδωσε σήμερα το Facebook.

Τα τελευταία στοιχεία της Nielsen δείχνουν ότι η χρήση του Facebook αυξάνεται σταθερά για να φθάσει στο τέλος του Ιουνίου 2012 σε περισσότερες από 7 ώρες το μήνα για τους Αμερικανούς χρήστες, έναντι 5 ωρών και 18 λεπτών για τους Γάλλους.

Σύμφωνα με το Facebook, περίπου 235 εκατομμύρια χρήστες σε όλο τον κόσμο παίζουν κάθε μήνα με τα παιχνίδια που είναι σχεδιασμένα για το κοινωνικό δίκτυο, έναντι 205 εκατομμυρίων πέρυσι, σημειώνοντας αύξηση κατά 14,6%.

Αυτό αντιπροσωπεύει μια αναπτυσσόμενη αγορά για τις εταιρείες σχεδιασμού και ανάπτυξης παιχνιδιών, ειδικά τις ευρωπαϊκές, και επιτρέπει να αναπτυχθεί «ένα εταιρικό περιβάλλον πιο δυναμικό από ποτέ», εκτιμά το Facebook.

Έτσι, πέντε από τις δέκα κορυφαίες εταιρείες παραγωγής παιχνιδιών που χρησιμοποιούν το κοινωνικό δίκτυο είναι ευρωπαϊκές, τονίζει το Facebook: η βρετανική Kingcom, η γερμανική Wooga, η τουρκική Peak Games, η ισπανική Social Point, και η γαλλική Fresh Planet.

ΚΙΝΗΤΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

ΜΙΑ ΝΕΑ ΜΟΡΦΗ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΕΦΗΒΩΝ

Ένα από τα πιο διαδεδομένα μέσα επικοινωνίας στη σημερινή εποχή είναι τα κινητά τηλέφωνα. Έχουν γίνει αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινότητάς μας και για ένα μεγάλο ποσοστό χρηστών φαίνεται να αποτελούν «προέκταση» του χεριού του! Η εύκολη απόκτηση κινητού τηλεφώνου οφείλεται στην οικονομική δυνατότητα αλλά και στην άγνοια των γονιών, οι οποίοι θα ήταν καλό να ενημερωθούν για τις επιπτώσεις της χρήσης του στον ψυχισμό των ανήλικων χρηστών.

Είναι προφανές ότι η κινητή τηλεφωνία μας φέρνει απίστευτα κοντά όσο μακριά και αν είναι τα πρόσωπα που μας ενδιαφέρουν. Ενδεικτικά, οι χρήστες κινητής τηλεφωνίας είναι περισσότεροι από ένα δισεκατομμύριο διεθνώς, με αυξητικές τάσεις. Όσον αφορά τη χώρα μας, κάθε μέρα δαπανώνται 1,25 εκατομμύρια ευρώ για την αγορά καινούργιου κινητού, ενώ την περασμένη χρονιά πουλήθηκαν στην Ελλάδα 2,8 εκατομμύρια νέες συσκευές. Στην πραγματικότητα όμως, το κινητό τηλέφωνο μοιάζει να μας έχει κυριεύσει αφού πολλές φορές γίνεται κατάχρησή του και η απώλειά του αποτελεί μία από τις αιτίες κρουσμάτων παιδικής κατάθλιψης.

Συνήθως, η άνευ μέτρου χρήση των κινητών τηλεφώνων οδηγεί σε μια αποστασιοποιημένη επικοινωνία και διαβρώνει τα πλαίσια της ασφαλούς και υγιούς αλληλεπίδρασης μεταξύ των παιδιών, με αποτέλεσμα την απαξίωση της ολοκληρωμένης κοινωνικοποίησης και ψυχικής ανάπτυξής τους. Με αυτόν τον τρόπο, οι ανήλικοι εθίζονται σε μια «τεχνητή» επαφή με τους συνομηλίκους τους, που συχνά οδηγεί σε όλο και μεγαλύτερη αίσθηση μοναξιάς.

Τα τελευταία λοιπόν χρόνια, παρατηρείται ανάγκη θεραπευτικής προσέγγισης παιδιών και εφήβων που φέρουν συμπτώματα νόσων λόγω εξάρτησης από την τεχνολογία. Γι' αυτό το λόγο, η εξάρτηση από το κινητό ανήκει στην κατηγορία των «εξαρτήσεων συμπεριφοράς», όπως γενικά αποκαλείται ο εθισμός σε συγκεκριμένες δραστηριότητες που ενεργοποιούν συναισθήματα όπως η χαρά ή η ευφορία. Έτσι, μια απλή δραστηριότητα, όπως η χρήση του κινητού, αποκτά ζωτική σημασία και η επανάληψή της θεωρείται αναγκαία. Το πρόβλημα όμως αυτό εντείνεται κυρίως όταν το άτομο μονίμως:

- Ελέγχει εάν έχει σήμα
- Επιθυμεί να χρησιμοποιεί το κινητό του όλο και περισσότερο
- Νευριάζει αν κάποιος διακόπτει μια συνομιλία του
- Αντιδρά υπερβολικά όταν του επισημαίνεται ότι κάνει συνεχή χρήση του κινητού
- Ελέγχει διαρκώς για αναπάντητες κλήσεις ή μηνύματα

Βεβαίως, όπως είναι φυσικό, η εξάρτηση από την κινητή τηλεφωνία δεν έχει τις ίδιες επιπτώσεις στον οργανισμό με αυτές των εξαρτησιογόνων ουσιών. Οι επιπτώσεις αυτές μπορεί να είναι δυσλειτουργία του νευρικού συστήματος (ανησυχία, νευρικότητα, έλλειψη αυτοπεποίθησης, διαταραχές ύπνου).

Στη σημερινή εποχή, η εξάρτηση από το κινητό μπορεί να μετονομαστεί σε εξάρτηση από την τεχνολογία. Αυτό συμβαίνει διότι οι δυνατότητες που διαθέτουν τα κινητά τηλέφωνα δεν περιορίζονται σ' αυτές ενός απλού τηλεφώνου. Επιτρέπουν πλέον την πρόσβαση στο διαδίκτυο, τη λήψη και αναπαραγωγή βίντεο, τραγουδιών, φωτογραφιών κ.ά.

Το κινητό τηλέφωνο έχει και πολλά θετικά στοιχεία. Στους περισσότερους χρήστες δρα ως «καταλύτης «απελευθέρωσης», δημιουργώντας μια ψευδαίσθηση αποδέσμευσης από το χώρο και μειώνοντας την ανάγκη φυσικής παρουσίας. Επίσης, δημιουργεί ένα αίσθημα ασφάλειας, διότι μας συνδέει άμεσα με το σπίτι, τη δουλειά, τους φίλους, το μικρόκοσμό μας. Τέλος, στην εφηβική ηλικία, τα μηνύματα αποτελούν το μοντέρνο τρόπο έκφρασης των εφήβων και η συσκευή του κινητού καθορίζει το κοινωνικό τους status, σύμφωνα με τα λεγόμενα εφήβων. Ηλικιακά, τόσο τα αγόρια όσο και τα κορίτσια, φαίνεται πως νιώθουν ότι δεν μπορούν να αποχωριστούν την συσκευή τους ιδιαίτερα μετά τα δεκατέσσερα, εφόσον τη χρησιμοποιούν για τουλάχιστον ένα έτος.

Θα ήταν παράλειψη εάν δεν αναφέραμε ένα εξίσου σημαντικό φαινόμενο που πιθανότατα το έχουμε αντιληφθεί όλοι μας. Άτομα, δηλαδή, που παριστάνουν ότι μιλούν στο κινητό, ενώ στην πραγματικότητα δεν υπάρχει κανένας στην άλλη μεριά της γραμμής! Το φαινόμενο αυτό ονομάζεται «φαινόμενο Πινόκιο». Η συνομιλία-φάντασμα είναι γνωστό ότι διεξάγεται μεγαλόφωνα, ώστε να ακουστεί από τους πάντες. Αυτή η συμπεριφορά οφείλεται στην πεποίθηση ότι είμαστε το επίκεντρο της προσοχής. Εκφράζει τον έντονο φόβο της μοναξιάς, το άγχος ότι όλοι μας έχουν ξεχάσει και την αγωνία της απόρριψης, αφού κανείς δεν μας τηλεφωνεί.

Η χρήση του κινητού τηλεφώνου αποτελεί το κυριότερο συστατικό της νεανικής κουλτούρας σε Ευρώπη και Αμερική. Υπάρχει όμως μία αντίφαση: οι νέοι ανταλλάσσουν συχνά μηνύματα μεταξύ τους, δεν αισθάνονται εύκολα την έλλειψη προσωπικής επαφής. Κάποιοι ίσως θυμούνται αμυδρά την όψη του συνομιλητή τους ή δεν τον έχουν αντικρύσει ποτέ. Παρόλα αυτά αποκαλούν ο ένας τον άλλο φίλο.

Έτσι, η ενσωμάτωση των κινητών στην καθημερινότητα, μάς έχει οδηγήσει στο εξής ερώτημα: «Ωραία, αλλά πριν κυκλοφορήσουν τα κινητά, πώς επικοινωνούσαμε;». Μας είναι λοιπόν αδιανόητο να ζήσουμε χωρίς αυτά. Όμως, όσο περισσότεροι άνθρωποι γνωρίζουν τον αριθμό μας τόσο κάτι αρχίζει να μας ενοχλεί. Μας βρίσκουν ακόμη και όταν δε θέλουμε ή απαιτούν την προσοχή μας όταν αυτό δεν είναι εφικτό π.χ. κατά την οδήγηση ή την παρακολούθηση μαθήματος.

Με λίγα λόγια, δεν υπάρχουν πια στιγμές διαλείμματος, χαλάρωσης και ηρεμίας. Έτσι, καταλήγουμε να αισθανόμαστε μονίμως διαθέσιμοι για οποιονδήποτε και αδυνατούμε να θέσουμε τα όριά μας. Επιπλέον, στα μηνύματα αλλά και στα τηλεφωνήματα, δεν υπάρχει

επικοινωνία πρόσωπο με πρόσωπο και συνεπώς δε γνωρίζουμε πώς δέχεται ο συνομιλητής μας αυτό που θέλουμε να του πούμε με αποτέλεσμα να δημιουργούνται συχνά παρεξηγήσεις. Τέλος, έχει παρατηρηθεί ότι, εάν ένα εξαρτημένο άτομο ξεχάσει ή χάσει το κινητό του τηλέφωνο, πανικοβάλλεται. Επομένως θα πρέπει ο καθένας να βάζει το προσωπικό του μέτρο, ώστε να παραμείνει χρήστης και να μην καταλήξει ο ίδιος η...συσσκευή στα χέρια της τεχνολογίας!

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΓΟΝΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΗΛΙΚΟΥΣ

- Όχι «ανοιχτό» κινητό στο σχολείο. Η χρήση του μέσα στην τάξη είναι από τους πλέον διασπαστικούς παράγοντες, που μεταφέρουν το χρήστη σε παράλληλο σύμπαν.
- Έλεγχος - χωρίς τάση επιβολής και χωρίς να γινόμαστε αδιάκριτοι - στο κινητό του παιδιού ή εφήβου.
- Καλό είναι ο γονέας να γνωρίζει με ποιους συνομιλεί ή ανταλλάσσει sms το παιδί.
- Καλύτερα παρωχημένης τεχνολογίας κινητό για το παιδί. Οι δυνατότητες των τελευταίων μοντέλων δεν είναι τόσο «αθώες», ώστε να μπορούν να κάνουν χρήση τους οι ανήλικοι.
- Πάντα καρτοκινητό για τον ανήλικο και με διακανονισμό μονάδων χρήσης.
- Οι ίδιοι οι γονείς πρέπει να κάνουν ορθολογική χρήση του κινητού, προκειμένου να αποτελέσουν για τα παιδιά τους υγιή και ασφαλή πρότυπα επικοινωνίας.

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΗΛΙΚΟΥΣ

- Μείωση στο ελάχιστο των διαπροσωπικών σχέσεων.
- Εγκλωβισμός και αναγωγή μιας συσκευής σε αποκλειστικό μέσο επικοινωνίας και διασκέδασης, με αποτέλεσμα την κατανάλωση ενέργειας που θα έπρεπε να διατίθεται για δραστηριότητες πιο ωφέλιμες και εποικοδομητικές (διάβασμα, παιχνίδι, διαπροσωπικές επαφές).
- Αλλοίωση της αντίληψης του νοήματος και της αξιοποίησης του χρόνου στην προσωπική και κοινωνική ζωή.

- Υποταγή στην τεράστια δύναμη των διαφημίσεων και κατ' επέκταση στον κακώς εννοούμενο καταναλωτισμό.
- Οικονομικές επιπτώσεις (π.χ. το χαρτζιλίκι χρησιμοποιείται σχεδόν αποκλειστικά για το κινητό τηλέφωνο).

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΣΤΟ ΑΤΟΜΟ

Τα τελευταία χρόνια, η τηλεόραση έχει κυριολεκτικά εισβάλει στη ζωή των ανθρώπων, επιφέροντας ποικίλες αλλαγές. Θεωρείται ως ένα από τα κατ' εξοχήν μέσα μαζικής αναμετάδοσης ιδεών και ως εκ τούτου μπορεί να επηρεάσει και να κατευθύνει τις μάζες στο εκάστοτε επιδιωκόμενο αποτέλεσμα. Αυτό συνεπάγεται ότι, ανάλογα με το επίπεδο κριτικής ικανότητας του αποδέκτη, μπορεί να τον επηρεάσει με θετικό ή αρνητικό τρόπο.

ΘΕΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Οι υποστηρικτές της θετικής πλευράς της τηλεόρασης τονίζουν ότι κάτω από ορισμένους όρους και προϋποθέσεις μπορεί να ασκήσει παιδαγωγική και μορφωτική επίδραση στο άτομο, λειτουργώντας ως ένα «παράλληλο σχολείο». Επίσης επισημαίνουν ότι η τηλεόραση μπορεί να διασκεδάσει, να ψυχαγωγήσει και να συντροφεύσει τον άνθρωπο οποιαδήποτε ώρα αυτός το χρειάζεται.

Ακόμη καταφέρνει μέσω της ενημέρωσης και της πληροφόρησης για τα γεγονότα σε παγκόσμια κλίμακα, να συνενώνει και να μετατρέπει, μέσω των προγραμμάτων της, το θεατή σε κοινωνό διαφορετικών πολιτισμών και παραδόσεων. Μέσα από τα διάφορα ντοκιμαντέρ που προβάλλει, ταξιδεύει το άτομο στην άγρια φύση, σε μαγευτικούς βυθούς θαλασσών, στο διάστημα, σε χώρους παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς, σε αθλητικές και κοινωνικές εκδηλώσεις και στον κόσμο του πνεύματος και της επιστήμης.

Ένα άλλο πλεονέκτημά της είναι το γεγονός ότι συμβάλλει στη συνοχή της οικογένειας, καθώς τη συγκεντρώνει στο σπίτι, ώστε όλα τα μέλη της να παρακολουθήσουν μαζί τα προγράμματά της. Έτσι, προσφέρει στην οικογένεια τον απαραίτητο χρόνο που χρειάζεται για να βρεθεί μαζί και να συζητήσει τα προβλήματά της.

Επιπρόσθετα, το μαγικό αυτό κουτί μπορεί να ευαισθητοποιήσει και να αφυπνίσει φιλάνθρωπα συναισθήματα μέσω των τηλεμαραθωνίων και των εκπομπών υποστήριξης

αδύναμων κοινωνικών ομάδων. Έχει τη δύναμη να κινητοποιήσει το άτομο ώστε να συμμετάσχει σε εθελοντικές ομάδες ή να συνεισφέρει στη χρηματοδότησή τους.

Στον τομέα της υγείας η τηλεόραση μπορεί, μέσω ειδικών προγραμμάτων, να συμβάλει στην πρόληψη ή την αντιμετώπιση ορισμένων ασθενειών. Για παράδειγμα, πολλές γυναίκες έχουν τη δυνατότητα να ενημερωθούν για την πρόληψη του καρκίνου του μαστού.

Η παρακολούθηση τηλεοπτικών προγραμμάτων εξάπτει τη φαντασία του ατόμου και του παιδιού και όταν δεν οδηγείται στην υπερβολή, είναι θετικό στοιχείο για την προσωπικότητά του. Η τηλεόραση μπορεί έτσι να βοηθήσει τα παιδιά να αξιοποιήσουν τις δεξιότητες και τα ταλέντα τους.

Σημαντικό χαρακτηριστικό της τηλεόρασης είναι η αμεσότητά της με την καθημερινή πραγματικότητα. Τα άτομα βλέποντας τηλεόραση αποκτούν περισσότερες γνώσεις και εμπειρίες για ένα κόσμο ευρύτερο από εκείνον που γνωρίζουν και βιώνουν καθημερινά. Μαθαίνουν για γεγονότα, καταστάσεις, εμπειρίες και φαινόμενα, τα οποία θα ήταν δύσκολο να βιώσουν στην καθημερινότητά τους.

ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ένας από τους πρώτους κριτικούς της τηλεόρασης, ο Jack Gould, τη χαρακτηρίζει ως «ύπουλο ναρκωτικό που παραλύει τη θέληση του παιδιού και το αιχμαλωτίζει στο δικό της φανταστικό κόσμο». Πολλοί ειδικοί υποστηρίζουν ότι το έντονο οπτικό και ακουστικό ερέθισμα και οι συνεχώς εναλλασσόμενες εικόνες ασκούν ολέθρια επίδραση ανθρώπινο νευρικό σύστημα. Έτσι μπορεί να εξηγηθεί η απότομη αλλαγή συμπεριφοράς του παιδιού καθώς και η νευρικότητα που μπορεί να παρουσιάσει.

Ακόμη, η τηλεόραση μπορεί να μετατρέψει το άτομο σε παθητικό και άκριτο αποδέκτη πληροφοριών και αυτό είναι πολύ πιθανόν να μειώσει την κριτική ικανότητά του. Τα άτομα που παρακολουθούν τηλεόραση για πολλές ώρες την ημέρα, αναγκάζονται να περιορίσουν όλες τις υπόλοιπες δραστηριότητές τους - δημιουργικές και μη - ώστε να προλάβουν να δουν το αγαπημένο τους πρόγραμμα. Έτσι δεν εξασκούνται τα ταλέντα και οι ιδιαίτερες κλίσεις τους. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την κατακόρυφη πτώση του νοητικού τους επιπέδου και της δημιουργικής τους φαντασίας.

Ιδιαίτερα για τους εφήβους, η εξάρτηση από την τηλεόραση μπορεί, όπως υποστηρίζουν πολλοί γλωσσολόγοι, να έχει ως συνέπεια τη βραδεία ανάπτυξη του αριστερού ημισφαιρίου του εγκεφάλου, το οποίο ελέγχει το λόγο. Πιθανόν γι' αυτό και να συναντούμε εφήβους με ιδιαίτερα πενιχρό λεξιλόγιο και αδυναμία σωστής έκφρασης.

Τα σύγχρονα τηλεοπτικά προγράμματα βρίθουν σκηνών βίας (δολοφονίες, ξυλοδαρμοί) και ακατάλληλων σκηνών ερωτικού περιεχομένου. Έτσι, μπορούμε να υποθέσουμε ότι αυτά ευθύνονται - τουλάχιστον σε ένα μεγάλο βαθμό - για πάρα πολλά σύγχρονα κοινωνικά φαινόμενα λ.χ. ραγδαία αύξηση εγκληματικότητας, εσωστρέφεια των ανθρώπων, αύξηση της κατανάλωσης ναρκωτικών ουσιών κ.α.

Επιπρόσθετα, η καθήλωση του ατόμου μπροστά στην οθόνη της τηλεόρασης μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα τη νωχελικότητα και την πνευματική ή σωματική παθητικότητά του. Έτσι το άτομο δυσκολεύεται να δημιουργήσει σχέσεις με το περιβάλλον του, καθώς δεν έχει ανεπτυγμένη την αίσθηση της κοινωνικότητας.

Ο πλαστός κόσμος της τηλεόρασης που προβάλλει πολλές φορές αρνητικά πρότυπα ηρώων, μπορεί να οδηγήσει σε ταύτιση του ατόμου με αυτούς τους ήρωες, ιδιαίτερα αν ο αποδέκτης είναι μικρής ηλικίας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν οι παρακάτω μαρτυρίες : Η τηλεόραση έστησε «αγχόνη» σε έναν εντεκάχρονο. Παρακολουθώντας στην τηλεόραση μαζί με την πεντάχρονη αδελφή του ένα μεξικάνικο έργο που πρόβαλλε απαγχονισμούς, θέλησε να δείξει στη μικρή του αδελφή, πώς λειτουργούν οι κρεμάλες. Έτσι έφτιαξε ένα βρόγχο, τον κρέμασε στο παράθυρο του δωματίου του και τον πέρασε στο κεφάλι του, με αποτέλεσμα τον απαγχονισμό του. Ένα άλλο παιδί προσπάθησε να μιμηθεί την ιπτάμενη γιαγιά, που πρόβαλε η τηλεόραση, πέφτοντας από το μπαλκόνι του σχολείου του.

Στις θετικές επιδράσεις της τηλεόρασης στο άτομο αναφερθήκαμε σ' αυτήν ως ένα μέσο που κρατά την οικογένεια συγκεντρωμένη στο σπίτι. Το συγκεκριμένο επιχείρημα θα

μπορούσε να αναφερθεί και στις αρνητικές επιδράσεις της τηλεόρασης στην οικογένεια. Κι αυτό διότι η τηλεόραση έχει -σε μεγάλο βαθμό- υποκαταστήσει την αξία της επικοινωνίας ανάμεσα στους γονείς και τα παιδιά, με αποτέλεσμα τα μέλη της να αποξενώνονται ολοένα και περισσότερο. Έτσι, οι λίγες ώρες που απομένουν στην οικογένεια για να συνυπάρξει, σπαταλώνται σε μια ανιαρή δραστηριότητα που κάθε άλλο παρά ουσιαστική είναι.

Επίσης, η τηλεόραση, μέσω των διαφημίσεων που προβάλλει, μπορεί να καλλιεργήσει αισθήματα καταναλωτισμού και να πείσει το θεατή πως χρειάζεται κάποια αγαθά, τα οποία στην πραγματικότητα δεν τα είχε και δεν θα τα έχει ποτέ ανάγκη. Γι' αυτό το λόγο πολλοί καταναλωτές, επηρεασμένοι από τις διαφημίσεις, ξοδεύουν αλόγιστα τα χρήματά τους καταλήγοντας υπερχρεωμένοι, χωρίς να μπορούν να καλύψουν τις βασικές τους βιοτικές ανάγκες. Άμεση συνέπεια είναι η οικονομική εξαθλίωση και η ψυχολογική καταρράκωση του ατόμου με πιθανό αποτέλεσμα να οδηγηθεί σε κατάθλιψη.

Πολλοί δημοσιογράφοι προβάλλουν, στο όνομα του κέρδους και της τηλεθέασης, ό,τι πιο σκανδαλώδες αλιεύσουν από την ιδιωτική ζωή διασήμων, με αποτέλεσμα να ωθούν το θεατή σε μια ανούσια και κουτσομπολίστικη ενασχόληση, παραβλέποντας τα καίρια ζητήματα της επικαιρότητας.

Μια από τις πιο αρνητικές επιπτώσεις της τηλεόρασης είναι το γεγονός ότι διασπείρει την κινδυνολογία τρομοκρατώντας έτσι το θεατή, με αποτέλεσμα αυτός να βρίσκεται σε συνεχή πανικό και να μην είναι ικανός να αξιολογήσει την εγκυρότητα της είδησης. Εδώ έρχεται να προστεθεί και η προπαγάνδα ως μέσο ψυχολογικής πίεσης και πλύσης εγκεφάλου, καθώς, μέσω αυτής, οι μάζες κατευθύνονται προς τον επιδιωκόμενο στόχο.

Από άποψη σωματικής υγείας, η πολύωρη παρακολούθηση τηλεόρασης - ιδιαίτερα από μικρά παιδιά - μπορεί να έχει καταστρεπτικές συνέπειες για την όραση, ενώ η τηλεόραση έχει ενοχοποιηθεί βάσει ερευνών και για προβλήματα που αφορούν στη διάρκεια και την ποιότητα του ύπνου. Ακόμη, πολλοί επιστήμονες υποστηρίζουν ότι η παχυσαρκία (κυρίως η παιδική - εφηβική) συνδέεται άμεσα με την καθιστική ζωή που επιβάλλει η τηλεόραση, καθώς πολλά παιδιά και έφηβοι συνηθίζουν να παίρνουν τουλάχιστον δυο από τα ημερήσια γεύματά τους μπροστά από αυτήν με αποτέλεσμα να προσλαμβάνουν πολύ περισσότερες θερμίδες χωρίς να το καταλαβαίνουν και να μειώνουν παράλληλα τη φυσική τους δραστηριότητα.

ΟΡΘΗ ΣΤΑΣΗ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΑ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ

Πλέον είναι γεγονός ότι η τηλεόραση ως τεχνολογικό και κοινωνικό φαινόμενο έχει καταλάβει μια πολύ σημαντική θέση στη ζωή μας. Όλοι εμείς θα πρέπει τώρα να ορθώσουμε πνευματικές ασπίδες και να αντιμετωπίσουμε τα προβαλλόμενα από την τηλεόραση γεγονότα με κριτική σκέψη. Θα πρέπει να μάθουμε να επεξεργαζόμαστε αυτά τα δεδομένα και όχι να τα αφομοιώνουμε παθητικά. Προς την κατεύθυνση αυτή μπορεί να συντελέσει η παιδεία, που μπορεί να μορφώσει πολύπλευρα το άτομο και να το μάθει πώς να σκέπτεται, η οικογένεια βάζοντας θεμέλια και αρχές στη διαπαιδαγώγηση του ατόμου και τέλος η πολιτεία που πρέπει να θεσπίσει αυστηρούς νόμους, ώστε να αποτρέπεται η προβολή «τηλεοπτικών σκουπιδιών».

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Πολλοί μιλάνε για την επανάσταση στις σχέσεις που φέρνει η εξάπλωση της χρήσης του διαδικτύου. Όλο και περισσότεροι άνθρωποι χρησιμοποιούν το διαδίκτυο όχι μόνο ως πηγή αναζήτησης πληροφοριών αλλά και ως μέσο κοινωνικής δικτύωσης και παραγωγής νέας πληροφορίας. Σε έρευνα που έγινε στις ΗΠΑ το 2009 βρέθηκε ότι το 40% των ενήλικων χρηστών παράγει νέο περιεχόμενο στο διαδίκτυο προς τέρψη των ιδίων και των φίλων τους όπως φωτογραφίες, βίντεο, μουσική κτλ.

Τα προσωπικά blog κατακλύζουν τον κυβερνοχώρο και δίνουν βήμα έκφρασης και ανταλλαγής απόψεων και ιδεών για οποιοδήποτε θέμα. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (facebook, twitter, linkedin, youtube κ.α.) χρησιμοποιούνται όλο και περισσότερο όχι μόνο από την νέα γενιά αλλά και από μεγαλύτερες ηλικίες. Σύμφωνα για παράδειγμα με το PewResearchCenter που έκανε μια σχετική έρευνα στις ΗΠΑ, βρέθηκε ότι 70% της ηλικιακής ομάδας 50-65 και 38% της ομάδας των 65 και άνω χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για μια σειρά από δραστηριότητες.

Οι δυνατότητες που δίνει το internet θολώνουν τα όρια μεταξύ ιδιωτικού και δημόσιου βίου, μεταξύ χρόνου εργασίας και χρόνου αναψυχής, μεταξύ οικογένειας και καριέρας. Αυτοί που βλέπουν περισσότερο τις θετικές πλευρές αυτής της επανάστασης στις σχέσεις υποστηρίζουν ότι οι χρήστες του internet μιλάνε περισσότερο και ευκολότερα για θέματα που τους ενδιαφέρουν με δυνητικά απεριόριστο αριθμό άλλων ανθρώπων με κοινά ενδιαφέροντα. Σημειώνουν επίσης ότι την τελευταία πενταετία ορισμένοι άνθρωποι που συναντιούνται στον

κυβερνοχώρο έχουν την τάση να επιδιώκουν και συχνά να συνάπτουν και κοινωνικές σχέσεις πρόσωπο με πρόσωπο.

Στον αντίποδα των παραπάνω, κάποιιοι υποστηρίζουν ότι πίσω από την ανωνυμία του διαδικτύου οι άνθρωποι βγάζουν το χειρότερο εαυτό τους ή ότι διασκεδάζουν τη μοναξιά τους μέσα από «εικονικές» σχέσεις που στερούνται αυθεντικότητας και αμεσότητας. Κάποιοι άλλοι υποστηρίζουν ότι πολλοί άνθρωποι πελαγοδρομούν μέσα με μια συνεχή και άναρχη ροή πληροφοριών που τους παρέχει το διαδίκτυο. Ερευνητές νευροεπιστήμονες στο UCLA βρήκαν ότι η αναζήτηση στο διαδίκτυο είναι επωφελής για τους ηλικιωμένους γιατί ενεργοποιεί περιοχές του εγκεφάλου που σχετίζονται με τη λήψη αποφάσεων και σύνθετες λογικές επεξεργασίες. Από την άλλη μεριά, η ίδια ερευνητική ομάδα επισημαίνει ότι οι χρήστες του διαδικτύου τείνουν να κάνουν πολλές ενέργειες **ταυτόχρονα**: π.χ. ελέγχουν την αλληλογραφία τους, πληρώνουν λογαριασμούς, ψάχνουν κάτι στο διαδίκτυο, επισκέπτονται το ένα site μετά το άλλο, κατεβάζουν οπτικοακουστικό υλικό. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να διασπάται η προσοχή τους συνεχώς, να μην ολοκληρώνουν τις εργασίες που αρχικά είχαν σχεδιάσει και γενικότερα να δυσκολεύονται να επικεντρωθούν σε δραστηριότητες που απαιτούν συγκέντρωση (π.χ. στο διάβασμα ενός βιβλίου).

Παρότι το διαδίκτυο έχει εισβάλει στην καθημερινότητά μας και ουσιαστικά έχει επιφέρει επανάσταση στον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι σχετίζονται, δύο πράγματα είναι ξεκάθαρα: είναι εδώ για να μείνει και να επεκταθεί και ως εκ τούτου το καλύτερο που έχουμε να κάνουμε είναι να «εκπαιδευτούμε», ώστε να το αξιοποιούμε προς όφελος μας, παρά να το «δαιμονοποιούμε».

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ ΣΤΟ ΑΤΟΜΟ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ – ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ

Για πάρα πολλούς ανθρώπους η χρήση του internet λειτουργεί εθιστικά, αφού περνούν ώρες ατελείωτες μπροστά στην οθόνη του υπολογιστή τους. Προκαλεί ένα είδος εξάρτησης, από την οποία πάρα πολλοί χρήστες του δικτύου πάσχουν. Τα άτομα αυτά γίνονται νευρικά, επιθετικά, με διαταραχές ύπνου και πρόσληψης τροφής. Η πολύωρη ενασχόληση με το ίντερνετ οδηγεί σε απομόνωση του χρήστη, καθώς αυτός απομακρύνεται από όλες τις δραστηριότητες στις οποίες συνήθιζε να παίρνει μέρος (π.χ. να βγαίνει έξω με τις παρέες του). Ακόμα και όταν συνομιλεί με άλλα άτομα στο ίντερνετ, δεν υπάρχει η ουσιαστική ανθρώπινη

συναισθηματική επαφή, που συντελείται με τη διέγερση όλων των αισθήσεων : το άγγιγμα, την οπτική επαφή και τις εξωλεκτικές εκφράσεις (χειρονομίες, μορφασμούς). Οι σχέσεις γίνονται εικονικές ενώ οι πραγματικές μπαίνουν σε δεύτερη μοίρα.

Από την άλλη πλευρά, το διαδίκτυο προσφέρει μία ευελιξία, δίνει τη δυνατότητα στους ανθρώπους να αλλάζουν συνεχώς προσωπεία και ταυτότητες κατά περίπτωση. Δεν υπάρχει κάποια δέσμευση, η ανωνυμία κυριαρχεί, το διαδίκτυο απελευθερώνει, αποδεσμεύει, κάνει τους ανθρώπους να φαντάζονται πώς είναι να είσαι το «ιδεώδες εγώ σου», πώς είναι να ζεις τη ζωή που θα ήθελες. Έτσι αποκτούν εικονικές ταυτότητες και εικονικές ζωές, τις οποίες εκλαμβάνουν ως πραγματικές, οδηγούμενοι με μαθηματική ακρίβεια σε σύγχυση ως προς την πραγματική τους ταυτότητα.

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗΣ ΦΙΛΙΑΣ

Τα κοινωνικά δίκτυα έχουν πολλά πλεονεκτήματα αλλά και μειονεκτήματα. Αφενός δημιουργούνται διάφορες διαδικτυακές κοινότητες με βάση τα ενδιαφέροντα του καθενός, οι οποίες τροφοδοτούνται με νέο περιεχόμενο από τα μέλη τους. Μπορεί επίσης να κρατήσουν σε επαφή ανθρώπους που βρίσκονται μακριά (φίλους, παλιούς συμμαθητές, συγγενείς κτλ). Αφετέρου όμως υπάρχουν και μειονεκτήματα, καθώς κάθε μέρα δικτυώνονται καινούρια μέλη στους ιστότοπους που εκθέτουν πληροφορίες σχετικά με τον εαυτό τους τόσο λεπτομερείς, ώστε να γίνεται ευκολότερη η ταυτοποίησή τους. Οι πληροφορίες αυτές, καθώς δίνονται σε εταιρίες των οποίων οι προθέσεις μόνο φαινομενικά είναι αγνές, δύνανται να αναπαραχθούν ξανά και ξανά με αποτέλεσμα την ηθική διάβρωση του ανθρώπου. Επικοινωνούμε με ανθρώπους άγνωστους που μάλιστα τους αποκαλούμε «φίλους» χωρίς καν να τους ξέρουμε στην πραγματικότητα. Επίσης πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπ' όψιν το γεγονός ότι όλο και περισσότεροι νέοι προτιμούν αυτό τον τρόπο γνωριμίας. Τέλος, αυτό οδηγεί στην απομόνωση των ανθρώπων καθώς οι περισσότεροι περνούν ώρες μπροστά σε μια οθόνη.

Η φύση του διαδικτύου είναι τέτοια ώστε να ελκύει τα παιδιά. Το γεγονός ότι με το πάτημα ενός πλήκτρου μπορούν να βρουν όποιες πληροφορίες θέλουν με άμεση ανταπόκριση, είναι πολύ ελκυστικό για τα παιδιά όπως είναι φυσιολογικό για την ηλικία τους. Όλοι οι γονείς λένε στα παιδιά τους να μη μιλούν σε αγνώστους, να μη δίνουν πληροφορίες σε αγνώστους στο τηλέφωνο και να μην ανοίγουν την πόρτα σε ξένους, όταν είναι μόνα τους στο σπίτι. Πολλοί από τους γονείς μάλιστα παρακολουθούν με ποιους κάνουν παρέα τα παιδιά τους, με ποιους παίζουν, ακόμα και τί βλέπουν στην τηλεόραση. Δυστυχώς όμως πολλοί από αυτούς δε

γνωρίζουν ότι πρέπει να δείξουν την ίδια προσοχή στα παιδιά τους και ως προς τη χρήση του διαδικτύου. Οι γονείς δεν πρέπει να επαναπαύονται, νομίζοντας ότι τα παιδιά τους μπορούν να προστατευτούν από ανθρώπους που προσφέρουν κάθε μορφή υπηρεσίας στο διαδίκτυο. Για παράδειγμα, διάφορες σελίδες επικοινωνίας όπως τα chat rooms χρησιμοποιούνται από διάφορα άτομα ανώνυμα ή με ψευδώνυμα. Το παιδί δεν είναι σε θέση να καταλάβει αν αυτός που επικοινωνεί μαζί του είναι κάποιο άλλο παιδί ή κάποιος ενήλικας που προσπαθεί να του κάνει κακό.

Εκτός από τα παραπάνω, υπάρχουν και άλλοι κίνδυνοι στο διαδίκτυο όπως οι εξής:

- τα παιδιά μπορεί να επισκέπτονται σελίδες ακατάλληλες για την ηλικία τους.
- μπορεί να βρεθούν σε σελίδες ομάδων που προωθούν τη βία και την πορνογραφία.
- υπάρχουν σελίδες, οι οποίες για να αποσπάσουν πληροφορίες από τα παιδιά, υπόσχονται διάφορα δώρα.
- όταν τα παιδιά σπαταλούν πολλές ώρες στο διαδίκτυο, χάνουν πολύτιμο χρόνο κατά τον οποίο θα μπορούσαν να αναπτύξουν κοινωνικές δεξιότητες.

Οι γονείς μπορούν να κάνουν τα εξής για να γίνει το διαδίκτυο πιο ασφαλές και πιο επιμορφωτικό για τα παιδιά:

- μπορούν να τους θέσουν χρονικό όριο παραμονής τους σε αυτό.
- πρέπει να τα διδάξουν να μη δίνουν ποτέ πληροφορίες στο διαδίκτυο και κυρίως σε chat rooms, γιατί δεν ξέρουν ποιος είναι αυτός με τον οποίο συνομιλούν.
- πρέπει να τα διδάξουν ότι όσα βλέπουν και διαβάζουν στο διαδίκτυο δεν είναι όλα πάντοτε αλήθεια.
- πρέπει να είναι προσεκτικοί και να μην δίνουν κωδικούς πιστωτικών καρτών στα παιδιά, γιατί μπορεί εκείνα να τις χρησιμοποιήσουν προκειμένου να αγοράσουν πράγματα ακατάλληλα για αυτά.

ΟΙ ΝΕΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ

Όπως είναι ευρέως γνωστό, οι νέοι και οι νέες περνούν αρκετές ώρες της ημέρας χρησιμοποιώντας τα κοινωνικά δίκτυα. Τα πλεονεκτήματα της χρήσης αυτών των δικτύων είναι πολλά. Παράλληλα, όμως, είναι πολλά και τα μειονεκτήματα που συχνά δε γίνονται αντιληπτά.

Ένας από τους βασικότερους παράγοντες που καθιστούν τις σελίδες κοινωνικής δικτύωσης χρήσιμες είναι ότι μειώνουν τις αποστάσεις στην επικοινωνία. Δεδομένου ότι οι έφηβοι δεν έχουν πολύ ελεύθερο χρόνο στη διάθεσή τους, προτιμούν να επικοινωνούν με αυτόν τον τρόπο κερδίζοντας έτσι το χρόνο που θα έχαναν στις μετακινήσεις. Επιπλέον είναι δωρεάν και επομένως είναι πολύ απλό να μιλήσεις με γνωστούς σου στο εξωτερικό χωρίς το κόστος του τηλεφώνου. Ακόμα, αυτή η επικοινωνία από απόσταση γκρεμίζει τα τείχη της αμηχανίας που υπάρχουν στην πρόσωπο με πρόσωπο συνομιλία διευκολύνοντας έτσι τους χρήστες να μιλήσουν πιο ελεύθερα για τον εαυτό τους.

Στον τομέα της ενημέρωσης, τα κοινωνικά δίκτυα δίνουν τη δυνατότητα αναζήτησης πληροφοριών και ενημέρωσης πάνω σε οποιοδήποτε θέμα. Έτσι γίνονται πιο ελκυστικά από τις εγκυκλοπαίδειες και τα βιβλία. Από την άλλη πλευρά αυτή η πληροφόρηση δεν είναι πάντα επαρκής ή αληθής και εύκολα μπορεί κάποιος να παραπληροφορηθεί.

Πολλοί μαθητές αρχίζουν να εξαρτώνται από την κοινωνική δικτύωση, γεγονός που επιδρά αρνητικά στις μαθητικές τους υποχρεώσεις. Άλλωστε αρκετοί είναι εκείνοι που έχουν πέσει θύματα εξαπάτησης από επιτήδειους οι οποίοι χρησιμοποιούν πλαστά στοιχεία ταυτότητας. Τέλος, υπάρχει ο κίνδυνος να διαρρεύσουν προσωπικά στοιχεία των χρηστών και να χρησιμοποιηθούν με οποιονδήποτε τρόπο.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Προσπαθήσαμε λοιπόν να γνωρίσουμε τις τηλεπικοινωνίες και να διερευνήσουμε με ποιο τρόπο και σε ποιο βαθμό η εξέλιξή τους επηρέασε τις διαπροσωπικές σχέσεις. Ενώ αρχικά έμοιαζε να είναι ένα απλό θέμα, μέσα από την έρευνα και την εκτενέστερη προσέγγιση των θεμάτων αυτών, καταλάβαμε ότι οι τηλεπικοινωνίες κρύβουν έναν ιδιαίτερο κόσμο. Έχουν αποκτήσει κυρίαρχο ρόλο στην καθημερινή μας ζωή και συνεχίζουν την ακάθεκτη πρόοδο τους. Από τις φρυκτωρίες φτάσαμε στο ασύρματο διαδίκτυο, ενώ η ανάπτυξη της τεχνολογίας προβλέπει κι άλλες εξελίξεις στον χώρο αυτό.

Οι τηλεπικοινωνίες έχουν συνεισφέρει σε όλους τους τομείς της ζωής μας. Ακόμη και ο πολιτισμός μας οφείλεται εν μέρει σ' εκείνες. Δεν θα μπορούσαμε ποτέ να έρθουμε σε επαφή με κάθε λαό του πλανήτη ανά πάσα στιγμή χωρίς αυτά τα μέσα. Γνωρίζουμε κάθε τι που συμβαίνει στον κόσμο άμεσα και με ελάχιστο ή μηδαμινό κόστος. Έτσι, μένουμε ενημερωμένοι και σχηματίζουμε τις δικές μας απόψεις για κάθε είδηση που μας παρουσιάζουν.

Συμπερασματικά θα λέγαμε ότι ίσως το μόνο που δεν άλλαξε στο πέρασμα του χρόνου, είναι η βαθιά ανάγκη και επιθυμία των ανθρώπων να εκμηδενίζουν τις αποστάσεις προκειμένου να επικοινωνούν.

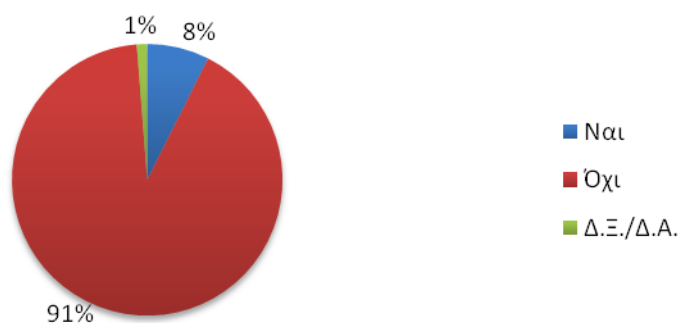
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

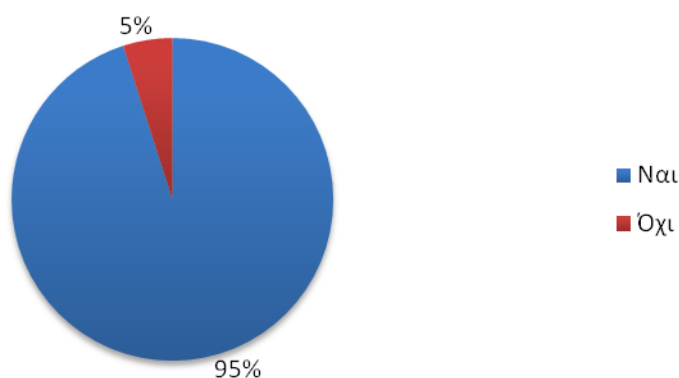
- 1 Θεωρείτε ότι η τηλεόραση προβάλλει πάντα αντικειμενικά τις ειδήσεις και τα γεγονότα;
 - Ναι
 - Όχι
- 2 Έχετε κινητό τηλέφωνο; Αν ναι, από ποια ηλικία;
 - Ναι, από ετών
 - Όχι
- 3 Θα μπορούσατε να αποχωριστείτε το κινητό σας τηλέφωνο για ένα χρονικό διάστημα;
 - Όχι
 - Ναι, για μερικές ώρες
 - Ναι, για μερικές μέρες
 - Ναι, για περισσότερο χρονικό διάστημα
- 4 Με ποιόν τρόπο χρησιμοποιείτε το κινητό σας τηλέφωνο συχνότερα; (μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες από μία απαντήσεις)
 - παίρνοντας τηλέφωνο
 - στέλνοντας μηνύματα
 - σερφάροντας στο διαδίκτυο
 - ακούγοντας μουσική
 - βγάζοντας φωτογραφίες / βίντεο κλπ.
- 5 Έχετε δική σας σύνδεση στο διαδίκτυο;
 - Ναι
 - Όχι
- 6 Για ποιους λόγους χρησιμοποιείτε το διαδίκτυο; (μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες από μία απαντήσεις)
 - ψυχαγωγία
 - ενημέρωση
 - εργασία
 - επικοινωνία
 - αγορές
 - άλλο
- 7 Πόσο συχνά χρησιμοποιείτε το διαδίκτυο;
 - Καθημερινά
 - 3-4 φορές την εβδομάδα
 - 1-2 φορές την εβδομάδα
 - Σπάνια
 - Καθόλου
- 8 Είστε μέλος σε κάποια ιστοσελίδα κοινωνικής δικτύωσης (π.χ. Facebook, Twitter κλπ.); Αν ναι, πόσες φορές επισκέπτεστε την ιστοσελίδα αυτή εβδομαδιαίως;
 - Όχι

- Ναι, καθημερινά
 - Ναι, 3-4 φορές την εβδομάδα
 - Ναι, 1-2 φορές την εβδομάδα
 - Ναι, σπάνια
- 9 Θα δεχόσασταν να πληρώσετε για να μπορείτε να χρησιμοποιείτε έναν διάσημο κοινωνικό ιστότοπο;
- Ναι
 - Όχι
- 10 Πιστεύετε ότι τα προσωπικά σας δεδομένα σε ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης είναι ασφαλή;
- Ναι, είναι απόλυτα ασφαλή
 - Δεν είμαι σίγουρος
 - Όχι, δεν είναι ασφαλή
- 11 Θεωρείτε ότι έχετε εξάρτηση από το διαδίκτυο;
- Ναι
 - Όχι
- 12 Θεωρείτε ότι με τη χρήση του διαδικτύου αποξενώνεστε από το κοινωνικό σας περιβάλλον;
- Ναι
 - Όχι
- 13 Πιστεύετε πως με τη μέθοδο της τηλεκαίδεισης θα ήταν η διδασκαλία πιο αποδοτική;
- Ναι
 - Όχι
 - Εξαρτάται
 - Δεν ξέρω / Δεν απαντώ
- 14 Θα εμπιστευόσασταν κάποιο πρόγραμμα τηλεφροντίδας για τους δικούς σας ανθρώπους;
- Ναι
 - Όχι
 - Εξαρτάται
 - Δεν ξέρω / Δεν απαντώ

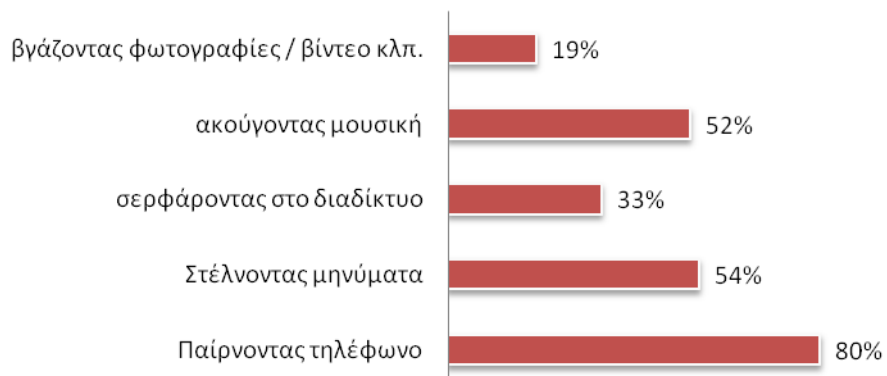
**Θεωρείτε ότι η τηλεόραση
προβάλλει πάντα αντικειμενικά τις
ειδήσεις και τα γεγονότα;**

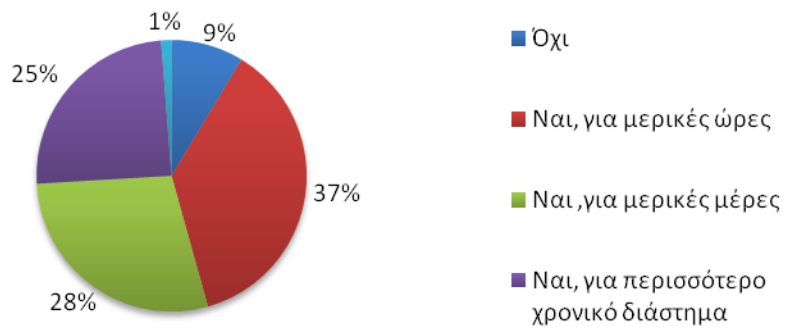
**Έχετε κινητό τηλέφωνο; Αν ναι, από
ποια ηλικία;**

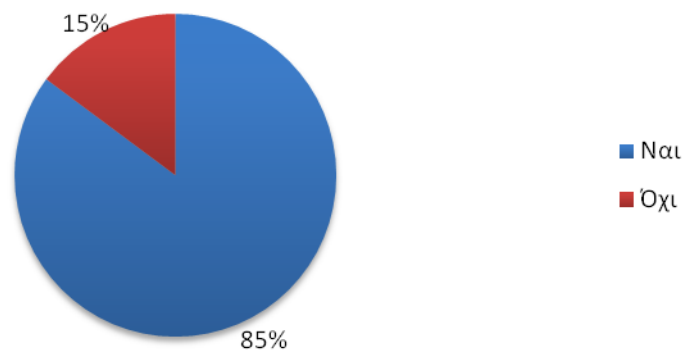
**Με ποιον τρόπο χρησιμοποιείτε το
κινητό σας τηλέφωνο συχνότερα;**

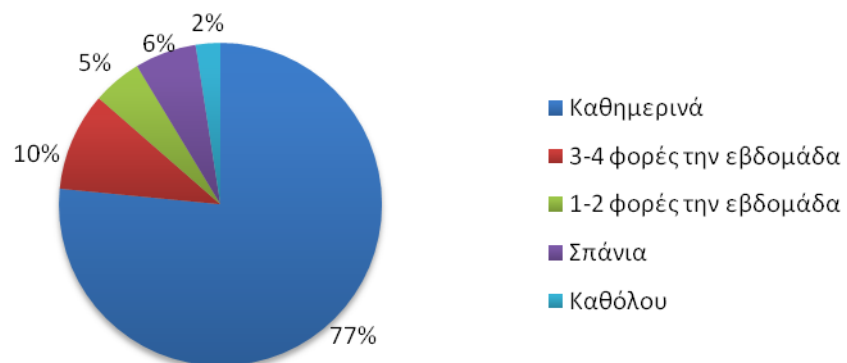
Θα μπορούσατε να αποχωριστείτε το κνητό σας τηλέφωνο για ένα χρονικό διάστημα;

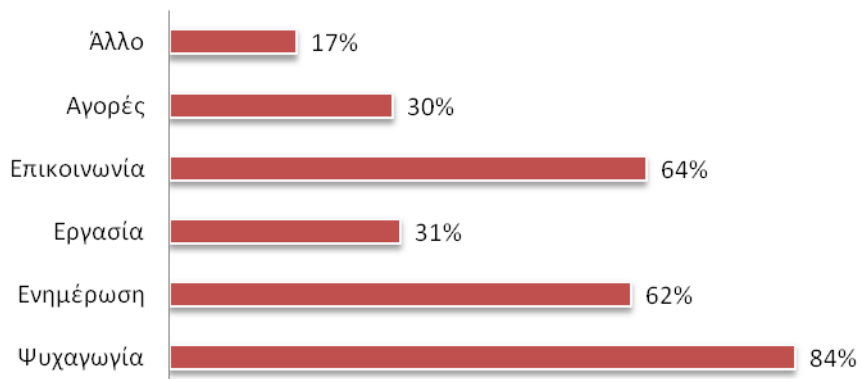
Έχετε δική σας σύνδεση στο διαδίκτυο;

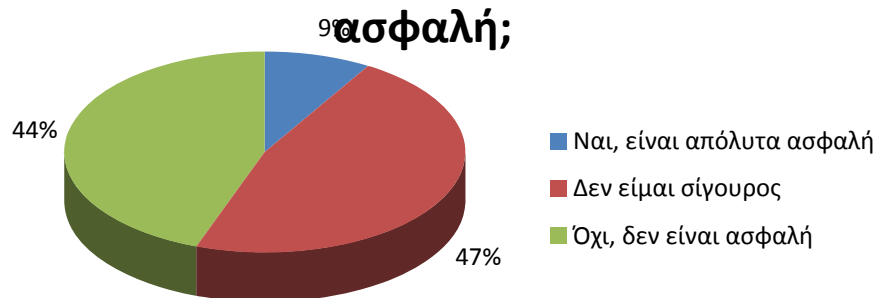
Πόσο συχνά χρησιμοποιείτε το διαδίκτυο;

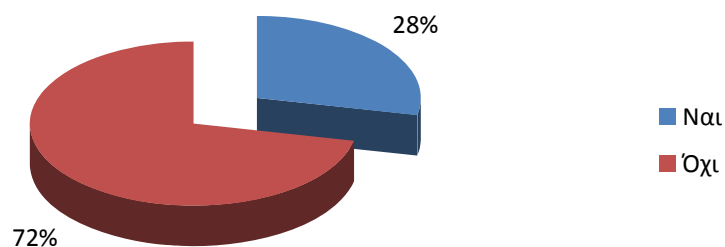
Για ποιους λόγους χρησιμοποιείτε το διαδίκτυο;

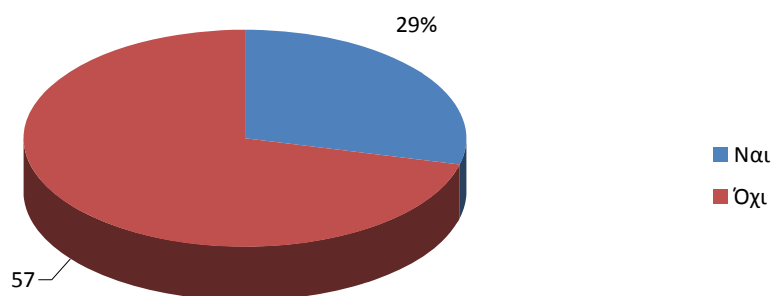
Πιστεύετε ότι τα προσωπικά σας δεδομένα σε ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης είναι ασφαλή;

Θεωρείτε ότι έχετε εξάρτηση από το διαδίκτυο;

**Θεωρείτε ότι με την χρήση του διαδικτύου
αποξενώνεστε από το κοινωνικό σας
περιβάλλον;**

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

1. Από το γράφημα αυτό μπορούμε να συμπεράνουμε ότι η συντριπτική πλειοψηφία δεν εμπιστεύεται την τηλεόραση και θεωρεί ότι τα γεγονότα προβάλλονται στο κοινό, μόνο όταν έχουν υποστεί την κατάλληλη επεξεργασία για να εξυπηρετούν τα συμφέροντα ορισμένων.
2. Όπως ήταν αναμενόμενο, σχεδόν όλοι οι ερωτηθέντες έχουν κινητό τηλέφωνο (77 από 81 άτομα).
3. Εδώ, βλέπουμε ότι οι νέοι προτιμούν να χρησιμοποιούν συχνότερα το κινητό τους τηλέφωνο για την επικοινωνία τους με άλλους, όπως μαρτυρούν τα δυο μεγαλύτερα ποσοστά. Άλλωστε αυτός είναι ο πραγματικός λόγος ύπαρξης των συσκευών αυτών. Έπειτα, παρατηρούμε ότι το τρίτο και το τέταρτο μεγαλύτερο ποσοστό υποδηλώνουν ότι η ψυχαγωγία είναι η δεύτερη χρησιμότητα της συσκευής αυτής, ενώ το μικρότερο ποσοστό των ερωτηθέντων χρησιμοποιεί το κινητό του για να τραβήξει φωτογραφίες ή βίντεο.
4. Σε αυτό το γράφημα παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία (30 από 81 άτομα) θα μπορούσε να αποχωριστεί το κινητό της τηλέφωνο μόνο για μερικές ώρες, ενώ το αμέσως μικρότερο ποσοστό των ερωτηθέντων (23 από 81 άτομα) θα μπορούσε να το αποχωριστεί για μερικές μέρες. Αξιοσημείωτο, όμως, ίσως και απρόσμενο, είναι το γεγονός ότι μια σεβαστή μερίδα των ερωτηθέντων (20 από 81 άτομα) θα αποχωριζόταν το κινητό της τηλέφωνο για περισσότερο χρονικό διάστημα, στοιχείο το οποίο δίνει ενθαρρυντικά μηνύματα σε όσους θεωρούν ότι οι νέοι είναι απόλυτα εξαρτημένοι από τα κινητά τους τηλέφωνα. Επίσης, ενθαρρυντικό και ευχάριστο είναι το γεγονός ότι μόνο 7 από τα 81 άτομα απαντούν ότι δε θα μπορούσαν καθόλου να αποχωριστούν το κινητό τους τηλέφωνο.
5. Από αυτό το γράφημα μπορούμε να συμπεράνουμε ότι η πλειοψηφία (69 από 81 άτομα) διαθέτει δική της σύνδεση στο διαδίκτυο, πράγμα το οποίο για πολλούς είναι αυτονόητο στην εποχή μας.
6. Από αυτό το γράφημα μπορούμε να εξάγουμε το συμπέρασμα ότι το διαδίκτυο στην ηλεκτρονική εποχή μας έχει γίνει καθημερινότητα για τους περισσότερους νέους, ενώ είναι αρκετά μικρότερα τα ποσοστά των υπολοίπων απαντήσεων. Το μόνο που ξεχωρίζει λίγο είναι το ποσοστό των ερωτηθέντων που χρησιμοποιεί το διαδίκτυο 3-4 φορές την εβδομάδα. Όπως θα περίμενε κανείς, το ποσοστό των ερωτηθέντων που δε χρησιμοποιεί καθόλου το διαδίκτυο είναι ελάχιστο.

7. Όπως φαίνεται από το γράφημα, οι νέοι σήμερα επιλέγουν να χρησιμοποιούν το διαδίκτυο συχνότερα για να ψυχαγωγηθούν (μουσική, ταινίες, παιχνίδια κ.α.). Έπειτα, μια μεγάλη μερίδα των ερωτηθέντων προτιμά να επικοινωνεί μέσα από διάφορες ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης, ενώ σχεδόν ίδιο είναι και το ποσοστό εκείνων που χρησιμοποιούν συχνότερα το διαδίκτυο για την ενημέρωσή τους. Ακόμη, πολλοί νέοι εργάζονται στο διαδίκτυο (πάσης φύσεως εργασία, όπως σχολικές κ.α.) και αρκετοί από αυτούς ενδιαφέρονται για διαδικτυακές αγορές. Τέλος, ένα μικρό ποσοστό χρησιμοποιεί το διαδίκτυο για άλλους λόγους.
8. Παρατηρούμε ότι ένα πολύ μικρό ποσοστό πιστεύει ότι τα δεδομένα είναι ασφαλή, ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό δεν είναι απόλυτα σίγουρο για την απάντηση.
9. Ένα πολύ μικρό ποσοστό παραδέχεται ότι είναι εξαρτημένο από το διαδίκτυο.
10. Οι περισσότεροι άνθρωποι πιστεύουν ότι με την χρήση του διαδικτύου δεν αποξενώνονται από το κοινωνικό τους περιβάλλον.

ΠΗΓΕΣ

www.o-faros.pblogs.gr

www.dias.ac.cy

www.medlook.net

www.fa3.gr

www.vlioras.gr

www.14press.gr

www.emprosnet.gr

www.alopsis.gr

<http://www.ygeianews.gr/section/paidi/content/tileorasi-kai-internet-skotonoun-tis-sxeseis-ton-paidion>

<http://www.panas.gr/periodiko/pyres.html>

<http://diatrofi.gr/index.php/bri-i/diet-soul/pchycology/item/811>

<http://asclepieion.mpl.uoa.gr/pubaspis/%CE%A4%CE%B9%CE%B5%CE%AF%CE%BD%CE%B1%CE%B9%CE%B7%CE%A4%CE%B7%CE%BB%CE%B5%CF%8A%CE%B1%CF%84%CF%81%CE%B9%CE%BA%CE%AE;.htm>

<http://o-faros.pblogs.gr/2009/08/494420.html>

nefeli.lib.teicrete.gr/browse/stef/hlk/2010/.../2010papakostas.pdf

<http://efarmogesthleiatrikhs.blogspot.gr/>

<http://tilediagnosi-logotherapeia.blogspot.gr/2012/01/blog-post.html>

www.teleteaching.gr/e-learning.doc

<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A3%CE%AC%CE%BC%CE%B9%CE%BF%CF%85%CE%B5%CE%BB%CE%9C%CE%BF%CF%81%CF%82>

http://biographies.nea-acropoli.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=47:-alexander-graham-bell-1847-1922&catid=8:fysiki&Itemid=19

<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CE%BB%CE%B5%CE%BE%CE%AC%CE%BD%CF%84%CE%BB%CE%9C%CE%BF%CF%81%CF%82>

[B5%CF%81 %CE%93%CE%BA%CF%81%CE%AC%CF%87%CE%B1%CE%BC %CE%9C%CF%80%CE %B5%CE%BB](#)

<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%93%CE%BF%CF%85%CE%BB%CE%B9%CE%AD%CE%BB%CE%BC%CE%BF %CE%9C%CE%B1%CF%81%CE%BA%CF%8C%CE%BD%CE%B9>

<http://www.tovima.gr/relatedarticles/article/?aid=142249>

<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%B9%CE%BD%CE%B7%CF%84%CF%8C %CF%84%CE %B7%CE%BB%CE%AD%CF%86%CF%89%CE%BD%CE%BF>

http://users.uoa.gr/~nektar/science/environment/panagiwths_mpoirdalas_primary_prevention.htm

<http://www.home-biology.gr/index.php/asirmata-ilektromagnitika-pedia-ipsilis-sixnotitas/eiptoseis-aktinovia-kinita-tilefona>

<http://www.in2life.gr/wellbeing/health/articles/121896/article.aspx?singlepage=1>

<http://www.in2life.gr/wellbeing/health/articles/121896/article.aspx?singlepage=1>

<http://news.pathfinder.gr/health/features/mobile-radiation.html>

<http://www.youtube.com/watch?v=3SfpHwRXqDM> (Χρώματα Ελλάδας - Τηλεπικοινωνίες... αρχαίων!)

<http://www.youtube.com/watch?v=mMneXnqKHCY>

http://www.youtube.com/watch?v=4OuWX_4rxCE&feature=related (Ασφαλής Χρήση Ιντερνετ για παιδιά & νέους)

http://www.youtube.com/watch?v=G_baTbqmvnQ&feature=related (Η Ιστορία του Διαδικτύου)

<http://www.youtube.com/watch?v=frVlfmT3mCA&feature=related> (Η Ιστορία του Internet [απ' το ARPANET μέχρι το WEB 2.0])

<http://www.youtube.com/watch?v=YYOy9P54yk4&feature=related> (Οι 11 κανόνες που δε διδάσκουν στα σχολεία)

http://www.youtube.com/watch?v=Ztrp6DjTk_4 (Ασφαλής χρήση των Η/Υ και του διαδικτύου)